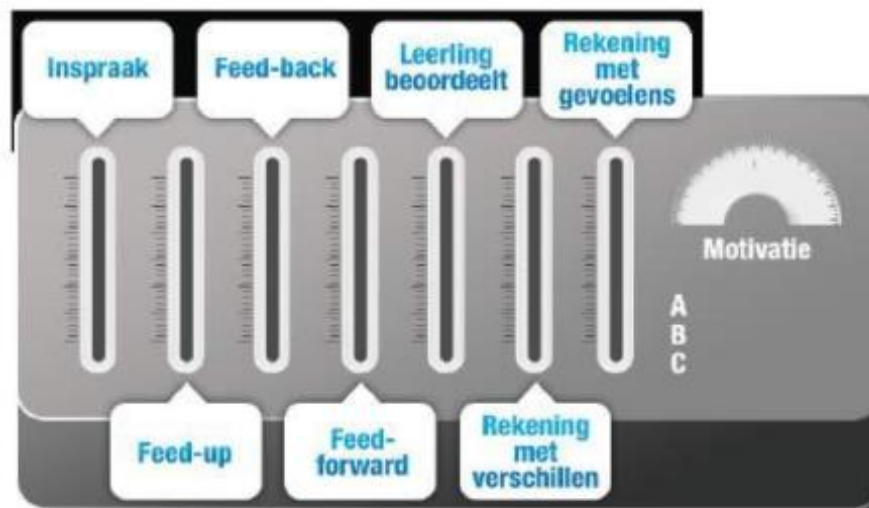

MOTIVEREND BEOORDELEN

EVALUEREN OM TE LEREN TOEGEPAST IN DE LES LO MET ALS DOEL DE PSYCHOLOGISCHE BASISBEHOEFTE TE VERHOGEN

Liv Geurts (studentnummer 2462613) is 4^e jaars student aan de Fontys Sporthogeschool te Eindhoven en heeft dit artikel geschreven in het kader van haar afsluitend praktijkonderzoek.

Datum: 03-06-2018

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Evalueren om te leren	4
Onderzoeksmethode	7
Resultaten	9
Conclusie en discussie	18
Aanbevelingen	22
Referenties	23
Dankwoord	26
BIJLAGEN	27
Bijlage I Onderzoeksopzet	27
Bijlage II Brief ouders/verzorgers	43
Bijlage III Beoordelingsformulier volleybal.....	44
Bijlage IV Beoordelingsformulier handstand en radslag	46
Bijlage V Originele vragenlijsten.....	48
Bijlage VI Aangepaste vragenlijsten	51
Bijlage VII Logboek	53
Bijlage VIII Topicslijst interview	103
Bijlage IX Lesvoorbereidingen	106
Bijlage X Verantwoording lesvoorbereidingen.....	159
Bijlage XI Uitwerking interviews.....	161
Bijlage XII Resultaten	182
Bijlage XIII Reflectieverslag.....	207

Samenvatting

Op het Udens College sector havo/vwo wordt het vak LO (lichamelijke opvoeding) in de onderbouw beoordeeld met twee cijfers, een cijfer voor prestatie en een cijfer voor actief meedoen/inzet. In de bovenbouw krijgen de leerlingen een onvoldoende, voldoende of goed.

De docenten LO beoordelen de leerlingen summatief met het timmermansoog. Ze vinden het belangrijk dat de leerlingen altijd aanwezig zijn, niet te laat komen, gymkleden bij zich hebben en actief in de les aanwezig zijn.

Afgelopen jaar is de sectie druk bezig geweest met het ontwerpen van een sportfolio. Dat sportfolio is nu af en een aantal tweedejaars klassen zijn hier na de kerstvakantie mee begonnen. Zij vullen het sportfolio na de les digitaal in.

Uit verschillende literatuurstukken is gebleken dat evalueren om te leren een positieve werking heeft op de psychologische basisbehoeften (autonomie, competentie en verbondenheid). Er is binnen dit onderzoek gekeken of de vervulling van de psychologische basisbehoeften is gestegen als gevolg van het gebruik van het ontwikkelde sportfolio toegepast in selfassessment en peerassessment. Gebruikte onderzoeksinstrumenten zijn: vragenlijst BPNSFS, vragenlijst SAFL-Q, een geoperationaliseerd logboek en interviews met diverse leerlingen uit de interventie- en controlegroepen.

Uit de resultaten van het literatuuronderzoek, de verschillende vragenlijsten en interviews is de volgende informatie verzameld:

- Leerlingen vinden het fijn om een beoordeling te krijgen voor de bewegingsvaardigheid.
- Leerlingen ervaren het als prettig om te weten waarop ze worden beoordeeld.
- Leerlingen ervaren meer autonomie en competentie als ze zelf mogen kiezen op welk niveau en welke situatie ze willen bewegen.
- Leerlingen ervaren meer autonomie en competentie als ze in de les actief met een beoordelingsformulier mogen werken.
- Leerlingen geven aan dat ze door selfassessment beter weten waar ze nog aan moeten werken.
- Leerlingen voelen zich niet meer met elkaar verbonden wanneer ze elkaar feedback mogen geven.

De aanbevelingen van dit onderzoek hebben voornamelijk betrekking op het Udens College maar kunnen ook gebruikt worden voor andere scholen die graag zouden willen veranderen in de manier van beoordelen of een sportfolio willen ontwikkelen.

Evaluëren om te leren

Toetsen en beoordelen is al sinds jaar en dag verbonden aan onderwijs en de laatste decennia zijn vele ontwikkelingen te zien in het toetsdomein. Steeds meer scholen willen af van het timmermansoog en meer gaan werken met formatief beoordelen in plaats van summatief beoordelen (Borghouts, Van Dokkum & Slingerland, 2013). Op het Udens College hebben ze daarom afgelopen jaar de knoop doorgehakt en zijn ze begonnen met het maken van een sportfolio. Dat sportfolio is nu af en een aantal eerste en tweedejaars klassen zijn hiermee begonnen. In het sportfolio stellen leerlingen doelen en houden ze hun eigen leerproces bij. De vraag is alleen of de wijze waarop het sportfolio wordt toegepast de motivatie van de leerlingen van het Udens College wel verhoogd.

Woolfolk, Hughs & Walkup (2008) omschrijven motivatie als volgt: "Motivatie is een innerlijk proces dat een persoon aanzet tot bepaald gedrag, richting geeft aan dat gedrag en ervoor zorgt dat dit gedrag in stand gehouden wordt" (p. 438). De zelfdeterminatietheorie (ZDT) van Deci en Ryan vormt een uitstekend kader voor onderzoek naar motivatie van leerlingen in het (bewegings)onderwijs. Het laat zien dat wanneer leerlingen meer hun eigen keuzes kunnen bepalen, hun motivatie zal toenemen omdat het uit de leerlingen zelf komt (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Ze doen iets omdat ze het zelf leuk vinden. Dit is de intrinsieke motivatie. Tegenover intrinsieke motivatie staat extrinsieke motivatie. Extrinsieke motivatie verwijst naar activiteiten die ondernomen worden om externe redenen, bijvoorbeeld het is goed voor mijn gezondheid of het is belangrijk voor later. De ZDT onderscheidt verschillende typen van motivatie die beschreven staan in het motivatiecontinuüm van lage kwaliteit naar hoge kwaliteit (zie figuur 1). In het onderwijs is intrinsieke motivatie niet vanzelfsprekend. Er is immers sprake van leerplicht, schooltijden en lesinhouden, allemaal zaken waar leerlingen geen invloed op hebben (Vervoort, 1975). Hierdoor hebben leraren een belangrijke rol in het onderwijs om het niveau van extrinsieke motivatie te verhogen. Leerlingen met een hoge kwaliteit van extrinsieke motivatie vertonen een grotere betrokkenheid, meer inzet op school en hebben betere resultaten (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011).

Figuur 1: Het motivatiecontinuüm gaande van gecontroleerde tot autonome motivatie (Van den Broeck, Vansteenkiste, De Witte, Lens & Andriessen, 2009)

Volgens de ZDT kan de motivatie verhoogd worden wanneer er rekening wordt gehouden met de drie basisbehoeften van de mens: autonomie, competentie en verbondenheid (Deci & Ryan, 2000). Competentie wil zeggen dat mensen het gevoel hebben dat zij in staat zijn om bepaalde activiteiten goed te kunnen uitvoeren. Autonomie wordt gedefinieerd als zelfbepaling, het gevoel dat je zelf dingen

kan en mag bepalen. De behoefte aan verbondenheid betekent dat leerlingen zich binnen de klas gerespecteerd en gewaardeerd voelen door hun medeleerlingen en leraar. De onderwijsleerprocessen moeten dus voorzien in alle drie de basisbehoeften wil men een sterke duurzame extrinsieke motivatie bewerkstellen, want het een gaat niet zonder het ander (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011).

De manier van toetsen en beoordelen heeft veel invloed op de psychologische basisbehoeften en op de motivatie van leerlingen voor de les lichamelijke opvoeding (LO) (Borghouts, Van Dokkum & Slingerland, 2013). Hoe beter aan de basisbehoeften voldaan wordt, hoe meer een leerling zal opschuiven richting intrinsieke motivatie en hoe positiever het gedrag van de leerling zal zijn (Slingerland, 2013). Daarvoor is een verschuiving nodig van traditioneel toetsen naar een andere manier van toetsen en beoordelen, een verschuiving van 'evalueren van het leren' naar 'evalueren om te leren' (Black & William, 1998; Segers, 2004). Hiermee wordt tegelijkertijd onderscheid gemaakt tussen twee vormen van beoordelen: summatief en formatief. Summatief beoordelen vindt plaats na afloop van een bepaalde periode en is er geen of weinig feedback. Deze manier van beoordelen wordt doorgaans gebruikt in het Nederlandse onderwijs (Sluijsmans, 2013).

Volgens Segers (2004) en Krijgsman (2015) zorgen de summatieve beoordelingen voor negatieve ervaringen in de les LO. Leerlingen voelen zich meer gefrustreerd in hun psychologische basisbehoeften waardoor de motivatie van de leerlingen daalt. Summatieve beoordelingen werden tot dit jaar ook op het Udens College gebruikt. Echter zijn ze nu bij een aantal eerste en tweedejaars klassen overgestapt naar formatief beoordelen.

Bij formatief beoordelen is de evaluatie gericht op de begeleiding van het leerproces en het leveren van rijke feedback om het leren te versnellen en de prestaties te verbeteren (Joosten-ten Brinke, 2011; Sadler, 1998). Wanneer een beoordeling bestaat uit summatieve- en formatieve toetsmomenten is er sprake van evalueren om te leren. De voortgang van de leerling wordt hierbij bewaakt (Jongen, 2014). Dit heeft als doel het leren te versnellen en de prestaties te verbeteren. Een centraal element binnen evalueren om te leren is een cyclisch proces van feed-up, feedback en feed-forward (Slingerland, 2015). Feed-up houdt in dat elke leerling aan het begin van de betreffende lessenreeks op de hoogte is van de criteria waarop beoordeeld wordt. Feedback zorgt ervoor dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij er voor staat met betrekking tot het bereiken van zijn uiteindelijke doel en kan gegeven worden door de docent, de leerling zelf of medeleerling (peerfeedback). Middels feed-forward wordt vervolgens door de docent, een medeleerling of de leerling zelf aangegeven welke stappen er gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken. Binnen evalueren om te leren is 'scaffolding' een belangrijk aspect in relatie tot de vervulling van de psychologische basisbehoeften (Jongen, 2014). Scaffolding gaat over ondersteuning, de leraar geeft feedback aan leerlingen, stelt inzicht vergrotende vragen en voorziet leerlingen van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten om hun prestaties te verbeteren (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Hierbij is het belangrijk dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn.

Naast de verschillende vormen van beoordelen is het ook bepalend wie er beoordeelt. De meest voor de hand liggende beoordeling is de beoordeling door de docent. Een andere manier is peerassessment waarbij leerlingen van ongeveer dezelfde leeftijd of niveau actief betrokken worden bij elkaars beoordeling en evaluatieproces (Joosten-ten Brinke, 2011). Het inzetten van peerassessment stimuleert de ontwikkeling van een kritische en professionele houding en leerlingen leren om te gaan met het krijgen en geven van feedback. Dit leidt tot betere leerlingprestaties en activering van hogere mentale functies (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Naast de beoordeling door de docent en

peerassessment is er selfassessment. Bij selfassessment wordt de leerling zelf betrokken bij het beoordelen van zijn eigen leren waardoor de leerling inzicht krijgt in het eigen leerproces (Boud & Falchikov, 1989; Fiddler & Marineau, 2008). De leerling leert zijn eigen leerproces te sturen en is eigenaar van zijn eigen leerproces. Het accent verschuift van de leraar naar de leerling (De Kock, 2005).

Een portfolio kan eraan bijdragen dat de leerling eigenaar wordt van zijn eigen leerproces en heeft betrekking op het zelf organiseren van leeractiviteiten, het bijhouden van de eigen voortgang en het reflecteren daarop. De leraar begeleidt de leerling in dit proces door passende terugkoppeling te geven op taak- en procesniveau en op het niveau van zelfregulering (Poos, 2011). Hierdoor kan de leerling in de toekomst zijn eigen ontwikkeling beter aansturen en wordt levenslang leren gestimuleerd. Sportfolio's geven een gedetailleerd beeld van het leren en de ontwikkeling van de leerling. Het geeft informatie over de kwaliteit van het werk en over het proces dat tot het uiteindelijke resultaat heeft geleid. Daarnaast kunnen leerlingen door een portfolio zien waar ze zijn gebleven en wat goed ging en wat minder goed ging. Binnen een portfolio kan gewerkt worden met rubrics. Een rubric is een beoordelingsinstrument dat geschikt is om (deel)vaardigheden binnen een les LO te beoordelen (SLO, 2017). Een rubric is een analytische beoordelingsschaal die meer zegt dan de veelal toegepaste beoordeling van enkel een cijfer. Het richt zich op de processen die naar het eindproduct leiden en helpt leerlingen nieuwe tussendoelen te stellen (Kerkhoffs, Stark & Zeelenberg, 2006; SLO, 2017). De leerlingen krijgen hierdoor inzicht in de mate waarin ze een bepaalde vaardigheid beheersen en de ontwikkeling van de leerling wordt duidelijk zichtbaar.

Uit de bovenstaande literatuur volgt de volgende onderzoeksvraag: Wat is het effect van evalueren om te leren toegepast in selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen, tijdens de lessen turnen en volleybal op het Udens College in Uden met als doel de kwaliteit van motivatie te verhogen?

Onderzoeksmethode

Onderzoeksgroep

Het onderzoek heeft plaatsgevonden op het Udens College te Uden en bestrijkt een tijdsperiode van vijf weken waarin de leerlingen twee keer per week les hadden. Een keer een blokkur en een keer een enkel uur. Groep V2X, een 2 vwo klas, bestaande uit 25 leerlingen (13 meisjes en 12 jongens) werd als interventiegroep gebruikt. Zij werkten in de les actief met het ontwikkelde portfolio door zichzelf en elkaar te beoordelen. Groep Y bestaande uit twee groepen AZ2Y en V2Y dienden als controlegroepen. De AZ2Y is een Aan Zet klas. De Aan Zet klassen zijn vorig jaar met een pilotproject gestart 'gepersonaliseerd leren'. Zij bepalen veel meer dan de leerlingen in de andere klassen hun eigen leerdoelen, het niveau, het tempo en de manier waarop ze hun leerdoelen bereiken. Ook krijgen zij waar mogelijk de gelegenheid om te bepalen of ze een taak op havo- of vwo-niveau willen doen. De AZ2Y klas bestaat uit 42 leerlingen (22 meisjes en 20 jongens) en V2Y, een 2 vwo klas bestaat uit 26 leerlingen (12 meisjes en 14 jongens). AZ2Y werkte met het ontwikkelde portfolio waarbij leerlingen na de les het portfolio moeten invullen. De andere controlegroep V2Y is beoordeeld met het timmermansoog.

Groep V2X is gekozen als interventiegroep omdat de psychologische basisbehoeften in de voormeting bij deze klas het minst vervuld waren. De controlegroep V2Y was vergelijkbaar met de interventiegroep omdat de sekseverhouding en het niveau binnen beide groepen overeen kwam.

Interventie

De interventie vond plaats in twee domeinen: turnen (handstand en radslag) en spel (volleybal). In totaal bestond de interventie uit acht lessen, vier lessen turnen en vier lessen volleybal. Het verschil tussen de verschillende groepen is de manier waarop zij betrokken werden bij het tot stand komen van de beoordeling. Bij de interventiegroep is gewerkt met evalueren om te leren met als doel om beter tegemoet te komen aan de psychologische basisbehoeften. Evalueren om te leren heeft vooral een formatieve functie, omdat leerlingen op meerdere momenten feedback en feed-forward krijgen van de docent, zichzelf (selfassessment) en van de medeleerling (peerassessment) op basis van rubrics. Hierdoor merken leerlingen telkens dat ze iets leren en stellen een volgend net haalbaar doel. Door de meerdere toetsmomenten vervulden de leerlingen een actieve rol in het beoordelingsproces. Daarmee werd tegemoet gekomen aan de basisbehoefte autonomie. Daarnaast kregen ze ook nog ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, doordat ze zelf bepaalden op welk niveau ze wilden bewegen. Dijkstra & Hagen (2000) stellen dat leren betekenisvoller wordt voor leerlingen wanneer ze zelf invloed hebben op wat er geleerd wordt. De basisbehoefte competentie neemt dan toe. In de interventielessen konden leerlingen op hun eigen niveau bewegen en doelen en verwachtingen werden aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk gemaakt aan de leerling. Dit wordt ook wel feed-up genoemd. De leerlingen waren voorafgaand aan de start van de betreffende lessenreeks op de hoogte van de criteria waarop zij straks beoordeeld werden (zie bijlage II). De criteria staan beschreven in rubrics en komen uit het portfolio dat door de Aan Zet klassen wordt gebruikt. Het formulier is elke les meegenomen door de docent, omdat leerlingen dit misschien zouden vergeten. Ook mochten leerlingen tijdens de interventie elkaar hulpverlenen, observeren en feedback geven. Dit konden ze doen met behulp van een iPad. De leerling bepaalde zelf in welke mate hij hier gebruik van maakte. Volgens Dijkstra en Hagen (2000) wordt de verbondenheid van leerlingen met anderen namelijk versterkt als een leerling invloed heeft op de manier waarop er met hem of haar wordt omgegaan.

De volledige planning van de interventielessen is terug te vinden in bijlage I. De lesvoorbereidingen zie bijlage IX.

Meetinstrumenten

Door de interventiegroep en de controlegroepen is in de voor- en nameting de valide Student Assessment for Learning (SAFL-Q) vragenlijst ingevuld. Deze vragenlijst meet de percepties van de leerlingen over de huidige assessment for learning toetspraktijk (Pat-El et al., 2011). In de originele vragenlijst staan vragen met betrekking tot monitoring en scaffolding (zie bijlage V). Alleen de vragen met betrekking tot scaffolding zijn afgenomen, omdat deze vragen aansloten bij de onderzoeksvraag. De andere vragenlijst die is ingevuld door de betreffende klassen is de Basic Psychological Needs Satisfaction & Frustration (BPNSFS) vragenlijst (Chen et al., 2014). Dit is een valide vragenlijst die de vervulling en de frustratie van de basisbehoeften meet (zie bijlage V). Beide vragenlijsten werden eerst afgenomen bij een brugklas, om te checken of de vragen duidelijk en helder waren voor de leerlingen.

Dit onderzoek had als doel om erachter te komen in hoeverre de psychologische basisbehoeften werden vervuld tijdens evalueren om te leren versus evalueren van het leren. De vragen met betrekking tot frustratie zijn weggelaten. Bij beide vragenlijsten is er gebruikt gemaakt van een Likertschaal waarbij de kwalitatieve gegevens kwantitatief zijn gemaakt door er scores aan te koppelen. De leerlingen konden steeds kiezen uit vijf antwoorden. Dit deden ze door een bolletje in te kleuren.

- 1 = helemaal niet waar voor mij
- 2 = eerder niet waar voor mij
- 3 = soms wel/soms niet waar voor mij
- 4 = eerder waar voor mij
- 5 = helemaal waar voor mij

De vragenlijsten zijn aan het eind van een beoordelingsles ingevuld.

Gedurende de interventieperiode is er gebruik gemaakt van een geoperationaliseerd logboek (zie bijlage VII). In het logboek zijn onvoorziene factoren beschreven die van invloed konden zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Dit heeft ervoor gezorgd dat het onderzoek transparant is gebleven.

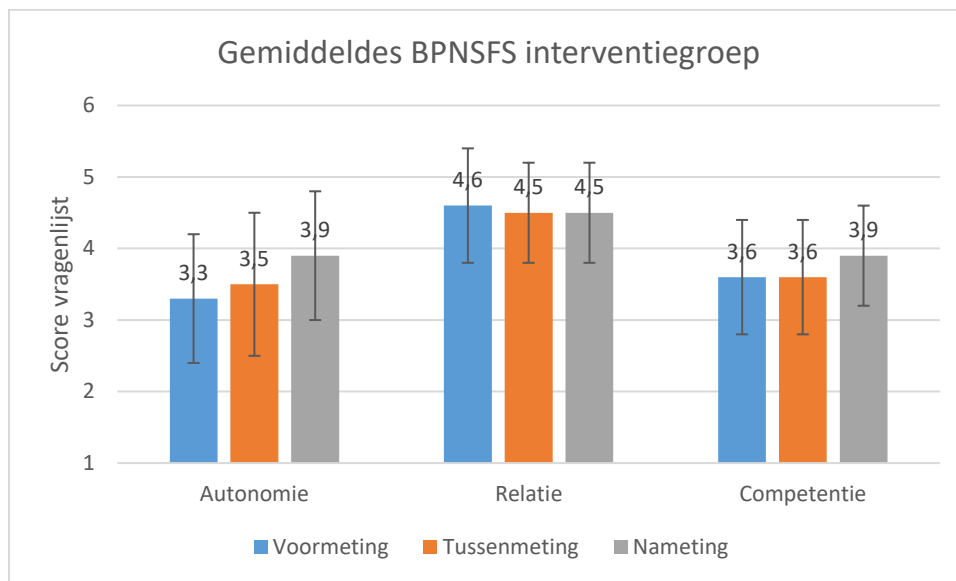
Om meer informatie te verkrijgen waarom bepaalde antwoorden zijn gegeven, zijn er drie leerlingen per groep geïnterviewd. Het interview was een half gestructureerd interview. De vragen waren aan de hand van een topiclijst geformuleerd en werden in een vaste volgorde gesteld, maar tijdens het interview werd voldoende ruimte gegeven om in te gaan op de antwoorden van de geïnterviewde of om nieuwe elementen aan het gesprek toe te voegen (Tuyckom, Vos & Scheerder, 201) (zie bijlage VIII).

Resultaten

Kwantitatieve resultaten

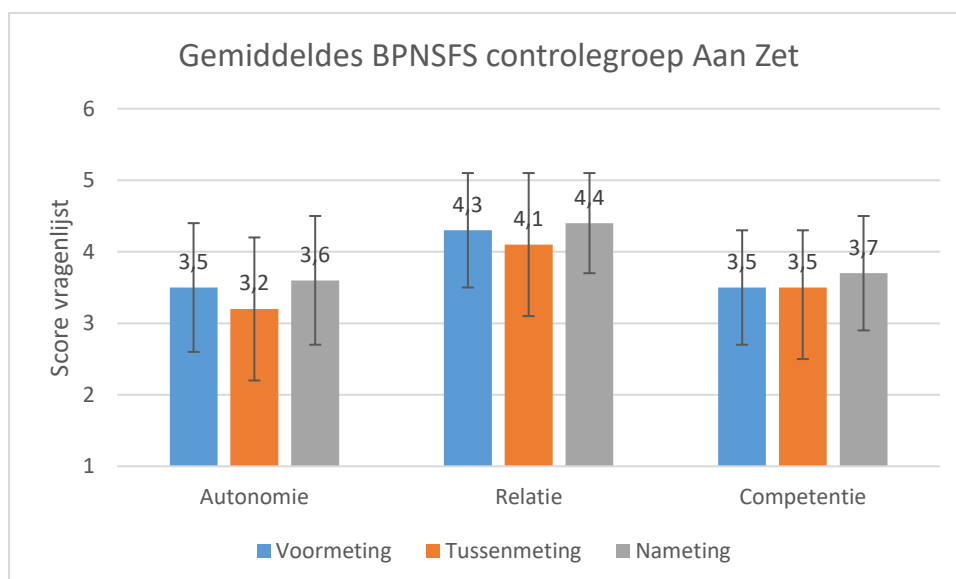
Het onderzoek dat is uitgevoerd met leerlingen van het Udens College havo/vwo te Uden heeft tot de volgende resultaten geleid. De X staat voor de interventiegroep en de Y voor de controlegroepen.

In figuur 2 staan de gemiddeldes en de standaarddeviaties van de Basic Psychological Needs Satisfaction & Frustration (BPNSFS) vragenlijst weergegeven van de voor, tussen en nameting van de interventiegroep. Te zien is dat bij de interventiegroep de basisbehoefte autonomie in de tussenmeting en nameting is gestegen. De basisbehoefte competentie is alleen in de nameting (lessenreeks volleybal) gestegen. In de tussenmeting (lessenreeks turnen) is de basisbehoefte competentie gelijk gebleven. De basisbehoefte relatie is in de tussenmeting- en nameting gedaald.

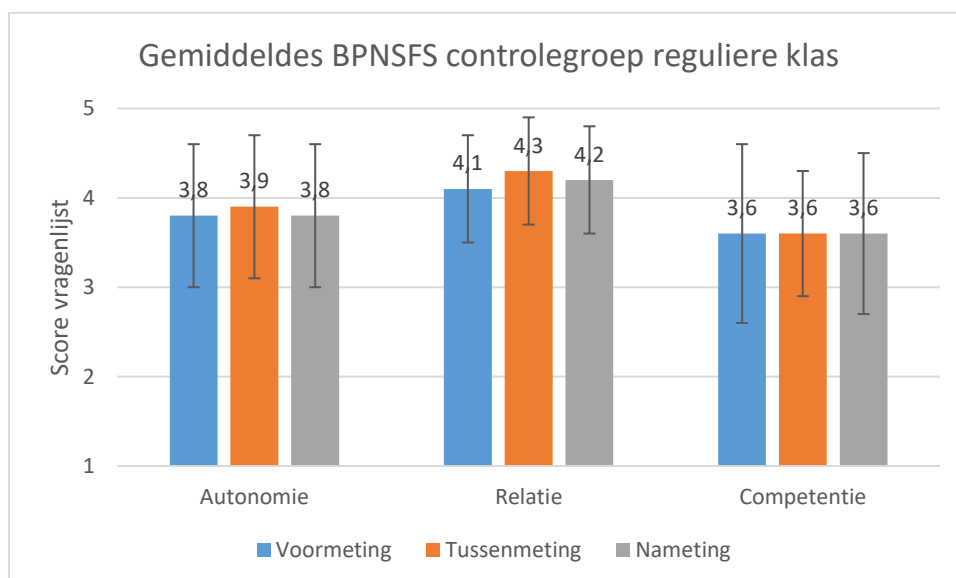
Figuur 2: Resultaten BPNSFS interventiegroep

In figuur 3 staan de gemiddeldes en de standaarddeviaties van de BPNSFS vragenlijst weergegeven van de voor, tussen en nameting van de controlegroep Aan Zet. De controlegroep Aan Zet kent een daling in de tussenmeting in de basisbehoefte autonomie en relatie. De basisbehoefte competentie is in de tussenmeting gelijk gebleven. In de nameting zijn alle basisbehoeften gestegen.

Figuur 3: Resultaten BPNSFS controlegroep Aan Zet

In figuur 4 staan de gemiddeldes en de standaarddeviaties van de BPNSFS vragenlijst weergegeven van de voor, tussen en nameting van de controlegroep reguliere klas. De basisbehoeften van de reguliere klas zijn zowel in de tussenmeting als in de nameting niet of nauwelijks gestegen.

Figuur 4: Resultaten BPNSFS controlegroep reguliere klas

In tabel 1, 2 en 3 zijn de gemiddeldes van de voor-, tussen- en nameting van de verschillende groepen en het verschil in het gemiddelde zichtbaar.

Tabel 1: Gemiddeldes BPNSFS interventiegroep en verschil tussen metingen (voor-tussen, tussen-na, voor-na)

Autonomie			Relatie			Competentie		
Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil
3,3	3,5	+0,2	4,6	4,5	-0,1	3,6	3,6	0
Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil
3,5	3,9	+0,4	4,5	4,5	0	3,6	3,9	+0,3
Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil
3,3	3,9	+0,6	4,6	4,5	-0,1	3,6	3,9	+0,3

Tabel 2: Gemiddeldes BPNSFS controlegroep Aan Zet en verschil tussen metingen (voor-tussen, tussen-na, voor-na)

Autonomie			Relatie			Competentie		
Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil
3,5	3,2	-0,3	4,3	4,1	-0,2	3,5	3,5	0
Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil
3,2	3,6	+0,4	4,1	4,4	+0,3	3,5	3,7	+0,2
Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil
3,5	3,6	+0,1	4,3	4,4	+0,1	3,5	3,7	+0,2

Tabel 3: Gemiddeldes BPNSFS controlegroep reguliere klas en verschil tussen metingen (voor-tussen, tussen-na, voor-na)

Autonomie			Relatie			Competentie		
Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil
3,8	3,9	+0,1	4,1	4,3	+0,2	3,6	3,6	0
Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil
3,9	3,8	-0,1	4,3	4,2	-0,1	3,6	3,6	0
Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil
3,8	3,8	0	4,1	4,2	+0,1	3,6	3,6	0

In tabel 4 is de interventiegroep vergeleken met de controlegroep Aan Zet. De basisbehoefte autonomie laat na een lessenreeks turnen en volleybal de grootste effectgrootte zien. De basisbehoefte relatie kent na de voor-tussen meting een geen of verwaarloosbaar effect en na de voor-na meting een klein negatief effect. De basisbehoefte competentie heeft na alle metingen een geen of verwaarloosbaar effect.

Tabel 4: Effectgroottes BPNSFS interventiegroep vergeleken met controlegroep Aan Zet

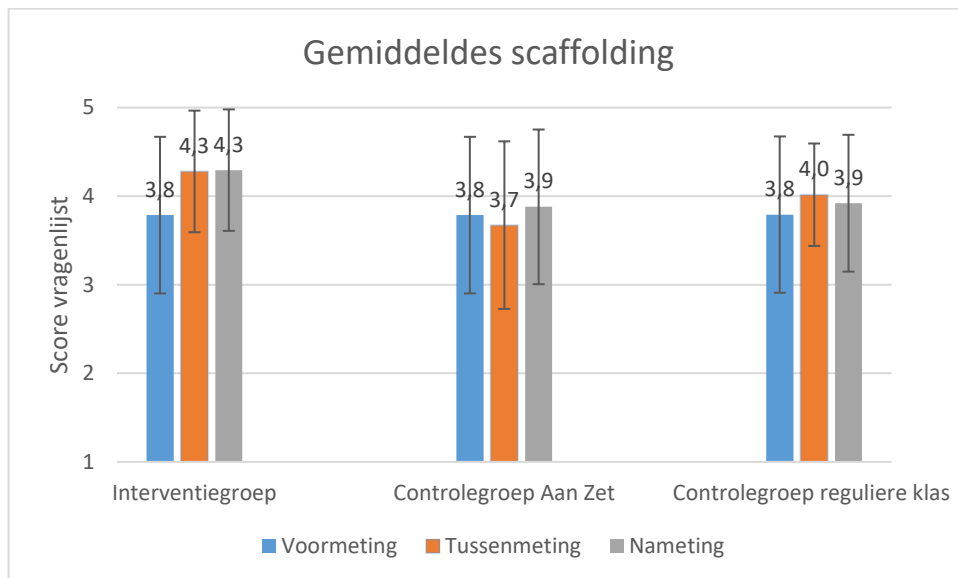
Meting	Onderdeel	Autonomie		Relatie		Competentie	
		Effect-grootte	Soort effect	Effect-grootte	Soort effect	Effect-grootte	Soort effect
Voor Tussen	Conditiecircuit Turnen	0,55	Middelgroot effect	0,12	Geen of verwaarloosbaar effect	0,00	Geen of verwaarloosbaar effect
Tussen Na	Turnen Volleybal	0,00	Geen of verwaarloosbaar effect	-0,33	Klein negatief effect	0,12	Geen of verwaarloosbaar effect
Voor Na	Conditiecircuit Volleybal	0,55	Middelgroot effect	-0,25	Klein negatief effect	0,12	Geen of verwaarloosbaar effect

In tabel 5 is de interventiegroep vergeleken met de controlegroep reguliere klas. De basisbehoefte autonomie laat na een lessenreeks volleybal de grootste effectgrootte zien. De basisbehoefte relatie toont na de voor-tussen meting en voor-na meting een klein negatief effect. In de laatste kolom is te zien dat de basisbehoefte competentie na een lessenreeks turnen een geen of verwaarloosbaar effect heeft en na een lessenreeks volleybal een klein effect.

Tabel 5: Effectgroottes BPNSFS interventiegroep vergeleken met controlegroep reguliere klas

Meting	Onderdeel	Autonomie		Relatie		Competentie	
		Effect-grootte	Soort effect	Effect-grootte	Soort Effect	Effect-grootte	Soort Effect
Voor Tussen	Conditiecircuit Turnen	0,12	Geen of verwaarloosbaar effect	-0,42	Klein negatief effect	0,00	Geen of verwaarloosbaar effect
Tussen Na	Turnen Volleybal	0,54	Middelgroot effect	0,15	Geen of verwaarloosbaar effect	0,39	Klein effect
Voor Na	Conditiecircuit Volleybal	0,69	Middelgroot effect	-0,28	Klein negatief effect	0,33	Klein effect

In figuur 5 zijn de resultaten van de vragenlijst Student Assessment for Learning (SAFL-Q) te zien van de voor, tussen en nameting van de interventiegroep en controlegroepen. Alle groepen scoren in de voormeting gelijk. In de tussenmeting is het gemiddelde van de interventiegroep en de controlegroep V2Y gestegen. Het gemiddelde van de controlegroep AZ2Y is gedaald. In de nameting is het gemiddelde van de interventiegroep gestegen en ten opzichte van de tussenmeting is die gelijk gebleven. De controlegroep V2Y is gestegen ten opzichte van de voormeting en ten opzichte van de tussenmeting is het gemiddelde gedaald. Bij de controlegroep AZ2Y is het gemiddelde van de nameting ten opzichte van de andere metingen gestegen.

Figuur 5: Resultaten scaffolding interventie- en controlegroepen

In tabel 6 zijn de gemiddeldes van de voor-, tussen- en nameting van de verschillende groepen en het verschil zichtbaar. Bij de interventiegroep is het gemiddelde van de tussen- en nameting hoger dan bij de voormeting. Het gemiddelde is bij beide metingen met 0,5 gestegen. Bij de controlegroepen is een minimale stijging of daling zichtbaar in het gemiddelde.

Tabel 6: Gemiddeldes scaffolding en verschil tussen metingen (voor-tussen, tussen-na, voor-na)

Interventiegroep			Controlegroep Aan Zet			Controlegroep reguliere klas		
Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil	Voormeting	Tussenmeting	Vershil
3,8	4,3	+0,5	3,8	3,7	-0,1	3,8	4,0	+0,2
Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil	Tussenmeting	Nameting	Vershil
4,3	4,3	0	3,7	3,9	+0,2	4,0	3,9	-0,1
Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil	Voormeting	Nameting	Vershil
3,8	4,3	+0,5	3,8	3,9	+0,1	3,8	3,9	+0,1

In tabel 7 en 8 op de volgende pagina zijn de verschillende effectgroottes te zien van het onderdeel scaffolding. Bijna overal is een positieve effectgrootte te zien. Behalve bij de tussen- en nameting van de interventiegroep vergeleken met de controlegroep Aan Zet (zie tabel 7).

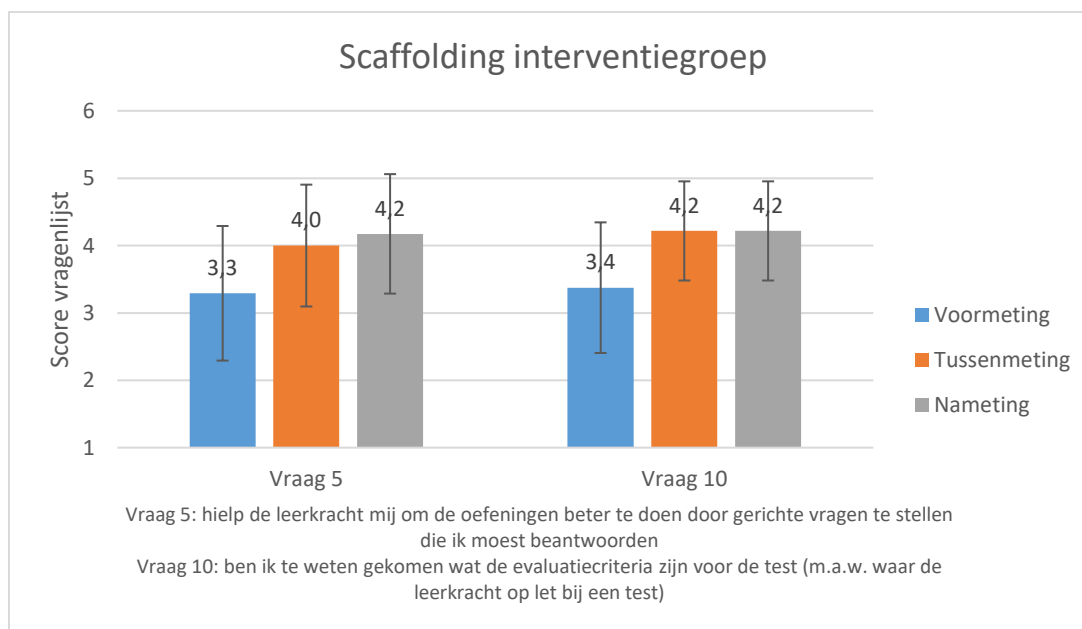
Tabel 7: Effectgroottes scaffolding interventiegroep vergeleken met controlegroep Aan Zet

Meting	Onderdeel	Effectgrootte	Soort effect
Voor Tussen	Conditiecircuit Turnen	0,63	Middelgroot effect
Tussen Na	Turnen Volleybal	-0,24	Klein negatief effect
Voor Na	Conditiecircuit Volleybal	0,42	Klein effect

Tabel 8: Effectgroottes scaffolding interventiegroep vergeleken met controlegroep reguliere klas

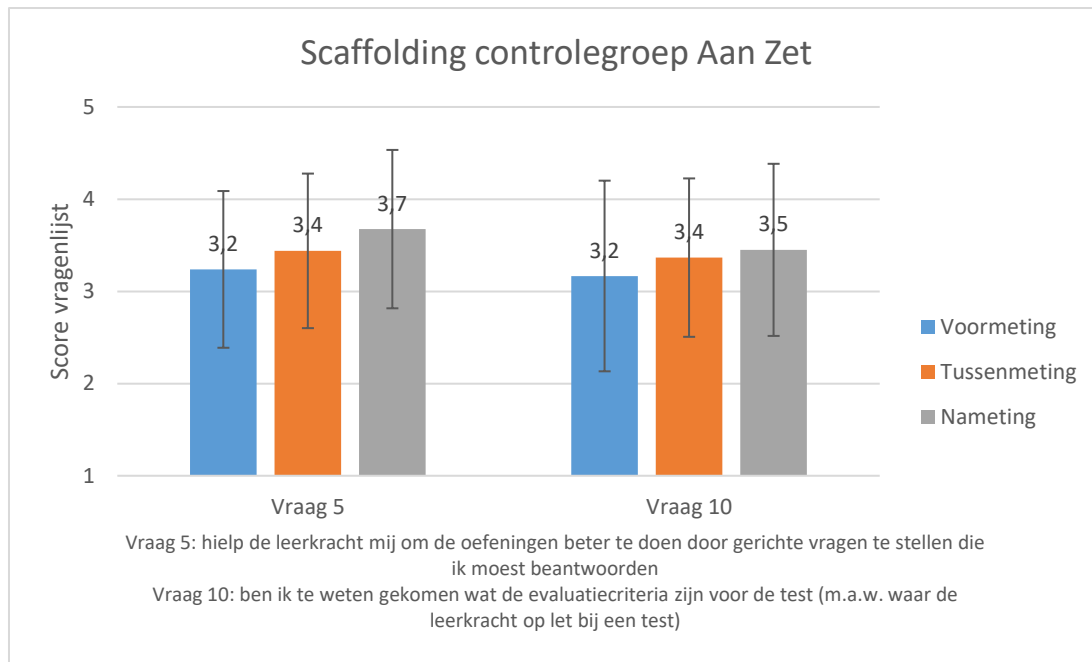
Meting	Onderdeel	Effectgrootte	Soort effect
Voor Tussen	Conditiecircuit Turnen	0,31	Klein effect
Tussen Na	Turnen Volleybal	0,15	Geen of verwaarloosbaar effect
Voor Na	Conditiecircuit Volleybal	0,41	Klein effect

In figuur 6 zijn de meest relevante vragen over het onderwerp scaffolding te zien van de interventiegroep V2X. Bij beide vragen is het gemiddelde in de tussen- en nameting ten opzichte van de voormeting aanzienlijk gestegen.

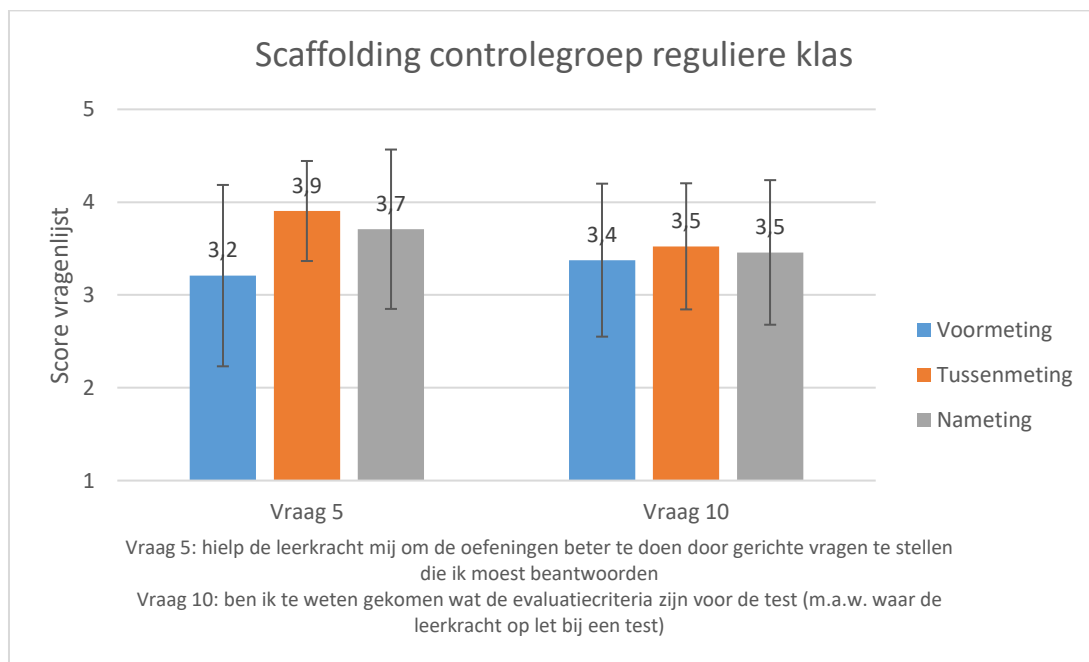
Figuur 6: Gemiddelde en standaarddeviatie meest relevante vragen scaffolding

In figuur 7 op de volgende pagina zijn de meest relevante vragen over het onderwerp scaffolding te zien van de controlegroep AZ2Y. Bij vraag 5 en vraag 10 is het gemiddelde in de tussen- en nameting ten opzichte van de voormeting gestegen. De grootste stijging vond bij beide vragen plaats in de nameting en was bij vraag 5 het grootst met 0,5.

Figuur 7: Gemiddelde en standaarddeviatie meest relevante vragen scaffolding

In figuur 8 zijn de meest relevante vragen over het onderwerp scaffolding te zien van de controlegroep V2Y. Bij vraag 5 is het gemiddelde van de tussen- en nameting ten opzichte van de voormeting gestegen. De grootste stijging vond plaats in de tussenmeting met 0,7. Bij vraag 10 is het gemiddelde in de tussen- en nameting ten opzichte van de voormeting met slechts 0,1 gestegen.

Figuur 8: Gemiddelde en standaarddeviatie meest relevante vragen scaffolding

Kwalitatieve resultaten

Interview interventiegroep

De leerling die laag scoorde in de basisbehoeften gaf aan het lastig te vinden om het beoordelingsformulier in te vullen, omdat hij het moeilijk vindt om naar zichzelf te kijken en hij ontving geen feedback van klasgenoten. Hij gaf wel aan het handig te vinden dat hij wist waar je op beoordeeld werd. De manier van beoordelen vond hij ook goed, omdat je van te voren al weet wat voor cijfer je ongeveer hebt. Ook had de leerling het gevoel zelf invloed te hebben op zijn eigen leerproces, omdat hij zelf kon kiezen op welk niveau en op welke situatie hij ging oefenen. De andere leerlingen vonden het fijn om actief met een beoordelingsformulier te werken. Ze zagen dan hun eigen leerproces (groei) en wisten waar ze aan moesten werken. Ook het werken met een lessenreeks vonden ze prettig. Verder gaven zij aan het fijn te vinden, te weten wat de beoordelingscriteria waren, omdat 'je weet op welke dingen je moet letten en waarom je nu een bepaald cijfer hebt gekregen.' Daarnaast gaven ze aan het lastig te vinden om feedback aan elkaar te geven, maar feedback krijgen vonden ze wel fijn. Leerlingen schreven tips en tops op die ze al hadden gehoord van de docent. Verder vonden de leerlingen het zelf beoordelen leuk en leerzaam. 'Je zet alles nog even op een rijtje en je maakt een soort stappenplannetje voor jezelf.' Ook de andere leerlingen gaven aan dat ze zelf invloed hadden op hun eigen leerproces. Ze mochten zelf bepalen op welke situatie ze gingen oefenen, hanstand of radslag en hoelang. De leerlingen zagen geen toegevoegde waarde in elkaar feedback geven. Ze voelden zich al verbonden met hun klasgenoten. Elkaar feedback geven droeg hier niet aan bij.

Interview controlegroep Aan Zet

De meeste leerlingen gaven aan dat ze het sportfolio onduidelijk vinden. Een enkeling vond de opmaak prima. Ook moet je het sportfolio meteen na de les invullen anders weet je niet meer altijd wat je hebt gedaan. Daarnaast gaven de leerlingen aan liever op de bewegingsvaardigheid beoordeeld te willen worden dan op het sportfolio, omdat je in de les met je bewegingsvaardigheid bezig bent. Een leerling zegt bijvoorbeeld: 'Ik kan goed sporten en doe altijd goed mee, maar als ik mijn sportfolio niet goed invul krijg ik alsnog een onvoldoende voor gym.' De leerling zou graag twee beoordelingen ontvangen. Een voor het sportfolio en een voor de bewegingsvaardigheid. De leerlingen vinden het prettig om aan het begin van de eerste les de beoordelingscriteria te weten, zodat ze weten waar ze op moeten letten en zichzelf kunnen verbeteren. Verder geven de leerlingen aan voldoende feedback (tips en tops) te ontvangen van de docent om het sportfolio in te vullen. Ook gaven ze aan het fijn te vinden om tijdens de les aantekeningen te maken of punten op te schrijven, zodat ze het thuis kunnen overnemen. Alleen dit mag niet te veel tijd kosten. Ten slotte zijn er over het feedback krijgen van medeleerlingen wisselende reacties verkregen. De een vindt het fijn, omdat iemand die op de desbetreffende sport zit goede feedback kan geven. Maar de ander zegt: 'De feedback is minder betrouwbaar en van mindere kwaliteit.'

Interview controlegroep reguliere klas

De leerlingen gaven aan het fijn te vinden om een cijfer te krijgen aan het einde van de lessenreeks, want dan weten ze hoe ze het hebben gedaan. En je werkt dan echt ergens voor. Tevens denken ze wel beter te presteren als ze weten wat de beoordelingscriteria zijn. De leerlingen weten dan waarom ze een bepaald cijfer krijgen en waar ze op moeten letten. Ook gaven leerlingen aan niet perse meer verbonden te zijn met elkaar als ze elkaar feedback mogen geven. Bovendien kan de docent betere feedback geven dan een medeleerling zegt een leerling. Het lijkt de leerlingen wel leuk om zichzelf een keertje te beoordelen.

Logboek

De punten die hieronder worden benoemd zijn mogelijk van invloed geweest op de resultaten van dit onderzoek:

- Tijdens de eerste interventieles is de docent vergeten om beeldmateriaal te laten zien (filmpjes en afbeeldingen). Leerling C wil niet oefenen en wil geen hulp. Hij werkt alleen.
- Mediakaarten worden tijdens de tweede interventieles niet of nauwelijks gebruikt door de leerlingen. De docent merkt dat inzichtvergroten vragen stellen is lastig bij turnen. Ook is de docent vooral degene die feedback geeft. Leerling C werkt weer alleen. De criteria voor de radslag waren niet duidelijk.
- Opvallend in de derde interventieles was, dat de iPads minimaal werden gebruikt door de leerlingen en de mediakaarten werden niet gebruikt. Leerlingen die de iPad wel gebruikten vonden dit erg fijn. Leerling C werkte weer helemaal alleen en hij heeft niet of nauwelijks geoefend. Hulp wees hij af.
- De vierde interventieles is vijf minuten langer doorgedaan, omdat leerlingen lang bleven oefenen. Leerling N moest tegen het einde van de les opeens huilen. Ze was bang dat ze een slecht punt zou halen. Daarnaast wisten sommige leerlingen dat de vragenlijst niet geheel anoniem was.
- Tijdens de vijfde interventieles hebben niet alle leerlingen feedback ontvangen. De criteria over de balbehandeling (volleybal) waren niet voor iedereen duidelijk.

Conclusie en discussie

Om tot een algehele conclusie te komen wordt er antwoord gegeven op de onderzoeksvraag: *‘Wat is het effect van evalueren om te leren toegepast in selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen, tijdens de lessen turnen en volleybal op het Udens College in Uden met als doel de kwaliteit van motivatie te verhogen?’*

Er kan geconcludeerd worden dat het is gelukt om het portfolio toe te passen op een manier waarbij evalueren om te leren centraal stond. Het beoordelingsformulier zorgde ervoor dat de leerlingen wisten waarop ze beoordeeld werden en wat voor cijfer ze ongeveer zouden krijgen. Bovendien kan er gezegd worden dat uit de resultaten is gebleken dat wanneer dit beoordelingsinstrument op deze wijze wordt toegepast de vervulling van de psychologische basisbehoeften autonomie en competentie van de leerlingen uit de klas V2X van het Udens College is gestegen.

Gekeken naar de resultaten met betrekking tot de BPNSFS vragenlijst is te zien dat niet bij alle basisbehoeften een positieve effectgrootte is te zien. De interventiegroep vergeleken met de controlegroep Aan Zet heeft een middelgroot effect van 0,55 in de basisbehoefte autonomie. Dit was zowel na een lessenreeks turnen als volleybal. De interventiegroep vergeleken met de controlegroep reguliere klas heeft na een lessenreeks turnen geen of een verwaarloosbaar effect, maar na een lessenreeks volleybal een middelgroot effect van 0,69. De basisbehoefte relatie heeft na beide lessenreeksen een negatieve effectgrootte. Behalve na de tussenmeting waarbij de interventiegroep vergeleken wordt met de controlegroep Aan Zet. Daar is geen of een verwaarloosbaar effect te zien van 0,12. Bij de interventiegroep vergeleken met de controlegroep Aan Zet laat de basisbehoefte competentie na alle metingen geen of een verwaarloosbaar effect zien. Een verklaring voor dit effect kan zijn, omdat leerlingen van de controlegroep Aan Zet wisten wat de criteria waren. De interventiegroep vergeleken met de controlegroep reguliere klas kent alleen een klein effect van 0,33 na het onderdeel volleybal. Na een lessenreeks turnen bleef de effectgrootte 0. Er kan geconcludeerd worden uit dit onderzoek over motiverend beoordelen dat de grootste stijging in de basisbehoefte autonomie ligt. Leerlingen worden door evalueren om te leren veel meer betrokken bij hun eigen leerproces en ervaren hierdoor meer autonomie (Boud & Falchikov, 1989; Fiddler & Marineau, 2008).

Autonomie wordt gedefinieerd als: het ervaren van zelfbepaling (Deci & Ryan, 2000). Het verlangen van een individu om ervaringen en gedrag zelf te organiseren. De behoefte om het leven in te richten zoals de persoon dat wil, zelf beslissingen nemen en zichzelf kunnen zijn. Wanneer een leerling autonomie ervaart, betekent dit dat hij het gevoel heeft zelf invloed te hebben op zijn gedrag. Dat het zijn eigen keuze is en dat het echt bij hem past. De stijging bij de interventiegroep is te verklaren op basis van het feit dat de leerlingen tijdens alle lessen keuzes kregen. Ze mochten zelf bepalen op welk niveau en welke situatie ze wilden turnen. Ook bepaalden de leerlingen zelf met wie ze wilden samenwerken. Bij volleybal mocht de leerling zelf bepalen of hij de bal ving of met een volleybaltechniek terug speelde, vanaf waar hij ging serveren en met wie hij wilde spelen. Dit is allemaal terug te lezen in het geoperationaliseerde logboek zie bijlage VII. De stijging in het gemiddelde na de tussenmeting is echter klein en bij de controlegroep Aan Zet is hij zelfs gedaald. Een reden hiervoor kan zijn dat het onderdeel (handstand en radslag) niet aansluit bij wat de leerlingen zelf zouden wilden. Deze vraag gaat over autonomie en werd over het algemeen laag ingevuld door leerlingen.

De behoefte aan verbondenheid is het gevoel van een persoon dat hij om anderen geeft, maar ook dat anderen om hem geven (Deci & Ryan, 2000). Het is een streven om een positieve relatie met anderen en betrokkenheid op anderen te ervaren. Een leerling ervaart verbondenheid wanneer hij iets samen doet met mensen die hij graag mag. Opvallend is dat bij de interventiegroep de basisbehoefte

verbondenheid als enigste een daling kent van 0,1 in het gemiddelde. Dit kan verklaard worden aan de hand van de interviews die bij de leerlingen zijn afgenomen. De leerlingen geven aan zich niet meer verbonden te voelen wanneer ze feedback aan elkaar mogen geven of krijgen. Daarnaast geeft een leerling aan dat hij geen vrienden heeft in de klas en dat leerlingen nooit met hem willen samenwerken. In het geoperationaliseerde logboek is ook te lezen dat deze leerling iedere keer alleen staat en alleen werkt. De vragen uit de vragenlijst die over verbondenheid gaan, heeft hij ook een lage score gegeven.

Volgens Deci en Ryan (2000) heeft ieder mens behoefte om zichzelf competent te voelen. Je competent voelen betekent dat je het gevoel hebt, dat je in staat bent om bepaalde activiteiten goed te doen. Een persoon wil het gevoel hebben de wereld aan te kunnen en voor zijn taak berekend te zijn. De leerling heeft het gevoel dat hij bepaald gedrag tot een goed einde kan brengen. In figuur 2, 3 en 4 is te zien dat de basisbehoefte competentie na de tussenmeting (turnen) bij alle drie de groepen gelijk is gebleven. Ondanks het feit dat de leerlingen uit de interventiegroep in de interviews aangaven beter te presteren, omdat ze wisten wat er van hen werd verwacht. Ook konden de leerlingen op verschillende niveaus en situaties bewegen. Een eventuele verklaring hiervoor is het onderdeel dat gekozen is. De handstand en radslag werd door de meeste leerlingen namelijk als spannend en moeilijk ervaren. In het geoperationaliseerde logboek is te lezen dat twee meisjes moesten huilen tijdens de les, omdat ze bang waren dat het niet lukte. Daarentegen is het gemiddelde bij de basisbehoefte competentie na de nameting (volleybal) wel gestegen met 0,3. De effectgrootte is 0,12 bij de vergelijking interventiegroep met de controlegroep Aan Zet. Dit is geen of een verwaarloosbaar effect. Bij de interventiegroep vergeleken met de controlegroep reguliere klas is de effectgrootte 0,39 wat duidt op een klein effect.

Gebrekkige motivatie ligt niet aan ongemotiveerde leerlingen, maar dit wordt veroorzaakt door de manier waarop het onderwijs de prestaties van leerlingen beoordeeld (Westenberg, 2011). Eerder onderzoek wees uit dat het beoordelen van leeftijdsgenoten een positief effect heeft op de motivatie (Brand-Gruwel, Martens, Van Merriënboer & Sluijsmans, 2004). Dit wordt niet bevestigd met de resultaten van dit onderzoek. In de gegeven antwoorden in de interviews blijkt dat leerlingen zich niet meer met elkaar verbonden voelen door het geven van feedback aan elkaar.

Naast de beoordeling door een medeleerling stond de zelfbeoordeling centraal. Sundström (2005) concludeert dat leerlingen die zichzelf beoordelen tijdens het leren hogere testcores behalen en beter presteren dan leerlingen die dat niet doen. De leerling krijgt inzicht in het eigen leerproces en wordt eigenaar van zijn eigen leerproces (Joosten-ten Brinke, 2011). Bij de zelfbeoordeling kijken leerlingen kritisch naar zichzelf, hun eigen producten en processen op basis van vooraf opgestelde criteria. Aansluitend stelt de leerling vast in hoeverre hij voldoet aan de criteria en wat hij nog moet doen om verder te groeien. Dit principe is toegepast in de interventie en werd door leerlingen als positief ervaren. Leerlingen konden gebruik maken van iPads om zichzelf of elkaar te filmen, zodat ze naar zichzelf kunnen kijken met de criteria er langs. De leerling krijgt dan inzicht in zijn eigen mogelijkheden. In de interviews gaven leerlingen aan het gevoel te hebben zelf invloed te hebben op zijn of haar eigen leerproces, omdat zij zelf konden kiezen op welk niveau en op welke situatie zij gingen oefenen. Daarnaast brachten ze hun eigen leerproces in kaart en wisten hierdoor beter waar ze nog aan wilden werken. Dit bevordert het gevoel van competentie en autonomie (Joosten-ten Brinke, 2011; Deci & Ryan, 2000).

Verder gaven leerlingen uit beide controlegroepen aan graag een cijfer te ontvangen voor de bewegingsvaardigheid. In de controlegroep reguliere klas werd door leerlingen in de interviews aangegeven beter te presteren als ze wisten wat de beoordelingscriteria waren. De leerlingen weten dan waar ze op moeten letten en waarom ze een bepaald cijfer hebben gekregen. Dit kan een reden zijn waarom de basisbehoefte competentie gelijk is gebleven. In de interviews van de controlegroep

Aan Zet is te lezen dat leerlingen het digitale sportfolio onduidelijk vinden en het lastig vinden dit na de les in te vullen. Ook geven docenten niet altijd van te voren aan welk onderdeel ze gaan behandelen. Daarnaast zijn niet alle criteria in het sportfolio duidelijk voor de leerlingen, want tijdens de interventielessen werden hier soms vragen over gesteld (zie het geoperationaliseerde logboek bijlage VII). Volgens Melograno (2007) wordt een kwalitatief goed beoordelingssysteem gekenmerkt door een: helder doel, heldere normen, goed ontwerp, effectieve communicatie en leerling betrokkenheid. Dat is dus niet het geval bij het sportfolio dat nu gebruikt wordt bij de Aan Zet klassen. Bovendien voldoen de beoordelingscriteria niet aan de vier 'D's' zoals Brouwer (1998) die heeft beschreven. De vier criteria zijn: dekkend, docentonafhankelijk, te doen en doorzichtig.

Opvallend bij de interventiegroep zijn de resultaten die gaan over het onderwerp scaffolding. Bij alle vragen ongeacht het onderdeel is een stijging in het gemiddelde te zien en is er een positief effect gemeten bij alle vergelijkingen. Deze positieve effecten kunnen verklaard worden aan de hand van volgende redenering. Binnen evalueren om te leren is scaffolding een belangrijk aspect in relatie tot de vervulling van de psychologische basisbehoeften (Jongen, 2014). Scaffolding gaat over ondersteuning, de docent geeft feedback aan leerlingen, stelt inzichtvergrotende vragen en voorziet leerlingen van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten om hun prestaties te verbeteren (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Daarbij is het belangrijk dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn. Tijdens het gehele onderzoek is dit veelvuldig toegepast. De beoordelingsformulieren maakten de criteria duidelijk en leerlingen konden hun eigen leerdoelen en feedback opschrijven. De docent gaf gedurende alle lessen aanwijzingen en stelde vragen aan de leerlingen. Een andere redenering is de manier van beoordelen. Bij formatief beoordelen is de evaluatie gericht op de begeleiding van het leerproces en het leveren van rijke feedback om het leren te versnellen en prestaties te verbeteren (Joosten- ten Brinke, 2011; Sadler, 1998). Daarbij is het van belang dat een leerlijn of lessenreeks van voldoende omvang is om daadwerkelijk tot leren te komen (Slingerland, 2015). Deze manier van beoordelen is toegepast bij de interventiegroep, want volgens Segers (2004) en Krijgsman (2015) zorgen de summatieve beoordelingen juist voor negatieve ervaringen in de les LO. Leerlingen voelen zich meer gefrustreerd in hun psychologische basisbehoeften waardoor de motivatie van de leerlingen daalt.

De grootste stijging bij de interventiegroep vond plaats in vraag 5 en vraag 10. De stijging bij vraag 10 is te verklaren aan de wijze waarop het beoordelingsformulier is toegepast. De leerlingen werkten in de lessen actief met het beoordelingsformulier, waardoor ze wisten wat de evaluatiecriteria voor de test waren. Bij de controlegroep reguliere klas die zonder een beoordelingsformulier werkte is het gemiddelde op deze vraag veel lager. Deze uitkomst ondersteunt dit onderzoek. Daarnaast is het flagrant dat bij alle groepen en na alle metingen vraag 5 is gestegen. Bij vraag 5 werd het volgende gevraagd: *hielp de leerkracht mij om de oefeningen beter te doen door gerichte vragen te stellen die ik moest beantwoorden*. Deze stijging is eenvoudig te verklaren, omdat hier door de lesgever van te voren erg goed over nagedacht is. In de lesvoorbereidingen zijn inzichtvergrotende vragen opgeschreven die aan de leerlingen gesteld konden worden. Echter is wel te zien dat het gemiddelde op die vraag na het onderdeel turnen lager is. Ook hier is een verklaring voor. Turnen is een gesloten skill en erg technisch waardoor inzichtvergrotende vragen stellen lastig is. Volleybal daarentegen is een open skill, minder technisch en meer tactisch. De docent kan makkelijker gerichte vragen stellen die de leerlingen moeten beantwoorden.

Overigens is het nog belangrijk om te benoemen dat de interventieperiode slechts vijf weken bedroeg. De kans is aannemelijk dat dit invloed heeft gehad op de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten. De periode van de interventie is te kort geweest om daadwerkelijk een groot effect in de basisbehoeftevervulling te meten. Ook heeft de docent iedere keer de

beoordelingsformulieren meegenomen, omdat de kans aanwezig is dat leerlingen dit vergeten. Ten slotte is er maar één interventiegroep gebruikt en is het onderzoek alleen op havo/vwo uitgevoerd. Het is dus niet vanzelfsprekend dat dit ook voor andere klassen en niveaus geldt.

Aanbevelingen

Aanbevelingen aan de hand van dit onderzoek voor het Udens College havo/vwo zijn:

- De leerlingen ontvangen graag een cijfer voor de bewegingsvaardigheid. Bij de Aan Zet klassen zouden de leerlingen graag twee cijfers ontvangen. Eentje voor het sportfolio en een voor de bewegingsvaardigheid.
- In de les actief met een beoordelingsformulier werken en zichzelf beoordelen is door de leerlingen als positief ervaren. Echter moet je als docent continu de formulieren meenemen. Meegaan met het digitale tijdperk zou hier een oplossing voor kunnen zijn. Bijvoorbeeld een sportfolio app (<https://www.sportfolioapp.nl/>). De leerling neemt elke les zijn telefoon mee naar de gymzaal. Bij binnenkomst wordt de telefoon in de telefoontas gedaan. De leerling gebruikt de telefoon alleen als de docent hier toestemming voor geeft.
- Het ontwerp van het sportfolio dat nu gebruikt wordt bij de Aan Zet klassen, moet aangepast worden. Door bijvoorbeeld de onderdelen onder de bijbehorende domeinen te plaatsen. Ook moet er ergens een knop met opslaan geplaatst worden. Daarnaast zouden leerlingen het prettig vinden om tijdens de les al aantekeningen te maken, zodat het invullen van het sportfolio eenvoudiger is. Ten slotte moet de communicatie effectief zijn. Leerlingen moeten van te voren weten welk onderdeel er behandeld gaat worden, zodat ze zich alvast kunnen inlezen en weten wat de criteria zijn.
- De beoordelingscriteria die gebruikt worden in het sportfolio moeten voldoen aan de vier 'D's' zoals Brouwer (1998) die heeft beschreven. De vier criteria zijn: dekkend, docentonafhankelijk, te doen en doorzichtig, zodat het voldoet aan de heldere normen.
- Mocht het budget het toelaten, schaf dan iPads aan. De leerling krijgt door middel van videofeedback inzicht in de persoonlijke ontwikkeling. Op deze manier ontdekt de leerling steeds beter de eigen mogelijkheden en kan deze vastleggen binnen het sportfolio.
- Het proces van formatief en summatief beoordelen dat binnen evalueren om te leren wordt toegepast veronderstelt een leerlijn of lessenreeks van voldoende omvang om daadwerkelijk tot leren te komen. Als sectie is het van belang om hier afspraken over te maken, zodat je een aantal lessen achter elkaar hetzelfde onderdeel kan behandelen.
- Ten slotte is het belangrijk dat de docent het aspect scaffolding veelvuldig toepast in zijn lessen. De docent moet ondersteuning bieden, feedback geven, inzichtvergrotenende vragen stellen en leerlingen voorzien van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten. Daarbij is het van belang dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn.

Referenties

- Aalst, van. H.F., & Kok, J.M. (2004). *Het nieuwe leren*. JSW: jaargang 89.
- Black, P., & William, D. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education*, 5, 7-74.
- Borghouts, L., Dokkum, G., van, & Slingerland, M. (2013). Een punt voor gym!?: Beoordelen in de lichamelijke opvoeding. *Special: Onderzoek in en om school*, 73, 19-22.
- Boud, D. & Falchikov, N. (1989). Kwantitatieve studies of student selfassessment in higher education: A critical analysis of findings. *Higher Education*, 18, 529-549.
- Van den Broeck, A., Vansteenkiste, M., De witte, H., Lens, W., & Andriessen, M. (2009). De Zelf-Determinatie Theorie: kwalitatief goed motiveren op de werkvloer. *Gedrag & Organisatie*, 4, 316-335.
- Castelijns, J., & Kenter, B. (2009). *Leren met portfolio's*. Amersfoort: CPS.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The 'What' and the 'Why' of Goal Pursuits: Human Needs and the Selfdetermination of Behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Fiddler, M., & Marineau, C. (2008). *Assessing Learning: Standards, Principles, and Procedure*. Chicago: Kendall Hunt Publishing Company.
- Jongen, C. (2014). *De Relatie tussen de Studentenpercepties op Assessment for Learning, Vervulling van de Psychologische Basisbehoeften en Studeergedrag* (Proefschrift). Master Onderwijswetenschappen, Open Universiteit, Nederland.
- Joosten-ten Brinke, D. (2011). *Eigentijds toetsen en beoordelen* (Lectorale rede). Tilburg: Fontys Hogescholen.
- Kallenberg, T., Koster, B., Onstenk, J., & Scheepsmma, W. (2015). *Ontwikkeling door onderzoek, een handreiking voor leraren*. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff.
- Van Kammen, D. (2002). *Werken met portfolio in de onderbouw*. Baarn: HBuitgevers.
- Kerkhoffs, J., Stark, E., & Zeelenberg, T. (2006). *Rubrics als beoordelingsinstrument voor vaardigheden*. Enschede: Stichting leerplanontwikkeling.
- Kock, A. De (2005). *Arranging learning environments for new learning. Educational theorie, practical knowledge and everyday practice (dissertation)*. Nijmegen: Radboud Universiteit Nijmegen.
- Krijgsman, C. (2015). Help, ik krijg vandaag een cijfer!: Een pleidooi voor 'Evalueren om te leren'. *Lichamelijke Opvoeding*, 103(8), 34-37.

- Pat-El, R. J., Tillema, H., Segers, M., & Vedder, P., (2013). Validation of Assessment of Learning Questionnaires for teachers and students. *British Journal of Educational Psychology*, 83, 98-113.
- Peetsma, T., Hascher, T., Veen, I. Van der & Roede, E. (2005). Relations between adolescents self-evaluations, time perspectives, motivation for school and their achievement in different countries and at different ages. *European Journal of Psychology of Education*, 20(3), 209-225.
- Pieper, A., & Siersema, A., (2013). *De invloed van chronotype en tijdstip van de dag op schoolprestatie* (Onderzoeksrapport). Geraadpleegd op 9 december 2017, van https://www.knawonderwijsprijs.nl/bestandenafbeeldingen/2014/NG_Deinvloedvanchronotypeentijdstipvandedagopschoolprestaties.pdf.
- Poos, E. (2011). Werken met portfolio's: Hoe portfolio's kunnen bijdragen aan full partnerschap. *Egoscoop*, 16(2), 34-38.
- Sadler, D. R. (1998). Formative assessment: Revisiting the territory. *Assessment in Education*, 5, 77-84.
- Schuit, H., Vrieze, I. de, & Slegers, P. (2011). *Leerlingen motiveren: een onderzoek naar de rol van leraren*. Ruud de Moor Centrum/Open Universiteit.
- Segers, M. (2004). Assessment en leren als twee-eenheid: Onderzoek naar de impact van assessment op leren. *Tijdschrift voor Hoger Onderwijs*, 22, 188-219.
- Slingerland, M. (2013). Motivatie en activiteit van leerlingen in de les LO. *Special: Onderzoek in en om school*, 73, 12-15.
- Slingerland, M. (2015). Evalueren om te leren: motiverend beoordelen in de les LO. *Lichamelijke Opvoeding*, 103(8), 10-13.
- Sluijsmans, D. M. A. (2013). *Formatief toetsen*. Heerlen: Open Universiteit.
- Sluijsmans, D. M. A., Joosten-ten Brinke, D., & Van der Vleuten, C. P. M. (2013). *Toetsen met leerwaarde. Een reviewstudie naar de effectieve kenmerken van formatief toetsen*. Den Haag: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek.
- Tuyckom, C., Vos, S. & Scheerder, J. (2011). Meten en weten over zweten: *Methoden van sociaalwetenschappelijk sportonderzoek*. Utrecht, Ef & Ef Media.
- Vervoort, C. (1975). *Onderwijs en maatschappij. Een oriëntering in de sociologie van het onderwijs*. Nijmegen: LINK.

Woolfolk, A., Hughes, M. & Walkup, V. (2008). *Psychology in education*. Harlow: Pearson Education Ltd.

Dankwoord

Na een periode van negen maanden kan de laatste stap van het onderzoek geschreven worden. Het is een periode geweest waarin ik heb geleerd hoe je onderzoek moet doen en hoe het is om deel uit te maken van een vaksectie. Je bespreekt met elkaar waar je tegen aanloopt en je probeert je onderzoek daarop aan te passen, zodat je een steentje bij kan dragen aan het vak LO dat continu in beweging is.

De volgende docenten van het Udens College wil ik bedanken. Peter Versantvoort omdat ik altijd bij hem terecht kon met al mijn vragen persoonlijk en via de mail. Peter Hurkens voor de begeleiding, medewerking en gezelligheid. Hij liet mij vrij om mijn praktijkonderzoek goed uit te kunnen voeren.

Ten slotte wil ik graag mijn geweldige docent Tineke Wulms aan de Fontys Sporthogeschool bedanken voor de begeleiding van mijn onderzoek. Haar kritische blik, goede feedback en inlevingsvermogen hebben ervoor gezorgd dat ik dit onderzoek heb neer kunnen zetten. Daarnaast kon ik op elk moment bij haar terecht.

BIJLAGEN

Bijlage I Onderzoeksopzet

Totale onderzoeksgroep

De totale onderzoeksgroep die bij mijn onderzoek betrokken wordt, bestaat uit vier tweedejaars klassen van het Udens College te Uden. Twee Aan Zet klassen en twee reguliere klassen. Deze Aan Zet klas is vorig jaar met een pilotproject gestart 'gepersonaliseerd leren'. De leerlingen van de Aan Zet klas bepalen veel meer dan de leerlingen in de andere klassen hun eigen leerdoelen, het niveau, het tempo en de manier waarop ze hun leerdoelen bereiken. Ze krijgen waar mogelijk de gelegenheid om te bepalen of ze een taak op havo- of vwo-niveau willen doen. De totale onderzoeksgroep bestaat uit ongeveer 93 leerlingen.

Deze 93 leerlingen zijn in het eerste leerjaar al meerdere malen beoordeeld met een cijfer voor LO. De beoordeling die ze kregen werd gegeven door de docent. Hij of zij baseerde zijn beoordeling op het 'timmermansoog'. De Aan Zet klassen starten na kerst met een portfolio. Het portfolio is ontwikkeld door twee docenten van Udens College. De reguliere tweedejaars klassen blijven beoordeeld worden met het 'timmermansoog'. Daardoor is het relevant om te kijken of de psychologische basisbehoeften en de kwaliteit van motivatie van de leerlingen die met het portfolio gaan werken toeneemt in vergelijking met de reguliere klassen die doorgaan met het oude systeem.

Leerlingen in het tweede leerjaar hebben een blokuur en een enkel uur LO. Op het Udens College wordt niet gewerkt met lessenreeksen. De ene les geven ze volleybal en de andere les trampoline springen. De twee Aan Zet klassen werken met een lessenreeks van maximaal drie lessen in verband met de zalen.

Totale onderzoeksgroep
Totaal aantal leerlingen: 93
Aantal jongens: 46
Aantal meisjes: 47

Interventiegroep en controlegroep

Voor mijn onderzoeksvraag: *'Wat is het effect van evalueren om te leren toegepast in selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen, tijdens de lessen turnen en spel op het Udens College in Uden met als doel de kwaliteit van motivatie te verhogen?'* Ik kies ervoor om twee Aan Zet klassen en een reguliere klassen als controlegroep te gebruiken, zodat de betrouwbaarheid van het onderzoek toeneemt. De twee Aan Zet klassen werken met het portfolio en een reguliere klassen met het 'timmermansoog'. De interventiegroep wordt vooraf nog niet vastgesteld, omdat ik de uitslagen van de vragenlijst af wil wachten. De klas waarbij de psychologische basisbehoeften het minst vervuld worden, wordt de interventiegroep. De kans op verbetering is bij deze klas dan het grootst.

De interventiegroep is een vwo 2 klas (V2X of V2X), omdat ik tijdens mijn eindstage alle twee de klassen kan lesgeven. Het is erg belangrijk om die klas gedurende het tweede halfjaar te hebben, zodat je de interventie goed kan uitvoeren volgens de planning en lesinhoud die jijzelf hebt opgesteld. Twee tweedejaars Aan Zet klassen (AZ2Y en AZ2Y) en een reguliere vwo 2 klas kies ik als controlegroep. De twee Aan Zet klassen hebben les van een docent LO die mij graag ondersteund en helpt in mijn onderzoek. Het is geen probleem om in zijn klassen de vragenlijsten af te nemen. Daarnaast is de docent nauw betrokken met het portfolio en hanteert dit in zijn lessen.

Controlegroep	
AZ2Y (twee klassen)	V2Y
Totaal aantal leerlingen: 42	Totaal aantal leerlingen: 26
Aantal jongens: 20	Aantal jongens: 14
Aantal meisjes: 22	Aantal meisjes: 12
Onderwijsniveau: Aan Zet	Onderwijsniveau: VWO

Interventiegroep
V2X
Totaal aantal leerlingen: 25
Aantal jongens: 12
Aantal meisjes: 13
Onderwijsniveau: VWO

Steekproef

In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een interview dat steekproefsgewijs wordt afgenomen. Een steekproef is snel uit te voeren, vereist weinig organisatie en leidt voornamelijk tot specifiekere resultaten (Tuyckom, Vos en Scheerder, 2011). Bij een weloverwogen doelgerichte steekproef kiest een onderzoeker uit de totale populatie de onderzoekseenheden uit waarvan hij denkt dat ze een weergave van de populatie geven (Patton, 1987). Binnen mijn onderzoek wordt een voor- en nameting uitgevoerd waar middels twee vragenlijsten de vervulling van de psychologische basisbehoeften gemeten en scaffolding wordt. De selectie wordt gebaseerd op de resultaten van de vragenlijsten. Leerlingen die uit de vragenlijst springen daarbij wordt een interview afgenomen. Uit de Aan Zet klassen (controlegroep), de reguliere klassen (controlegroep) en uit de reguliere klas (interventiegroep) worden drie leerlingen gekozen: lage vervulling psychologische basisbehoeften, gemiddelde vervulling psychologische basisbehoeften en hoge vervulling psychologische basisbehoeften. In totaal worden er dus negen leerlingen geïnterviewd in verband met de tijd en grootte. Door het afnemen van een interview kan veel specifieker en dieper op iets in worden gegaan, omdat men kan doorvragen. Daardoor krijgt het onderzoek meer diepgang. Het interview wordt in een fijne ruimte afgenomen waar de leerling en de docent niet gestoord worden. Daarnaast wordt het interview opgenomen en de opnames worden bewaard. Vervolgens wordt het interview uitgetypt, een topiclijst gemaakt en het interview wordt gecodeerd. En als laatste wordt het interview samengevat.

Een risico van het werken met een weloverwogen doelgerichte steekproef is dat deze doorgaans niet leidt tot representatieve resultaten (Tuyckom, Vos & Scheerder, 2011). In het onderzoek worden maar enkele leerlingen geïnterviewd waardoor men niet met zekerheid kan zeggen dat de resultaten gelden voor de hele groep.

Planning

Onderdeel	Datum	Tijdstip	Vak of functie docent	Locatie
Informerende ouders en verzorgers	30-01-2018	08.45 uur	-	-
Herinnering aan docenten betreft invullen vragenlijsten	31-01-2018	08.45 uur	-	Docentenkamer LO Udens College

Voormeting Aan Zet klassen controlegroep	06-02-2018	08.45 – 15.40 uur	Begeleider Circuit	Gymzaal Udens College
Voormeting reguliere klas controlegroep	06-02-2018	08.45 – 15.40 uur	Lesgever Circuit	Gymzaal Udens College
Voormeting interventiegroep	07-02-2018	08.45 – 15.40 uur	Lesgever Circuit	Gymzaal Wervel Volkel
Carnavalsvakantie	12-02-2018 – 18-02-2018	-	-	-
Interventie les 1	21-02-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Wervel Volkel
Interventie les 2	28-02-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Wervel Volkel
Interventie les 3	02-03-2018	09.35 – 10.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Udens College
Interventie les 4	07-03-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Wervel Volkel
Tussenmeting interventiegroep	07-03-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Wervel Volkel
Tussenmeting reguliere klas controlegroep	08-03-2018	08.45 – 10.25 uur	Lesgever Turnen	Gymzaal Udens College
Tussenmeting Aan Zet klassen controlegroep	08-03-2018	08.45 – 15.40 uur	Begeleider Turnen	Gymzaal Udens College
Interventie les 5	09-03-2018	09.35 – 10.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Udens College
Interventie les 6	14-03-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Wervel Volkel
Interventie les 7	16-03-2018	09.35 – 10.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Udens College
Interventie les 8	21-03-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Wervel Volkel
Nameting interventiegroep	21-03-2018	10.45 – 12.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Wervel Volkel
Nameting reguliere klas controlegroep	22-03-2018	08.45 – 10.25 uur	Lesgever Spel	Gymzaal Udens College
Nameting Aan Zet klassen controlegroep	27-03-2018	08.45 – 15.40 uur	Begeleider Spel	Gymzaal Udens College
Interviews interventiegroep	18-04-2018	11.00 – 12.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College
Interviews reguliere klas controlegroep	17-04-2018	10.00 – 11.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College
Interviews Aan Zet controlegroep	17-04-2018	09.00 – 10.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College

De vragenlijsten worden aan het eind van de les afgenomen. Tijdens het onderzoek wil ik erachter komen wat het effect is van selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen. De voormeting wordt gekoppeld aan een beoordelingsles waarbij er op de oude manier 'timmermansoog' is beoordeeld. De leerlingen hebben dan een bepaald gevoel over de les en dat wil ik achterhalen. Hetzelfde geldt voor de tussenmeting en nameting. De metingen kunnen daarom beter aan het einde van de les plaatsvinden.

Beschrijving complete interventie

	Interventiegroep	Controlegroep
Domein	Turnen en spel	Turnen en spel
Inhoud	Turnen handstand en radslag: 1. Handstand 2. Radslag 3. Handstand en radslag 4. Beoordeling Spel volleybal: 1. Tijd tot balcontact beperken 2. Gericht spelen 3. Scoren 4. Beoordeling	Turnen handstand en radslag: 1. Handstand 2. Radslag 3. Handstand en radslag 4. Beoordeling Spel volleybal: 1. Tijd tot balcontact beperken 2. Gericht spelen 3. Scoren 4. Beoordeling
Soort beoordeling	Formatief (peerassessment en selfassessment)	Summatief (timmermansoog)
Hoe komt de beoordeling tot stand?	Leerlingen krijgen in de eerste les een formulier met rubrics (feedup). Gedurende de lessen(reeks) krijgt de leerling feedback en feedforward van de docent, klasgenoot (peerassessment) en zichzelf (selfassessment). Leerlingen vervullen een actieve rol in het beoordelingsproces.	Leerlingen krijgen in de eerste les geen formulier met rubrics en krijgen alleen feedback van de docent. Aan het eind van de lessen(reeks) krijgen ze een cijfer van de docent.

Beschrijving lessen en procedures

De interventiegroep en de controlegroep (alleen de reguliere klassen) krijgen precies dezelfde lessen aangeboden met dezelfde opbouw en uitleg. Echter zijn er wel een aantal dingen anders die het onderzoek zouden kunnen beïnvloeden. Alle drie de klassen hebben op een andere dag les. V2X heeft op woensdag en vrijdag les, V2Y op dinsdag en donderdag en AZ2Y op maandag en donderdag. Ook het tijdstip waarop ze les hebben verschilt. Daarnaast is de locatie door een verbouwing op het Udens College wisselend. De blokken vinden plaats in de Wervel en Muzerijk en de enkele uren op school. Dit betekent dat de duur van de lessen anders is, omdat de leerlingen naar een externe locatie moeten fietsen. Lessen op school duren 50 minuten en lessen buiten de school duren 70 minuten.

Tijdens een blokkur LO vindt de interventie in de eerste 50 minuten plaats. In de laatste 20 minuten wordt er een spel gespeeld bijvoorbeeld trefbal, uni-hockey of voetbal.

Het verschil tussen de verschillende groepen is de manier waarop zij betrokken worden bij het tot stand komen van de beoordeling. De Aan Zet klassen werken met een sportfolio, de reguliere klassen (controlegroep) met het timmermansoog en de reguliere klas (interventiegroep) werkt met dezelfde beheersingsniveaus die beschreven staan in het sportfolio bij turnen en spel alleen de leerlingen gaan in de les hier actief meewerken. Dus tijdens de les werken de leerlingen met een formulier met rubrics en vullen onder op het formulier in wat er tijdens de les is behandeld (technieken, tactieken, oefeningen en trucjes). Dit is een lopend proces dus dat kopje wordt steeds aangevuld met nieuwe dingen. Daarnaast geven leerlingen elkaar in de derde les feedback in het beoordelingsformulier volleybal doormiddel van een tip en top (zie bijlage II). In het beoordelingsformulier handstand en radslag geven de leerlingen zichzelf in les twee een tip en top (zie bijlage III). Bij het sportfolio vullen de leerlingen dit juist na de les of thuis in.

Evalueren om te leren wordt gehanteerd bij de interventiegroep. Centraal element binnen evalueren om te leren is een cyclisch proces van feed-up, feedback en feed-forward (Castelijns et al., 2011). Feed-up houdt in dat elke leerling voorafgaand aan de start van de betreffende lessenreeks op de hoogte is van de criteria waarop hij straks beoordeeld zal worden. De leerlingen krijgen een formulier met rubrics over volleybal en handstand en radslag. Deze rubrics komen uit het sportfolio en worden ook door de Aan Zet klassen gebruikt. Rubric is een beoordelingsinstrument dat geschikt is om (deel)vaardigheden binnen een gymles te beoordelen (SLO, 2017). Een rubric is een analytische beoordelingsschaal die meer zegt dan de veelal toegepaste beoordeling van enkel een cijfer. Een formulier met rubrics geeft de leerling inzicht in het uiteindelijk te behalen doel en kan de leerling helpen tussendoelen te stellen. Daarnaast is het makkelijk te hanteren door docenten en leerlingen. Het formulier wordt iedere les meegenomen. Tijdens het oefenen krijgt de leerling feedback van de docent en leerlingen geven elkaar feedback (peerfeedback) op basis van de rubrics. Het principe van feedback wordt door elke docent LO al veelvuldig toegepast, maar niet in combinatie met feed-up en feed-forward (Slingerland, 2015). Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij er voor staat met betrekking tot het bereiken van zijn uiteindelijke doel: Waar sta ik in mijn leerproces? Middels feed-forward wordt vervolgens door de docent, een medeleerling of de leerling zelf aangegeven welke stappen er nu het beste gezet kunnen worden om dat doel te bereiken.

Door feedup, feedback en feedforward wordt beter tegemoet gekomen aan gevoelens van competentie, autonomie en verbondenheid bij leerlingen (Slingerland, 2015). Leerlingen merken telkens dat ze iets leren en stellen een volgend net haalbaar doel.

Het geven van feedback en feedforward kan soms lastig zijn voor leerlingen. Ze moeten naar een beweging kijken die enkele seconden duurt en hebben niet heel veel verstand van de beweging. Daarom wordt er in de lessen gebruik gemaakt van digitalisering. Leerlingen mogen met een iPad elkaar filmen en kunnen vervolgens zelf het filmpje terug kijken. Het formulier met rubrics wordt er naast gehouden. De leerling kan dan zichzelf feedback of medeleerling feedback geven. Tevens kan hij er voor kiezen om feedback aan de docent te vragen. Volgens Dijkstra en Hagen (2000) wordt de verbondenheid van leerlingen met anderen versterkt als een leerling invloed heeft op de manier waarop er met hem of haar wordt omgegaan.

Evalueren om te leren heeft vooral een formatieve functie (Slingerland, 2015). Dit houdt in dat niet zozeer het leerresultaat centraal staat (voldoet de leerling aan de gestelde eisen of niet) maar juist het leerproces van de leerling. Daarnaast krijgt de leerling meer inzicht in zijn eigen leerproces en leert hij meer.

Bij de controlegroep reguliere klassen wordt evalueren van het leren gehanteerd. De beoordeling is het eindpunt van een aantal lessen over een bepaald onderwerp. Een nadeel van dit evalueren van

het leren is dat er nauwelijks tegemoet gekomen wordt aan gevoelens van competentie, autonomie en verbondenheid bij leerlingen. De leerlingen krijgen geen formulier met rubrics, de docent geeft wel feedback en kent aan het eind van de lessenreeks een cijfer toe.

Bij de controlegroep Aan Zet klassen wordt gewerkt met een portfolio. De leerlingen moeten zelfstandig na de les of thuis de rubrics invullen. De leerling zet een kruisje bij het niveau dat hij beheerst. Daarnaast beschrijft de leerling wat hij in de les heeft gedaan en geeft zichzelf een tip en top. De leerling wordt meer betrokken bij zijn eigen leerproces. De docent geeft tijdens de les elke leerlinge een tip en top en aan het eind van de les vraagt hij aan de leerlingen of iedereen een tip en top heeft gehad. Zo niet dan moet de leerling nog even langs de docent komen. De docent moedigt de leerlingen aan om het portfolio serieus bij te houden, want de leerling wordt daarop beoordeeld. Vier keer per jaar bekijkt de docent het portfolio en geeft passende terugkoppeling. De leerling krijgt dan de kans om het te verbeteren.

Opbouw interventie

Week 1	Turnen - Handstand	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen Feedback docent Feed-forward docent Selfassessment
Week 2	Turnen - Radslag	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen Feedback docent Feed-forward docent Selfassessment
Week 3	Turnen - Handstand - Radslag	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen Feedback docent Feed-forward docent Peerassessment
Week 4	Turnen - Handstand - Radslag	Beoordeling docent aan de hand van het beoordelingsformulier
Week 5	Volleybal Tijd tot balcontact beperken Gericht spelen (onderhandse techniek)	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen Feedback docent Feed-forward docent Selfassessment
Week 6	Volleybal Gericht spelen (bovenhandse techniek)	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen Feedback docent Feed-forward docent Peerassessment
Week 7	Volleybal Gericht spelen (service) Scoren (smash)	Feed-up formulier met rubrics Uitleg klassikaal en zelfstandig oefenen

		Feedback docent Feed-forward docent Selfassessment
Week 8	Volleybal	Beoordeling docent aan de hand van het beoordelingsformulier

Duur

De interventie zelf duurt zes weken. Mocht ik merken dat dit te kort is, omdat we steeds op wisselende locaties zitten. Dan kan de periode waarin de interventie wordt uitgevoerd langer zijn. Ook wanneer de docent wil dat de leerlingen een cijfer ontvangen voor volleybal en turnen dan duurt de interventie twee weken langer. In week vier en in week acht vindt dan de summatieve beoordeling plaats.

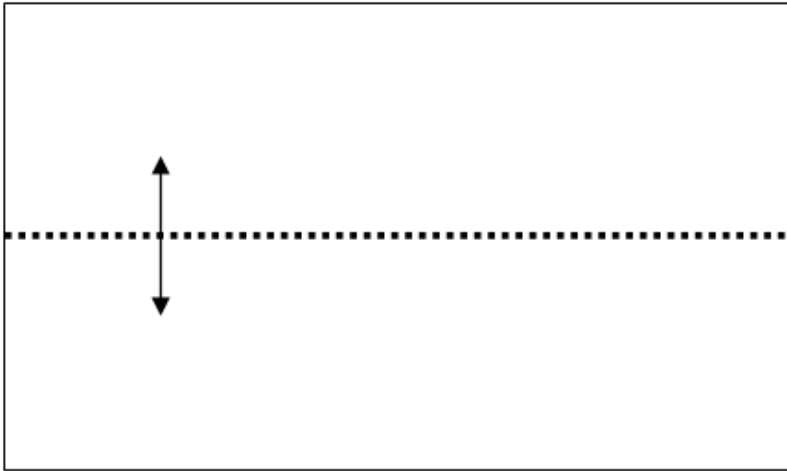
De leerlingen hebben in de brugklas al kennis gemaakt met volleybal, handstand en de radslag waardoor de beginsituatie niet nul is.

Organisatie

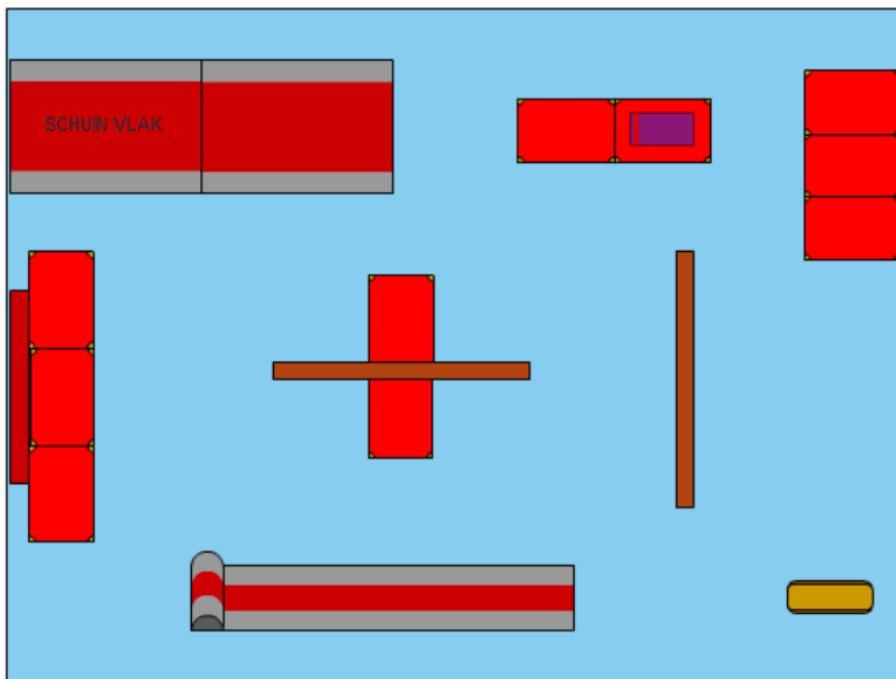
De onderzoeker heeft ervoor gekozen om de interventie in twee verschillende domeinen uit te voeren, zodat de betrouwbaarheid van het onderzoek toeneemt. Het kan bijvoorbeeld zijn dat leerlingen volleybal veel leuker vinden dan turnen en daardoor de motivatie van de leerlingen hoger is.

In de eerste drie lessen komt het domein turnen aanbod met de handstand, handstand doorrol en de radslag. De interventie begint met eerst drie lessen turnen, zodat leerlingen rustig wennen aan de cyclus feed-up, feedback en feed-forward. Tijdens deze interventie wordt een vakken les als organisatievorm gebruikt. De klas wordt in twee groepen verdeeld en een groep gaat naar de handstand en handstand doorrol samen met de docent en de andere groep gaat zelfstandig aan de slag met uni-hockey. Na 30 minuten wordt er door gedraaid. Turnen is daarnaast een gesloten skill waardoor het kijken naar de beweging en feedback geven een stukje makkelijker is. Digitalisering is bij turnen goed toe te passen, omdat de omgeving voorspelbaar en gelijk blijft. De leerling heeft tijd om een beslissing te maken. Spel daarentegen is een open skill. De omgeving is onvoorspelbaar en de leerling moet zich continu aanpassen aan de dynamische eigenschappen van de omgeving. Daardoor is het lastiger om dit te filmen en goed naar de handelingen van de beweger te kijken. In de tweede les heb je weer twee vakken. Een vak radslag docent gestuurd en in het andere vak gaan leerlingen zelfstandig tafeltennissen. Na 30 minuten draaien we door. Les drie is een drievakken les. Een vak handstand en handstand doorrol, een vak radslag en een vak voetbal. De leerlingen gaan zelfstandig aan de gang en de docent loopt rondt en helpt de leerlingen waar nodig.

In les vier, vijf en zes gaan de leerlingen volleyballen. Volleybal wordt klassikaal gegeven. Gedurende de drie lessen staat elke les een andere speluitdaging centraal.

Organisatietekening volleybal

Organisatietekening turnen les 3

Waarom deze interventie?

De onderzoeksvraag luidt als volgt: *‘Wat is het effect van evalueren om te leren toegepast in selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen, tijdens de lessen turnen en spel op het Udens College in Uden met als doel de kwaliteit van motivatie te verhogen?’*

Toetsen en beoordelen is al sinds jaar en dag verbonden aan onderwijs en de laatste decennia zijn vele ontwikkelingen te zien in het toetsdomein. Steeds meer scholen willen af van het timmermansoog en meer gaan werken met formatief beoordelen in plaats van summatief (Borghouts, Van Dokkum & Slingerland, 2013). Op het Udens College hebben ze daarom afgelopen jaar de knoop doorgehakt en zijn ze begonnen met het maken van een portfolio. Dat portfolio is nu af en de Aan Zet klassen zijn de eerste die hier mee gaan werken.

De onderzoeker kiest ervoor om in de interventie te werken met evalueren om te leren om op die manier de leerlingen tegemoet te komen in de psychologische basisbehoeften. De leerlingen hanteren dezelfde rubrics als in het portfolio, maar gaan hier in de les actief meewerken door selfassessment en peerassessment.

De manier van toetsen en beoordelen heeft veel invloed op de psychologische basisbehoeften en op de motivatie van leerlingen voor de les lichamelijke opvoeding (LO) (Borghouts, Van Dokkum & Slingerland, 2013). Hoe beter aan de basisbehoeften voldaan wordt, hoe meer een leerling zal opschuiven richting intrinsieke motivatie en hoe positiever het gedrag van de leerling zal zijn (Slingerland, 2013). Daarvoor is een verschuiving nodig van traditioneel toetsen naar een andere manier van toetsen en beoordelen, een verschuiving van 'evalueren van het leren' naar 'evalueren om te leren' (Black & William, 1998; Segers, 2004).

Met de begrippen evalueren van het leren en evalueren om te leren wordt onderscheid gemaakt tussen twee vormen van beoordelen, summatief en formatief. Summatief beoordelen vindt plaats na afloop van een bepaalde periode en is er geen of weinig feedback. Deze manier van beoordelen wordt doorgaans gebruikt in het Nederlandse onderwijs (Sluijsmans, 2013). Dit is tot nu toe ook het geval geweest op het Udens College. Volgens Segers (2004) en Krijgsman (2015) zorgen de summatieve beoordelingen voor negatieve ervaringen in de les LO. Leerlingen voelen zich meer gefrustreerd in hun psychologische basisbehoeften waardoor de motivatie van de leerlingen daalt. Bij formatief beoordelen is de evaluatie gericht op de begeleiding van het leerproces en het leveren van rijke feedback om het leren te versnellen en de prestaties te verbeteren (Joosten-ten Brinke, 2011; Sadler, 1998). Deze feedback vindt tijdens het hele leerproces plaats.

Een centraal element binnen evalueren om te leren is een cyclisch proces van feed-up, feedback en feed-forward (Slingerland, 2015). Feed-up houdt in dat elke leerling aan het begin van de betreffende lessenreeks op de hoogte is van de criteria waarop hij straks beoordeeld zal worden. Feedback zorgt ervoor dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij er voor staat met betrekking tot het bereiken van zijn uiteindelijke doel. Middels feed-forward wordt vervolgens door de docent, een medeleerling of de leerling zelf aangegeven welke stappen er gezet kunnen worden om dat doel te bereiken. Dit proces wordt in de interventie toegepast.

Evalueren om te leren bestaat uit twee aspecten 'monitoring' en 'scaffolding'. In dit onderzoek ligt de focus op scaffolding. Scaffolding gaat over ondersteuning, de docent geeft feedback aan de leerlingen, stelt inzichtvergrotende vragen en voorziet leerlingen van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten om hun prestaties te verbeteren (Schuit, Vrieze & Sleegers, 2011). Hierbij is het belangrijk dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn. Daarom ontvangen de leerlingen aan het begin van de lessenreeks het formulier met rubrics. Gedurende de andere lessen geeft de docent feedback en stelt inzichtvergrotende vragen, zoals 'Waar is de open ruimte?' of 'Wat is belangrijk bij de handstand?' Tijdens alle lessen werken de leerlingen actief met het formulier met rubrics om hun prestaties te verbeteren. Bovendien is scaffolding de belangrijkste factor binnen evalueren om te leren in relatie tot de vervulling van de psychologische basisbehoeften (Jongen, 2014).

Naast de verschillende vormen is het ook bepalend wie er beoordeelt. De meest voor de hand liggende beoordeling is de beoordeling door de docent. Echter het betrekken van leerlingen bij het beoordelingsproces moedigt hen aan tot het (leren) nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen leerproces. Het helpt leerlingen keuzes te maken voor verdere leeractiviteiten (Boud & Falchikov, 1989). Daarom kies ik voor selfassessment en peerassessment. Bij de zelfbeoordeling wordt de leerling zelf betrokken bij het beoordelen van zijn eigen leren waardoor de leerling inzicht krijgt in het eigen leerproces (Boud & Falchikov, 1989; Fiddler & Marineau, 2008). Naast de beoordeling door

de docent en de zelfbeoordeling is er peerassessment. Peerassessment is een methode waarbij leerlingen van ongeveer hetzelfde niveau of leeftijd actief betrokken bij elkaars beoordeling en evaluatieproces (Joosten-ten Brinke, 2011). Het inzetten van peer-assessment stimuleert de ontwikkeling van een kritische en professionele houding en leerlingen leren om gaan met het krijgen en geven van feedback. Volgens Schuit, Vrieze en Slegers (2011) leidt dit tot betere leerlingprestaties en activering van hogere mentale functies. In de interventie gaan leerlingen actief werken met het rubric formulier. Zij nemen iedere les het formulier mee en aan het begin van de les wordt het doel verteld. Leerlingen geven zichzelf feedback en voorzien elkaar van feedback aan de hand van het rubric formulier. Tijdens turnen werken leerlingen in tweetallen en bij volleybal in een groepjes.

Volgens de zelfdeterminatietheorie kan de motivatie verhoogd worden wanneer er rekening wordt gehouden met de drie basisbehoeften van de mens: autonomie, competentie en verbondenheid (Deci & Ryan, 2000). Competentie wil zeggen dat mensen het gevoel hebben dat zij in staat zijn om bepaalde activiteiten goed te kunnen uitvoeren. In alle lessen wordt er gedifferentieerd, zodat leerlingen op hun eigen niveau kunnen bewegen. Bijvoorbeeld handstand tegen de muur, handstand los of een handstand met hulp. Bij volleybal mag de leerling een vang-gooi beweging maken of de bal met een volleybaltechniek terugspelen. Daarnaast worden doelen en verwachtingen aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk gemaakt aan de leerling wat bijdraagt aan de gevoelens van competentie (Deci & Ryan, 2000).

Autonomie wordt gedefinieerd als zelfbepaling, het gevoel dat je zelf dingen kan en mag bepalen. Leerlingen houden in de interventie hun eigen voortgang bij, kiezen hun eigen niveau waarop ze willen bewegen en reflecteren daarop. Bovendien mogen ze zichzelf en anderen beoordelen. Leerlingen vervullen een actieve rol in het beoordelingsproces (Slingerland, 2015). Leerlingen willen greep krijgen op hun eigen situatie en hier sturing aan geven (Aalst & Kok, 2004). Binnen dit onderzoek vindt dat dus plaats in de vorm van peerassessment en selfassessment.

De behoefte aan verbondenheid betekent dat leerlingen zich binnen de klas gerespecteerd en gewaardeerd voelen door hun medeleerlingen en docent. Leerlingen moeten elkaar observeren, hulpverlenen en feedback geven. In de interventie zijn de leerlingen continu met elkaar bezig. Ze moeten elkaar observeren en feedback geven. Bij volleybal moeten de leerlingen samen spelen en bij turnen moeten de leerlingen elkaar hulpverlenen.

De onderwijsleerprocessen moeten dus voorzien in alle drie de basisbehoeften wil men een sterke duurzame autonome motivatie bewerkstellen, want het een gaat niet zonder het ander (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011).

De feedback moet voldoen aan de verwachtingen, de interesse, de behoefte en waarden van de leerling anders kan de motivatie afnemen, omdat leerlingen zich niet met de feedback kunnen identificeren (Vedder, Boekaerst & Seegers, 2005; Hattie & Timperley, 2007). Motiverende docentenfeedback en hoe de leerling de feedback ontvangt is essentieel voor het leren van de leerling. Daarom wordt er in de interventie feedback door de docent gegeven, door de leerling zelf en peerfeedback.

Onderzoeksinstrumenten

‘Wat is het effect van evalueren om te leren toegepast in selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen, tijdens de lessen turnen en volleybal op het Udens College in Uden met als doel de kwaliteit van motivatie te verhogen?’

In de onderzoeksvraag staan een aantal begrippen centraal:

- Evalueren om te leren (feed-up, feedback en feed-forward)
- Selfassessment
- Peerassessment
- Psychologische basisbehoeften

Evalueren om te leren (feed-up, feedback en feed-forward):

Een beoordeling binnen evalueren om te leren heeft vooral een formatieve functie (Slingerland, 2015). Dit houdt in dat niet zozeer het leerresultaat centraal staat, maar juist het leerproces van de leerling. Resultaten vanuit een formatieve beoordeling worden gebruikt om het leren van de leerling te ondersteunen en verder vorm te geven.

Evalueren om te leren bestaat uit twee aspecten ‘monitoring’ en ‘scaffolding’. Monitoring gaat over controle en signalering, het bijhouden van de resultaten en het leerproces en heeft als intentie het optimaliseren van het leren (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Scaffolding gaat over ondersteuning, de docent geeft feedback aan leerlingen en voorziet leerlingen van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten om hun prestaties te verbeteren. Hierbij is het belangrijk dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn. Scaffolding is de belangrijkste factor binnen evalueren om te leren in relatie tot de vervulling van de psychologische basisbehoeften (Jongen, 2014).

Een centraal element binnen evalueren om te leren is een cyclisch proces van feed-up, feedback en feed-forward (Slingerland, 2015). Feed-up houdt in dat elke leerling aan het begin van de betreffende lessenreeks op de hoogte is van de criteria waarop hij straks beoordeeld zal worden. Feedback zorgt ervoor dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij er voor staat met betrekking tot het bereiken van zijn uiteindelijke doel. Middels feed-forward wordt vervolgens door de docent, een medeleerling of de leerling zelf aangegeven welke stappen er gezet kunnen worden om dat doel te bereiken.

Selfassessment:

Selfassessment is een beoordelingsvorm waarbij leerlingen zelf betrokken zijn bij het beoordelen van hun eigen leren (Joosten-ten Brinke, 2011). De leerling krijgt inzicht in het eigen leerproces en wordt eigenaar van zijn eigen leerproces. Selfassessment is onderdeel van ontwikkelingsgericht beoordelen. Leerlingen kijken kritisch naar zichzelf, hun eigen producten en processen op basis van vooraf opgestelde criteria. Vervolgens stelt de leerling vast in hoeverre hij voldoet aan de criteria en wat hij nog moet doen om verder te groeien.

Peerassessment:

Peerassessment is een methode waarbij leerlingen van ongeveer hetzelfde niveau of leeftijd actief betrokken worden bij elkaars beoordeling en evaluatieproces (Joosten-ten Brinke, 2011). Leerlingen beoordelen elkaars producten en processen aan de hand van (eventueel zelf opgestelde) criteria. Het inzetten van peer-assessment stimuleert de ontwikkeling van een kritische en professionele houding en leerlingen leren om gaan met het krijgen en geven van feedback. Volgens Schuit, Vrieze en Slegers (2011) leidt dit tot betere leerlingprestaties en activering van hogere mentale functies.

Psychologische basisbehoeften:

De psychologische basisbehoeften zijn autonomie, verbondenheid en competentie. De zelfdeterminatietheorie (ZDT) stelt dat deze aangeboren behoeften nodig zijn voor welzijn en psychologische groei (Deci & Ryan, 2000). Er is veel bewijs uit onderzoek dat motivatie in de autonome richting is te bewegen wanneer leerlingen het gevoel hebben dat hun psychologische basisbehoeften zijn vervuld (Borghouts, 2015).

Autonomie wordt gedefinieerd als: het ervaren van zelfbepaling (Deci & Ryan, 2000). Het verlangen van een individu om ervaringen en gedrag zelf te organiseren. De behoefte om het leven in te richten zoals de persoon dat wil, zelf beslissingen nemen en zichzelf kunnen zijn. Wanneer een leerling autonomie ervaart, betekent dit dat hij het gevoel heeft zelf invloed te hebben op zijn gedrag. Dat het zijn eigen keuze is en dat het echt bij hem past.

Verbondenheid is het gevoel van een persoon dat hij om anderen geeft, maar ook dat anderen om hem geven (Deci & Ryan, 2000). Het is een streven om een positieve relatie met anderen en betrokkenheid op anderen te ervaren. Een leerling ervaart verbondenheid wanneer hij iets samen doet met mensen die hij graag mag.

Competentie betekent dat je het gevoel hebt, dat je in staat bent om bepaalde activiteiten goed te doen (Deci & Ryan, 2000). Een persoon wil het gevoel hebben de wereld aan te kunnen en voor zijn taak berekend te zijn. De leerling heeft het gevoel dat hij bepaald gedrag tot een goed einde kan brengen.

De onderzoeksinstrumenten die gebruikt worden zijn:

- Vragenlijst BPNSFS
- Vragenlijst SAFL-Q
- Interview
- Logboek

Vragenlijst BPNSFS

In het onderzoek wordt door zowel de interventiegroep als de controlegroep in de voor- en nameting de BPNSFS vragenlijst ingevuld (zie bijlage IV). Dit is een valide vragenlijst die de vervulling en de frustratie van de basisbehoeften meet (Chen et al., 2014). Het is een 5 punt Likertschaal en de vragenlijst bestaat uit achttien vragen. De kwalitatieve gegevens worden kwantitatief gemaakt door er scores aan te koppelen. De leerlingen kunnen kiezen uit vijf antwoorden die beschreven staan op de vragenlijst. Vervolgens kleuren ze het bolletje in van het desbetreffende antwoord.

- 1 = helemaal niet waar voor mij
- 2 = eerder niet waar voor mij
- 3 = soms wel/soms niet waar voor mij
- 4 = eerder waar voor mij
- 5 = helemaal waar voor mij

Deze vragenlijst wordt afgenomen om te meten of er door evalueren om te leren (feedup, feedback en feedforward) dat toegepast wordt in selfassessment en peerassessment de psychologische basisbehoeften van de leerlingen vervuld worden. Daarom kies ik er onder andere voor om de vragen die gaan over de frustratie weg te laten. Daarnaast krijgen de leerlingen anders te veel vragen voorgelegd en kan het zijn dat ze op een gegeven moment maar iets in gaan vullen. In de vragenlijst zijn de codes en de vertaling van de codes weggelaten, zodat leerlingen hierdoor niet afgeleid

worden en hier geen vragen over gaan stellen. Ik kan mij voorstellen dat het voor hen vragen oproept. De focus gaat dan ergens anders heen terwijl ik wil dat ze geconcentreerd en serieus de vragen invullen, zodat het onderzoek zo betrouwbaar mogelijk wordt. De aangepaste vragenlijst bestaat uit negen vragen (zie bijlage VI).

Om de betrouwbaarheid te verhogen, wordt de vragenlijst anoniem ingevuld. Echter bij het afnemen van de interviews moet je de naam weten om hem of haar te interviewen. Vandaar dat de leerlingen een vragenlijst van de docent ontvangen met daarop een nummer. Nummer een van de klassenlijst krijgt nummer een van de vragenlijst en nummer twee krijgt nummer twee etc. Wanneer een leerling er niet is bijvoorbeeld nummer twaalf dan wordt vragenlijst nummer twaalf ook niet uitgedeeld. Op deze manier kan men altijd terughalen wie welke antwoorden heeft gegeven. Tijdens elke les wordt de absentie doorgenomen, zodat er geen verwarring ontstaat.

Daarnaast is het erg belangrijk dat de leerlingen de gehele interventie aanwezig zijn om een reëel beeld te krijgen wat het effect van de interventie is geweest op de psychologische basisbehoeften. Dit is natuurlijk niet altijd mogelijk denk aan blessures en ziektes. Leerlingen mogen daarom een les missen. Leerlingen die meer lessen missen, worden niet meegenomen in het onderzoek. De vragenlijst van die leerling wordt er dan uitgehaald.

De vragenlijsten worden aan het eind van de les afgenomen. Tijdens het onderzoek wil ik erachter komen wat het effect is van selfassessment en peerassessment op de psychologische basisbehoeften van vwo 2 leerlingen. De voormeting wordt gekoppeld aan een beoordelingsles waarbij er op de oude manier 'timmermansoog' is beoordeeld. De leerlingen hebben dan een bepaald gevoel over de les en dat wil ik achterhalen. Hetzelfde geldt voor de tussenmeting en nameting. De metingen kunnen daarom beter aan het einde van de les plaatsvinden.

De uitleg voor het invullen van de vragenlijst staat bovenaan beschreven, maar wordt ook kort mondeling verteld. Sommige leerlingen hebben meer baat bij luisteren en anderen bij lezen.

Vragenlijst SAFL-Q

Evalueren om te leren staat centraal in mijn onderzoek. Vandaar dat deze vragenlijst wordt afgenomen bij de leerlingen. De SAFL-Q vragenlijst wordt door de interventiegroep en de controlegroep ingevuld in de voor- en nameting. De vragenlijst is valide en is al vaker gebruikt binnen andere onderzoeken met dezelfde doeleinden. Hij blijft betrouwbaar, omdat de vragen niet constant veranderen. Om te kijken wat het effect is van evalueren om te leren op de psychologische basisbehoeften van de leerlingen wordt gebruik gemaakt van de bestaande vragenlijst 'Assessment for Learning Questionnaire for Students' (Pat-El et al., 2013). De vragen gaan over monitoring en scaffolding. En ik kies ervoor om alleen de vragen met betrekking tot scaffolding te gebruiken, omdat deze het beste aansluiten bij mijn onderzoek. Er wordt gebruik gemaakt van een 5 punt Likertschaal en de vragenlijst bestaat uit twaalf vragen die gaan over scaffolding. De kwalitatieve gegevens worden kwantitatief gemaakt door er scores aan te koppelen. De leerlingen kunnen kiezen uit vijf antwoorden die beschreven staan op de vragenlijst. Vervolgens kleuren ze het bolletje in van het desbetreffende antwoord.

1 = helemaal niet waar voor mij

2 = eerder niet waar voor mij

3 = soms wel/soms niet waar voor mij

4 = eerder waar voor mij

5 = helemaal waar voor mij

Ook deze vragenlijst wordt anoniem ingevuld. De wijze waarop staat hierboven beschreven. Hierdoor kan ik terughalen wie welke antwoorden heeft gegeven. En kan ik leerlingen selecteren voor mijn interview.

Beide vragenlijsten worden eerst afgenomen bij een brugklas, om te checken of de vragen duidelijk en helder zijn voor de leerlingen. Ook dit wordt gedaan om de betrouwbaarheid van het onderzoek te verhogen.

Interview

Een interview is een min of meer doelgericht gesprek, waarbij het erom gaat met vragen te achterhalen wat er bij (een) bepaalde persoon of personen leeft aan ideeën, opinies, meningen en dergelijke (Kallenberg, 2015).

In mijn onderzoek worden negen leerlingen geïnterviewd. De leerlingen waarbij het interview wordt afgenomen zijn geselecteerd op basis van hun scores die uit de vragenlijsten BPNSFS en SAFLQ komen. Uit de Aan Zet klassen (controlegroep), de reguliere klassen (controlegroep) en uit de reguliere klas (interventiegroep) worden drie leerlingen gekozen: lage vervulling psychologische basisbehoeften, gemiddelde vervulling psychologische basisbehoeften en hoge vervulling psychologische basisbehoeften. In totaal worden er dus negen leerlingen geïnterviewd in verband met de tijd en grootte.

Op welk tijdstip de interviews zullen plaatsvinden is nog niet bekend wel de datum en locatie. Het interview wordt nooit in het eerste of in het laatste uur afgenomen, omdat de concentratie bij leerlingen dan op zijn laagst is (Pieper & Siersema, 2013). Daarnaast vindt het interview plaats in ruimte die omringd is met glas, zodat de leerling en de interviewer altijd zichtbaar zijn voor anderen.

Een interview biedt, in vergelijking met een traditioneel en kwantitatief vragenlijstonderzoek een aantal voordelen (Tuyckom, Vos & Scheerder, 2011). Er kan rijkere informatie verzameld worden, dieper ingegaan worden op bepaalde aspecten die men aanbod wil laten komen en er kan verduidelijking gegeven worden bij bepaalde vraagstellingen.

In het onderzoek wordt gebruik gemaakt van een half gestructureerd interview die volgens Mortelmans (2007) het meest voorkomt. De vragen zijn aan de hand van een topiclijst geformuleerd en worden in een vaste volgorde gesteld, maar tijdens het interview wordt voldoende ruimte gegeven om in te gaan op de antwoorden van de geïnterviewde of om nieuwe elementen aan het gesprek toe te voegen (Tuyckom, Vos & Scheerder, 201) (zie bijlage VIII).

Interviews interventiegroep	18-04-2018	11.00 – 12.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College
Interviews reguliere klas controlegroep	17-04-2018	10.00 – 11.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College
Interviews Aan Zet controlegroep	17-04-2018	09.00 – 10.00 uur	Interviewer	Docentenkamer LO Udens College

Logboek

Tijdens het onderzoek wordt er een logboek bijgehouden door de docent (zie bijlage VII) . Logboeken worden ingezet om onvoorziene factoren te beschrijven tijdens het onderzoek die van invloed kunnen zijn op de uitkomsten van het onderzoek. Met het bijhouden van een logboek kan een idee verkregen worden over mogelijk verstorende factoren van je onderzoek. Verstorende factoren zijn: wijziging samenstelling van de onderzoeksgroepen (leerlingen die uitvallen of niet aanwezig zijn), opvallende sociale interacties (sterk afwijkend of verstorend gedrag van leerlingen), onvoorziene wijzigingen in de onderzoeksopzet (verplaatsen van lessen van binnen naar buiten, het uitvallen van lessen waarin een deel van de interventie plaats zou vinden of personele wisselingen), gebeurtenissen binnen de school (brandalarm tijdens het afnemen van de vragenlijsten, bouwwerkzaamheden die de interventie beperken, extreme weersomstandigheden of een ingrijpende persoonlijke gebeurtenis) en gebeurtenissen buiten de school (maatschappelijke gebeurtenissen die van invloed zijn op je onderzoek).

Alleen de zaken die van invloed kunnen zijn op het onderzoek worden genoteerd. Het logboek is gedurende het onderzoek altijd aanwezig op papier en digitaal en de zaken die ik waarneem worden direct ingevuld. Het is minder zinvol om een logboek pas veel later in te vullen, omdat er dan sprake is van uitgestelde interpretatie en deze is minder betrouwbaar.

Analyse onderzoeksgegevens

Vragenlijst

In totaal worden er vier verschillende meetniveaus onderscheiden: nominaal, ordinaal, interval en ratio (Oosterhuis, 2014). Voor dit onderzoek is het van belang om te weten onder welk meetniveau de BPNSFS en SAFL-Q vragenlijst valt, zodat er bepaald kan worden welke statische toetsen toegestaan zijn.

Bij beide vragenlijsten wordt gebruikt gemaakt van een 5 punt Likertschaal. Dit is een standaard voorbeeld van een ordinaal meetniveau. In alle twee de vragenlijsten wordt er gevraagd in hoeverre een leerling het eens met een bepaalde stelling. De leerling moet dit aangeven door het bolletje van 1, 2, 3, 4 of 5 in te kleuren. Deze cijfers staan voor:

- 1 = helemaal niet waar voor mij
- 2 = eerder niet waar voor mij
- 3 = soms wel/soms niet waar voor mij
- 4 = eerder waar voor mij
- 5 = helemaal waar voor mij

Zoals hierboven zichtbaar is, zit er een volgorde in deze antwoorden. Door deze duidelijke ordening in de waarden spreken we van een ordinaal meetniveau. Het verschil tussen '1' en '3' is niet gelijk aan het verschil tussen '2' en '4'. Een leerling die een vraag met '4' beantwoordt, is het niet twee keer zo veel eens met de stelling dan een leerling die met '2' beantwoordt. Het enige dat geconcludeerd kan worden is dat hij of zij het meer eens is met de stelling.

Binnen een sociaal onderzoek wordt er vaak gekozen voor het berekenen van een gemiddelde bij een ordinaal meetniveau. Vandaar dat hier nu voor gekozen wordt. Naast het gemiddelde wordt ook de standaarddeviatie gemeten. Standaarddeviatie bestaat uit de gemiddelde afstand tussen alle scores en het gemiddelde. Is de standaarddeviatie laag, dan liggen de scores van de leerlingen dicht bij elkaar. Het gemiddelde, de standaarddeviatie en de groepsgrootte biedt een mogelijkheid tot het

berekenen van een effect size (Tuyckom, Vos & Scheerder, 2011). De effect size is een statistische maat voor hoe sterk het effect van de handeling is op de interventiegroep. Vervolgens wordt deze vergeleken met een andere populatie waarop de betreffende handeling niet is toegepast. Dit is de controlegroep.

De effect size zal op de volgende manier berekend worden. Het verschil tussen de gemiddelden van twee groepen en die deel je door de standaarddeviatie van de controlegroep. Het getal wat daaruit komt is de effect size. Hoe groter het verschil tussen de gemiddelden van de groepen, hoe groter de effectgrootte. Hoe kleiner de standaarddeviatie, hoe groter de effectgrootte.

De volgende groepen worden met elkaar vergeleken: de controlegroep reguliere klas met de interventiegroep en de controlegroep Aan Zet klassen met de interventiegroep.

Effect sizes groter dan 0,8 of kleiner dan -0,8 worden als groot gezien. Om de onderzoeksvraag te beantwoorden, wordt er een effect per basisbehoefte gemeten.

Daarnaast wordt er met verschillen aangetoond bij hoeveel leerlingen iets is verbeterd of verslechterd niet met percentages, omdat de populatie minder dan duizend leerlingen is.

Interview

De kwalitatieve gegevens verkregen uit het interview worden gelabeld en vervolgens samengevat. Uit de samenvatting kan een conclusie worden getrokken en de verschillende conclusies worden met elkaar vergeleken.

De label structuur is als volgt:

- Evalueren van het leren
- Evalueren om te leren
- Selfassessment
- Peerassessment
- Competentie
- Autonomie
- Verbondenheid

Uden, 18-12-2017

Beste ouder(s)/verzorger(s),

Als student van de Fontys Sporthogeschool Eindhoven kom ik bij uw zoon/dochter een vragenlijst afnemen. Dit doe ik in het kader van mijn praktijk onderzoek voor de opleiding tot docent Lichamelijke Opvoeding. Met als doel om de lessen LO te verbeteren. Aan de hand van de resultaten zullen een aantal leerlingen gevraagd worden voor een interview.

Het interview wordt opgenomen om de gegeven antwoorden goed te kunnen verwerken. De antwoorden van uw kind worden alleen gebruikt voor dit onderzoek. De audio-opname wordt vervolgens verwijderd. De anonimiteit wordt te allen tijde gewaarborgd

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de vragenlijst en het interview.

Geeft u als ouder(s)/verzorger(s) toestemming voor de afname van de vragenlijst en interview met uw kind?

Ja/Nee (omcirkel de gemaakte keuze)

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben over het onderzoek, dan kunt u terecht bij liv.geurts@student.fontys.nl.

Met sportieve groet,

Liv Geurts

Naam ouder(s)/verzorger(s)

Handtekening en datum ouder(s)/verzorger(s)

.....

.....

Bijlage III Beoordelingsformulier volleybal

Beoordelingsformulier volleybal

Kern en subkernen	Beheersingsniveaus			
	1	2	3	4
Tactiek aanvallend	Je staat weinig betrokken in het veld. Posities en spelregels zijn bekend. Je past de aangeleerde technieken niet/nauwelijks toe	Je bent betrokken bij het spel. Je ziet waar de ruimte is om vrij te lopen . Je past de aangeleerde technieken toe, dit gaat nog niet altijd goed	Je bent actief betrokken bij het spel. Je loopt in de vrije ruimte . Je gaat voor de bal en hebt een goede techniek	Je bent actief betrokken, hebt een sturende rol . Spelregels pas je in elke situatie toe. Je loopt vrij en biedt jezelf aan . Je gaat voor de bal en hebt een zeer goede techniek
Tactiek verdedigend	Je staat weinig betrokken in het veld. Posities en spelregels zijn bekend. Je past de aangeleerde technieken niet/nauwelijks toe	Je bent betrokken bij het spel. Verdedigend sta je op je positie en spelregels pas je toe . Je past de aangeleerde technieken toe, dit gaat nog niet altijd goed	Je bent actief betrokken bij het spel. Verdedigend sta je goed en spelregels pas je toe. Je gaat voor de bal en hebt een goede techniek	Je bent actief betrokken, hebt een sturende rol . Spelregels pas je in elke situatie toe. Je gaat voor de bal en hebt een zeer goede techniek
Balbehandeling: • Techniek bovenhands	Het lukt nog niet altijd om de bal goed te behandelen.	Je hebt een redelijke balbehandeling	Je balbehandeling gaat goed en je houdt hierbij overzicht .	Je hebt een natuurlijke balbehandeling met behoud van overzicht.
Balbehandeling: • Techniek onderarms	Het lukt nog niet altijd om de bal goed te behandelen.	Je hebt een redelijke balbehandeling	Je balbehandeling gaat goed en je houdt hierbij overzicht .	Je hebt een natuurlijke balbehandeling met behoud van overzicht.
Balbehandeling: • Service	Het lukt nog niet altijd om de bal goed te behandelen.	Je hebt een redelijke balbehandeling	Je balbehandeling gaat goed en je houdt hierbij overzicht .	Je hebt een natuurlijke balbehandeling met behoud van overzicht.

Spelverloop

Welke technieken (hoe speel je de bal) en tactieken (bijvoorbeeld veldposities of spelsituaties) zijn er behandeld?

Reflectie

Geef jezelf, je teamspelers en jouw team een TOP en TIP.

Jezelf

Top	Tip

Teamspelers

Naam teamspeler	Top	Tip
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

Mijn team

Top	Tip

Bijlage IV Beoordelingsformulier handstand en radslag

Beoordelingsformulier handstand en radslag

Kern en subkernen	Beheersingsniveaus			
	1	2	3	4
Handstand	Je kunt met hulp in handstand gezet worden. Je hebt vormspanning	Je kunt zelf opzwaaien tot handstand en met hulp blijf je gestrekt staan.	Je kunt handstand tegen de muur maken met goede vormspanning	Je kunt alleen een handstand maken, waarbij je helemaal gestrekt, minstens 2 sec. blijft staan.
Radslag	Je maakt een wendsprong over de bank met rechte armen Je hebt vormspanning	Je maakt een radslag vanuit zij-stand en zet je handen op één lijn Je hebt vormspanning	Je zet de radslag "frontaal" in met rechte benen en rechte armen op één lijn Je hebt goede vormspanning	Je maakt een radslag met rechte benen en rechte armen op een lijn of bank. Je handen- hoofd- schouders- heupen- benen blijven in 1 vlak.

Techniek

Welke oefeningen/technieken/trucjes zijn er tijdens de les behandeld?

Handstand:

Radslag:

Reflectie

Geef jezelf en een klasgenoot een TOP en TIP.

Jezelf

	Top	Tip
Handstand		
Radslag		

Klasgenoot

	Top	Tip
Handstand		
Radslag		

Basic Psychological Needs Satisfaction & Frustration

Schalen

- Autonomy support (AUTs)
- Autonomy frustration (AUTf)
- Relatedness support (RELS)
- Relatedness frustration (RELf)
- Competence support (COMs)
- Competence frustration (COMf)

Items

In de stellingen wordt er soms gesproken over 'oefeningen' of 'activiteiten' of 'taken'. Daarmee bedoelen we steeds alle dingen die je in een gymles doet. Dus ergens voor oefenen, maar bijvoorbeeld ook een spel spelen.

'Over het algemeen tijdens de gymlessen...'

Vrg	Constr	Item
1	Auts1	Heb ik een gevoel van keuze en vrijheid in de dingen die ik doe.
2	Relf1	Voel ik me buitengesloten van de groep waar ik bij wil horen.
3	Autf1	Voel ik me gedwongen om veel dingen te doen waar ik zelf niet voor zou kiezen.
4	Comf1	Heb ik ernstige twijfels of ik oefeningen wel goed kan doen.
5	Rels1	Voel ik een band met klasgenoten die belangrijk voor me zijn.
6	Auts2	Heb ik het gevoel dat de activiteiten aansluiten bij wat ik zelf zou willen.
7	Comf2	Voel ik me onzeker over mijn vaardigheden.
8	Coms1	Heb ik er vertrouwen in dat ik de activiteiten goed kan doen.
9	Rels2	Heb ik het gevoel dat de klasgenoten waar ik om geef, ook om mij geven.
10	Auts3	Heb ik het gevoel dat de manier waarop ik les krijg, is zoals ik het zelf graag wil.
11	Relf2	Heb ik het gevoel dat ik mijn klasgenoten niet echt goed ken.
12	Coms2	Heb ik het gevoel dat ik de meeste dingen goed kan uitvoeren.
13	Autf2	Voel ik me onder druk gezet om bepaalde dingen te doen.
14	Comf3	Voel ik me teleurgesteld in veel van mijn prestaties.
15	Autf3	Voelen de meeste oefeningen en opdrachten aan alsof ik ze <u>moet</u> doen.
16	Coms3	Heb ik het gevoel dat ik moeilijke oefeningen toch goed kan uitvoeren.
17	Relf3	Heb ik het gevoel dat klasgenoten die belangrijk voor mij zijn, onaardig zijn tegen mij.
18	Rels3	Vind ik het fijn om bij klasgenoten te zijn, waarmee ik tijd doorbreng.

Originale vragenlijst: BPNSFS; Chen, et al., 2015). Dit betreft verkorte vragenlijst (gevalideerd).

5 pnt likertschaal.

SAFL-Q (vragenlijst leerlingen)

Monitoring

Volgende vragen gaan telkens over de afgelopen les L.O.

1 = helemaal niet waar voor mij

2 = eerder niet waar voor mij

3 = soms wel/soms niet waar voor mij

4 = eerder waar voor mij

5 = helemaal waar voor mij

Tijdens de voorbije les L.O....	1	2	3	4	5
1. stimuleerde de leerkracht mij om na te denken over hoe ik mezelf kan verbeteren bij een oefening.	☐	☐	☐	☐	☐
2. nam de leerkracht de tijd om uitleg te geven over hoe ik het gedaan heb.	☐	☐	☐	☐	☐
3. vroeg de leerkracht tijdens het inoefenen van de bewegingsactiviteit hoe ik vind dat het tot nu toe gaat.	☐	☐	☐	☐	☐
4. liet de leerkracht mij meedenken over de manier waarop ik wil verbeteren in de bewegingsactiviteit van de les.	☐	☐	☐	☐	☐
5. kreeg ik van de leerkracht de mogelijkheid om zelf te kiezen op welk vlak ik wilde verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐
6. vroeg de leerkracht wat ik goed en minder goed gedaan heb in de bewegingsactiviteit.	☐	☐	☐	☐	☐
7. stimuleerde de leerkracht mij om na te denken wat ik volgende keer anders kan doen.	☐	☐	☐	☐	☐
8. besprak de leerkracht mijn sterke punten van de bewegingsactiviteit.	☐	☐	☐	☐	☐
9. besprak de leerkracht mijn zwakke punten van de bewegingsactiviteit.	☐	☐	☐	☐	☐
10. werd ik aangemoedigd door de leerkracht om te verbeteren in de bewegingsactiviteit.	☐	☐	☐	☐	☐
11. kreeg ik aanwijzingen van de leerkracht die me geholpen hebben om de bewegingsactiviteit te leren.	☐	☐	☐	☐	☐
12. gaf de leerkracht me uitleg over hoe ik het gedaan heb zodat ik hieruit kan leren.	☐	☐	☐	☐	☐
13. besprak de leerkracht mijn vooruitgang met mij.	☐	☐	☐	☐	☐
14. liet de leerkracht mij weten hoe ik het de volgende keer beter kan doen.	☐	☐	☐	☐	☐
15. besprak de leerkracht met mij hoe ik mijn sterke kanten kan gebruiken om mijn beweging te verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐
16. bedacht de leerkracht samen met mij een manier om mijn zwakke punten te verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐

Scaffolding

Volgende vragen gaan telkens over de afgelopen les L.O.

1 = helemaal niet waar voor mij

2 = eerder niet waar voor mij

3 = soms wel/soms niet waar voor mij

4 = eerder waar voor mij

5 = helemaal waar voor mij

Tijdens de voorbije les L.O....	1	2	3	4	5
1. probeerde de leerkracht het mij op een andere manier uit te leggen als ik de uitleg niet begreep.	☐	☐	☐	☐	☐
2. gaf de leerkracht mij aanwijzingen die mij hielpen om de oefeningen beter te doen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. heb ik kunnen laten zien wat ik geleerd heb.	☐	☐	☐	☐	☐
4. gaf de leerkracht uitleg/stelde de leerkracht vragen op een begrijpelijke manier.	☐	☐	☐	☐	☐
5. hielp de leerkracht mij om de oefeningen beter te doen door gerichte vragen te stellen die ik moest beantwoorden.	☐	☐	☐	☐	☐
6. stond de leerkracht open voor mijn inbreng in de klas.	☐	☐	☐	☐	☐
7. had ik de mogelijkheid om hulp te vragen aan medeleerlingen tijdens de les.	☐	☐	☐	☐	☐
8. wist ik aan welke punten ik moest werken om te verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐
9. waren er mogelijkheden om vragen te stellen.	☐	☐	☐	☐	☐
10. ben ik te weten gekomen wat de evaluatiecriteria zijn voor de test (m.a.w. waar de leerkracht op let bij een test).	☐	☐	☐	☐	☐
11. was het duidelijk wat ik kan bijleren van opgegeven opdrachten.	☐	☐	☐	☐	☐
12. ben ik te weten gekomen of ik bijgeleerd heb wat de leerkracht me wou bijleren.	☐	☐	☐	☐	☐

Bijlage VI Aangepaste vragenlijsten

Beste leerling,

- Ga rustig zitten en lees de vragen op je gemak door
- Vul de vraag in door een van de vijf bolletjes in te kleuren. De bolletjes staan voor:
 - 1 = helemaal niet waar voor mij
 - 2 = eerder niet waar voor mij
 - 3 = soms wel/soms niet waar voor mij
 - 4 = eerder waar voor mij
 - 5 = helemaal waar voor mij
- Kijk niet bij de antwoorden van een ander, het gaat om jouw antwoorden
- Wanneer een vraag niet duidelijk is voor jou, steek dan je vinger omhoog zodat de docent de vraag kan toelichten
- Wanneer je klaar bent, draai je je blaadje om en blijf je rustig zitten

In de stellingen wordt er soms gesproken over 'oefeningen' of 'activiteiten' of 'taken'. Daarmee bedoelen we steeds alle dingen die je in een gymles doet. Dus ergens voor oefenen, maar bijvoorbeeld ook een spel spelen.

'Over het algemeen tijdens de gymlessen...'	1	2	3	4	5
<i>Heb ik een gevoel van keuze en vrijheid in de dingen die ik doe.</i>	0	0	0	0	0
<i>Voel ik een band met klasgenoten die belangrijk voor me zijn.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik het gevoel dat de activiteiten aansluiten bij wat ik zelf zou willen.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik er vertrouwen in dat ik de activiteiten goed kan doen.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik het gevoel dat de klasgenoten waar ik om geef, ook om mij geven.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik het gevoel dat de manier waarop ik les krijg, is zoals ik het zelf graag wil.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik het gevoel dat ik de meeste dingen goed kan uitvoeren.</i>	0	0	0	0	0
<i>Heb ik het gevoel dat ik moeilijke oefeningen toch goed kan uitvoeren.</i>	0	0	0	0	0
<i>Vind ik het fijn om bij klasgenoten te zijn, waarmee ik tijd doorbreng.</i>	0	0	0	0	0

Volgende vragen gaan telkens over de afgelopen les L.O.

Tijdens de voorbije les L.O...	1	2	3	4	5
1. probeerde de leerkracht het mij op een andere manier uit te leggen als ik de uitleg niet begreep.	☐	☐	☐	☐	☐
2. gaf de leerkracht mij aanwijzingen die mij hielpen om de oefeningen beter te doen.	☐	☐	☐	☐	☐
3. heb ik kunnen laten zien wat ik geleerd heb.	☐	☐	☐	☐	☐
4. gaf de leerkracht uitleg/stelde de leerkracht vragen op een begrijpelijke manier.	☐	☐	☐	☐	☐
5. hielp de leerkracht mij om de oefeningen beter te doen door gerichte vragen te stellen die ik moest beantwoorden.	☐	☐	☐	☐	☐
6. stond de leerkracht open voor mijn inbreng in de klas.	☐	☐	☐	☐	☐
7. had ik de mogelijkheid om hulp te vragen aan medeleerlingen tijdens de les.	☐	☐	☐	☐	☐
8. wist ik aan welke punten ik moest werken om te verbeteren.	☐	☐	☐	☐	☐
9. waren er mogelijkheden om vragen te stellen.	☐	☐	☐	☐	☐
10. ben ik te weten gekomen wat de evaluatiecriteria zijn voor de test (m.a.w. waar de leerkracht op let bij een test).	☐	☐	☐	☐	☐
11. was het duidelijk wat ik kan bijleren van opgegeven opdrachten.	☐	☐	☐	☐	☐
12. ben ik te weten gekomen of ik bijgeleerd heb wat de leerkracht me wou bijleren.	☐	☐	☐	☐	☐

Bedankt voor het invullen!

Bijlage VII Logboek

Les 1 blokuur Wervel

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-02-2018</i> <i>Toelichting: Het beoordelingsformulier en de verschillende niveaus werden besproken. De methodische opbouw heb ik laten zien. En de leerlingen gingen vervolgens op hun eigen niveau in twee of drietallen oefenen. Ik liep rond gaf feedback en verleende hulp aan de leerlingen. Vervolgens kruiste de leerling zijn niveau aan wat hij die les heeft behaald en schreef voor zichzelf een tip en top op, zodat hij weet waar hij de volgende les op moet letten.</i> <i>Vergeten beeldmateriaal te laten zien (filmpjes of een afbeelding verschil vormspanning en geen vormspanning). Dit heb ik wel bij de controlegroep gedaan.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-02-2018</i> <i>Toelichting:</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-02-2018</i> <i>Toelichting: Leerling C deed niet echt mee met de handstand. Hij luisterde wel naar de uitleg en toelichting, maar ging vervolgens niet oefenen. Hij snapte niet waarom die een handstand moest kunnen en hij zei dat die het kon, maar uiteindelijk bleek dat niet. Hij wilde ook geen hulp.</i>

<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-02-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les.</i>
<u>Hebben er niet-voorzien gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 21-02-2018</i> <i>Toelichting:</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau en situatie hij wil bewegen. De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag zichzelf en klasgenoten formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht op zijn eigen niveau werken/oefenen. Ook met wie hij wilde samenwerken. In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling bepaalt zijn eigen doel waar hij uiteindelijk naartoe wil. Aan het eind van de les kruiste hij het niveau aan wat hij die les heeft behaald. Daarnaast gaf de leerling zichzelf een top en tip.

	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze samenwerken tijdens de les turnen en op welke wijze de hulpverlening moet plaatsvinden.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf groepjes (tweertallen of drietallen) maken.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> De leerling kreeg de verschillende niveaus te zien en de gehele methodische opbouw werd doorgenomen met de leerling. Docent gaf de voorbeelden en sommige deed zij met de leerling. Vervolgens mocht hij zelf bepalen op welk niveau en op welke situatie hij wilde oefenen.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hielpen elkaar erg goed. Gaven elkaar tips en verleende hulp bij de handstand.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren.	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een

en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).		Leerlingen moeten elkaar formatief beoordelen (feedback en feed-forward).	beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hadden elkaar nodig bij het hulpverlenen van de handstand. Tegen houden benen en balans houden tussen de armen. In hoeverre werd dit consequent en serieus door leerlingen gedaan? <u>Voorbeelden:</u> De jongens en de meiden waren hier erg serieus mee bezig. De meiden net iets meer dan de jongens. Een jongen valt buiten de groep en was vooral alleen bezig.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> De leerling oefent samen met de andere leerling aan de handstand. De een beweegt en de ander biedt hulp.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> Het beoordelingsformulier werd besproken en uitgelegd. De criteria

			voor de handstand waren duidelijk.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen voldoende feedback gekregen van de docent, zodat ze zichzelf een tip en top kunnen geven? <u>Voorbeelden:</u> Ik heb geprobeerd om alle leerlingen te voorzien van feedback door rond te lopen. Ik had ook aangegeven dat leerlingen mij mochten roepen of naar mij mochten komen als ze hulp nodig hadden. Aan het eind van de les heb ik gevraagd of iedereen feedback heeft gekregen, zodat ze zichzelf een tip en top kunnen geven.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Heeft de leerling aan het eind van de les het beoordelingsformulier ingevuld en zichzelf een tip en een top gegeven? <u>Voorbeelden:</u> Ja de leerlingen hebben dit gedaan. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het begin van de les heb ik de planning (lessenreeks) verteld, zodat de leerlingen weten wat de bedoeling is en weten

			wat ze kunnen verwachten (handstand, radslag, zelfstandig oefenen, beoordeling). Aan het eind van de les nog een keertje verteld dat we volgende week de radslag gaan oefenen.
--	--	--	--

Les 2 blokuur Wervel

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 28-02-2018</i> <i>Toelichting: De tweede interventieles ging niet door, omdat een BSM leerling les kwam geven. Dus die les is de eerstvolgende gymles gegeven.</i> <i>Mediakaarten worden niet actief gebruikt in de les en ik merk dat inzichtvergroten vragen stellen lastig is bij turnen. De docent is vooral degene die feedback geeft.</i> <i>Niet alle situaties konden uitgezet worden in verband met te weinig materiaal in de Wervel (twee dikke matten). De situatie waarbij je met je rug of buik langs een dikke mat moet, was er niet. Ook leerhulp: ballon ophangen aan het plafond ontbrak.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 28-02-2018</i> <i>Toelichting:</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 28-02-2018</i> <i>Toelichting: Leerling C werkte weer helemaal alleen. Alle jongens staan bij binnenkomst bij elkaar en alle meisjes en hij staat alleen aan de zijkant. Hij ging wel aan de slag met het oefenen van de radslag (wendsprong over de bank).</i>

<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 28-02-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les.</i>
<u>Hebben er niet-voorzien gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 28-02-2018</i> <i>Toelichting: De tweede interventie is verplaatst naar 28 februari omdat 23 februari een BSM leerling les kwam geven.</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau en situatie hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht op zijn eigen niveau werken/oefenen. Ook met wie hij wilde samenwerken.
		De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag zichzelf en klasgenoten formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling bepaalt zijn eigen doel waar hij uiteindelijk naartoe wil. Aan het eind van de les kruiste hij het niveau aan wat hij die les heeft behaald. Daarnaast gaf de leerling zichzelf een top en tip.

	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze samenwerken tijdens de les turnen en op welke wijze de hulpverlening moet plaatsvinden.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf groepjes (tweetallen of drietallen) maken.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> De leerling kreeg de verschillende niveaus te zien en de gehele methodische opbouw werd doorgenomen met de leerling. Dit werd ondersteund met beeldmateriaal (filmpje Fontys sporthogeschool). Vervolgens mocht hij zelf bepalen op welk niveau en op welke situatie hij wilde gaan oefenen.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De meiden hielpen elkaar erg goed. De jongens wat minder. Zij staan met zijn allen bij elkaar bij dezelfde situatie. Leerling C werkt alleen. Het

			hulpverleners heb ik wel laten zien aan de leerlingen (vastpakken bij de heupen) maar dit werd niet gedaan. De meiden gaven elkaar tijdens het oefenen al tips.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren. Leerlingen moeten elkaar formatief beoordelen (feedback en feed-forward).	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hadden elkaar nodig bij het hulpverleners van de radslag. Twee meiden hebben uiteindelijk de radslag op de bank gedaan. De eerste keer hielp ik daarna hielpen ze elkaar en uiteindelijk konden ze het alleen. In hoeverre werd dit consequent en serieus door leerlingen gedaan? <u>Voorbeelden:</u> De jongens en de meiden waren hier erg serieus mee bezig. De meiden werken echt in twee of drietallen samen en helpen elkaar. De jongens werken in een grote groep samen. Behalve leerling C die werkt alleen.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het

		leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> De leerling oefent samen met de andere leerlingen aan de radslag. De een beweegt en de ander biedt hulp. Leerlingen hebben op verschillende situaties de radslag kunnen oefenen. Sommigen hebben de radslag geoefend op bijvoorbeeld een schuin valk zodat ze meer snelheid hebben in het aanzicht van een ander. Andere leerlingen hebben in het aanzicht van een ander hun talenten kunnen demonstreren op moeilijkere situaties bijvoorbeeld bank.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria voor de radslag waren niet duidelijk. Ik kreeg hier een aantal vragen over van leerlingen. Wat is een wendsprong? Zijstand? Frontaal? Ik heb dit toen meteen uitgelegd en voorgedaan.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en	Hebben de leerlingen voldoende feedback gekregen van de docent, zodat ze

bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).		top inzicht in hoe hij ervoor staat.	zichzelf een tip en top kunnen geven? <u>Voorbeelden:</u> Ik heb geprobeerd om alle leerlingen te voorzien van feedback door rond te lopen. Ik had ook aangegeven dat leerlingen mij mochten roepen of naar mij mochten komen als ze hulp nodig hadden. Aan het eind van de les heb ik gevraagd of iedereen feedback heeft gekregen, zodat ze zichzelf een tip en top kunnen geven.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Heeft de leerling aan het eind van de les het beoordelingsformulier ingevuld en zichzelf een tip en een top gegeven? <u>Voorbeelden:</u> Ja de leerlingen hebben dit gedaan. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les verteld dat we volgende week zelfstandig gaan oefenen aan de handstand en radslag en dat jezelf mag bepalen hoeveel tijd je besteed aan de radslag of handstand. Bijvoorbeeld misschien gaat mijn

			radslag al wel heel goed en mijn handstand iets minder. Dan besteed ik meer tijd aan de handstand.
--	--	--	--

Les 3 enkel uur Udens College

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 02-03-2018</i> <i>Toelichting: Alle situaties konden neergezet worden. Het Udens College heeft voldoende materiaal. Ook de ballon kon worden opgehangen aan het plafond. Mediakaarten werden niet gebruikt. Ipads werden minimaal gebruikt door de leerlingen, maar leerlingen die de iPad wel gebruikten vonden dit erg fijn. De ene leerling filmde, zodat ze daarna samen het filmpje konden terugkijken. Of de docent filmde de leerling, zodat de leerling naast het praatje ook een plaatje heeft. Dit werkt veel betekenisvoller.</i> <i>Daarnaast kan je aan de hand van het filmpje en de feedback en feed-forward wat hij in de vorige lessen heeft gekregen, vragen wat hij nog beter zou kunnen doen of wat hij al heel goed doet.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 02-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling T en S waren er niet. En leerling T had geen spullen bij.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 02-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling C werkte weer helemaal alleen en heeft niet of nauwelijks geoefend. Ik ben een aantal keer naar hem toegelopen en heb mijn hulp aangeboden, maar dat wees hij af. Aan het eind van de les vroeg hij wel is mijn handstand of radslag nu verbeterd kan ik mijn kruisje opschuiven. Toen vroeg ik: 'Heb je geoefend?'. Hij zei: 'Nee.' Dus toen zei ik: 'Dan is je niveau denk ik hetzelfde gebleven toch?'</i>
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u>	<i>Ja</i> <i>Datum: 02-03-2018</i>

Zo nee, licht toe.	<i>Toelichting: Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les. Leerlingen mochten hun kruisje veranderen en gaven elkaar (de leerling waarmee je grotendeels hebt samengewerkt een tip en top), zodat hij weet waar hij de volgende les nog op moet letten.</i>
<u>Hebben er niet-voorzien gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	Nee Datum: 02-03-2018 Toelichting:

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen wat hij gaat oefenen en op welk niveau hij wil bewegen. Ook krijgt de leerling de vrijheid om een onderdeel alvast te toetsen.	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf kiezen op welke situatie/niveau hij de radslag of handstand wilde doen. Er stonden verschillende situaties klaar (turnlandschap) en het zag er uitdagend uit. Daarnaast mocht de leerling ook zelf bepalen wat hij wilde oefenen handstand of radslag en hoelang. Ook met wie hij wilde samenwerken. Niemand koos ervoor om alvast beoordeeld te worden. Ze wilden allemaal nog graag oefenen. Leerlingen vinden het spannend om beoordeeld te worden.

		De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag zichzelf en klasgenoten formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling pakte zijn eigen beoordelingsformulier erbij en kon zijn doel en niveau terugzien. Ook kon de leerling teruglezen welke tips en tips hij zichzelf had gegeven, zodat hij wist waar hij op moest letten. Aan het eind van de les mocht de leerling zijn kruisje verplaatsen als zijn niveau verbeterd was. Ten slotte gaf de leerling zijn klasgenoot waar hij tijdens de les mee samengewerkt heeft een tip en een top.
	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze samenwerken tijdens de les turnen en op welke wijze de hulpverlening moet plaatsvinden.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf groepjes (tweetallen of drietallen) maken en bepaalde zelf of hij wel of geen hulp wil. De leerling die dit wel nodig had, vroeg dan aan zijn klasgenoot wil je even helpen. Behalve leerling C, want die werkte alleen en wilde ook geen hulp.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk

kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).			niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> Er waren allerlei situaties uitgezet (een turnlandschap) waar de leerling kon oefenen aan de handstand en radslag. De leerling kon in het beoordelingsformulier zien waar hij was gebleven op welk niveau hij zat. Ik had iPads meegenomen, zodat leerlingen de methodische opbouw en de verschillende niveaus waarop je kan bewegen nog een keertje terug konden zien. Vervolgens mocht de leerling zelf bepalen op welk niveau en welke situatie hij wilde gaan oefenen.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De meiden hielpen elkaar erg goed. De jongens wat minder. Zij staan met zijn allen bij elkaar bij dezelfde situatie. Leerling C werkt alleen. Leerlingen die de bewegingen goed beheersten, werden extra uitgedaagd. Zij mochten verbindingen maken bijvoorbeeld handstand doorrol, een arabier of twee

			radslagen achter elkaar. De leerling kon laten zien dat hij ergens goed in was. Soms waren de leerlingen erg enthousiast naar elkaar toe, wanneer een radslag of handstand erg goed ging. Ze deelde dit moment van succes dan met elkaar.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren. Leerlingen moeten elkaar formatief beoordelen (feedback en feed-forward).	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> Bij de handstand en radslag werd niet door iedereen hulpverlenend. De meiden deden dit grotendeels wel de jongens minder. De leerlingen duwden de materialen aan (schuinvlak). Leerlingen pakten een iPad en gingen elkaar filmen. Ook juichten de leerlingen naar elkaar wanneer iets goed ging. In hoeverre werd dit consequent en serieus door leerlingen gedaan? <u>Voorbeelden:</u> De jongens en de meiden waren hier de gehele les erg serieus mee bezig. Ik heb ze nul keer moeten stimuleren om eens aan de slag te gaan. De meiden werken echt in

			twee of drietallen samen en hielpen elkaar. De jongens werken in een grote groep samen en kijken meer naar elkaar. Behalve leerling C die werkt alleen. Ook zag je dat ze elkaar echt deden uitdagen en beter wilden worden. De leerlingen schreven de tip en de top pas aan het einde van de les op bij elkaar.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> De leerling oefent samen met de andere leerlingen aan de radslag en/of handstand. De een beweegt en de ander biedt hulp. Leerlingen hebben op verschillende situaties de radslag kunnen oefenen. Sommigen hebben de radslag geoefend op bijvoorbeeld een schuin valk zodat ze meer snelheid hebben in het aanzicht van een ander. Andere leerlingen hebben in het aanzicht van een ander hun talenten kunnen demonstreren op moeilijkere situaties bijvoorbeeld bank.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u>

hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).			De criteria voor de handstand en de radslag waren duidelijk. De leerlingen hebben al twee keer eerder met het formulier gewerkt.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen elkaar feedback gegeven en op het beoordelingsformulier een tip en top opgeschreven bij elkaar? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hebben elkaar een top en tip gegeven. Deze schreven ze aan het einde van de les pas op bij elkaar toen ik het zei. Gedurende het oefenen lag het beoordelingsformulier in de zaal. Ik liep rond en voorzag de leerlingen van feedback en hulp. Ik had ook aangegeven dat leerlingen mij mochten roepen of naar mij mochten komen als ze hulp nodig hadden.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Weet de leerling waar hij de volgende les op moet letten? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hebben elkaar een tip en top gegeven. De leerling heeft nu feedback van zichzelf, docent en klasgenoot gehad. Deze feedback is opgeschreven op het beoordelingsformulier.

			Aan het eind van de les werd ook gevraagd: 'Weet iedereen waar hij nu op moet letten om de volgende stap te zetten?' Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les heb ik herhaald dat woensdag de beoordeling plaatsvindt. Je mag eerst gewoon oefenen en wanneer je er klaar voor bent, roep je mij en dan kom ik even kijken.
--	--	--	---

Les 4 blokuur Wervel

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 07-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerlingen mochten hun eigen warming-up (rondjes lopen en rekken) doen. Daarna heb ik verteld dat ze eerst mochten oefenen en wanneer ze er klaar voor waren, mochten ze het aan mij laten zien. Ook heb ik aangegeven dat ze hun beoordelingsformulier erbij moesten pakken, zodat ze terug konden lezen wat ze nog beter konden doen. Leerlingen waren over het algemeen tevreden over hun cijfer. Er is niemand naar mij toegekomen die het er niet mee eens was. Daarnaast viel mij op dat de leerlingen zichzelf ongeveer hetzelfde hadden ingeschaald/beoordeeld als ik. Sommigen iets lager en sommigen iets hoger, maar over het algemeen zaten we op dezelfde lijn.</i>

	<i>De les is 5 minuten langer door gedaan, omdat de leerlingen lang bleven oefenen. Ze vonden het spannend om het voor punt te doen. De dikke matten in de Wervel zijn heel zacht dus de radslag vanaf het schuine vlak was hierdoor moeilijker.</i> <i>Leerlingen laten het beoordelingsformulier op de bank liggen. Pas wanneer ze voor punt wilden, pakten ze het formulier en gaven ze die aan mij.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 07-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling S was er niet.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 07-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling N moest tegen het einde opeens huilen. Eerst wilde ze niet zeggen waarom, maar later wel. Ze was bang dat het nu niet lukte en normaal wel. Ik heb daarna even met haar gesproken en verteld dat ze zich helemaal niet druk hoeft te maken. Het hangt niet af van een radslag en daarnaast heb ik al heel veel radslagen van jou gezien. Dus komt goed.</i>
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 07-03-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Leerlingen weten dat de vragenlijst niet geheel anoniem is, omdat er cijfertjes op staan en de volgorde van de klassenlijst wordt aangehouden. Slimme leerlingen.</i>
<u>Hebben er niet-voorziene gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 07-02-2018</i> <i>Toelichting:</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les

en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)		bewegen en wanneer hij welk onderdeel afrond.	de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> Net zoals in de vorige lessen mocht de leerling weer op zijn eigen niveau werken/oefenen. Hij bepaalde zelf waar hij ging oefenen, wat en hoelang. Ook met wie hij wilde samenwerken. Daarnaast mocht de leerling zijn eigen warming-up doen en bepaalde hij zelf hoelang die wilde oefenen en wanneer die er klaar voor was. Wel heb twee/drie keer aangegeven dat de leerlingen een beetje op moesten schieten, omdat iedereen beoordeeld moet worden. Dus je kan niet de hele tijd blijven oefenen. Ook hoefde de leerling niet allebei de onderdelen achter elkaar te toetsen.
	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze samenwerken tijdens de les turnen en of ze wel of geen hulp willen.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf groepjes (tweeallen of drietalen) maken. Leerlingen mogen zelf bepalen of ze wel of geen hulp willen ontvangen. Sommigen wilden dit wel en andere hadden dit niet nodig.
	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen

kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).			op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen hebben gedurende drie lessen gewerkt aan hun eigen vaardigheid. Ze mochten zelf kiezen op welke situatie en niveau ze deden bewegen. Ook tijdens de beoordeling mocht de leerling op zijn eigen niveau en situatie de handstand en radslag laten zien. Een meisje kwam naar mij toe en vroeg of ik even naar haar kon kijken en aan kon geven wat voor punt ze zou krijgen voor de radslag.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> Bij binnenkomst gingen de leerlingen al meteen fanatiek oefenen. Ik moest ze vertellen dat ze eerst even een warming-up moesten doen, zodat de spieren goed warm zijn en er geen blessures ontstaan. De meiden gingen weer in groepjes aan het werk en hielpen elkaar. De jongens vormden een grote groep. Behalve leerling C die was alleen. Niet alleen de meiden probeerden de radslag op de bank te maken. Maar ook twee jongens gingen dit oefenen. Heel knap. Leerlingen keken

			naar elkaar en gaven elkaar complimenten. Leerlingen vertelden en vroegen aan elkaar wat voor cijfer ze hadden gehaald. Ze waren blij met de cijfers en opgelucht. Wat er voor mij op wijst dat ze dat vooraf niet verwacht hadden. Ondanks dat ze zelf het beoordelingsformulier invullen.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren.	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hadden elkaar nodig bij het hulpverlenen van de handstand en de radslag. Sommigen kunnen wel al zelf opzwaaien en blijven staan. Anderen niet. Daarnaast moest aan beide kanten van de schuine mat iemand van mij staan. Voor het geval iemand er vanaf viel. Leerlingen die een cijfer hadden deelden dit met andere.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> Twee jongens zagen een paar meisjes de radslag over de bank maken en wilden dit toen ook proberen. Ze gingen dit oefenen en lieten zichzelf filmen om te zien wat ze beter konden doen.

			Ook gingen veel leerlingen proberen om een handstand tegen de muur te maken en dan 2 seconden los te komen van de muur, zodat ze in het laatste niveau zaten.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria voor de handstand en radslag waren duidelijk. Leerlingen hebben hier al drie lessen meegewerkt. Wel werd er een aantal keer gevraagd: als je handstand tegen de muur aanmaakt en je komt dan 2 seconden van de muur los. Mag dat dan ook.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen tijdens het oefenen feedback gekregen van de docent, zichzelf en een klasgenoot? <u>Voorbeelden:</u> De docent liep rond en gaf feedback aan de leerlingen. Leerlingen mochten ook om hulp vragen en naar mij toekomen. Daarnaast pakten leerlingen ook de iPad en gingen elkaar filmen. Dit werd nu veel meer gedaan dan in de vorige les. Ook zagen leerlingen zelf op het filmpje wat ze beter konden doen.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Heeft de leerling aan het eind van de les een beoordeling gekregen? En weet hij waarom hij die

worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).			beoordeling heeft gekregen? <u>Voorbeelden:</u> Alle leerlingen hebben een beoordeling gehad. En iedereen was het hier mee eens. Ik heb niemand gehoord die ontevreden was. Wel zag ik dat een aantal meisjes het erg spannend vonden. De beoordeling kwam ook vaak overeen met de beoordeling die ze zichzelf al hadden gegeven. Ook wist de leerling zelf wel wat hij de volgende keer beter moet doen. Bijvoorbeeld een leerling maakt een radslag over de bank maar zijn armen zijn niet recht. Daarom geen 10 en dat weet de leerling. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les verteld dat we de volgende lessen gaan volleyballen.
---	--	--	---

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 09-03-2018</i> <i>Toelichting: Beoordelingsformulier besproken. Leerlingen mochten hun eigen niveau inschalen en een rondje zetten bij het niveau waar ze naar toe willen. Tijdens de les stelde ik vragen en gaf de leerlingen feedback. Aan het eind van de les pakten de leerlingen hun beoordelingsformulier er weer bij en mochten ze een kruisje zetten bij het niveau waar ze nu staan. Dit deden ze alleen voor tactiek verdedigend (op tijd bij de bal komen) en de bovenhandse techniek.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 09-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling S en L waren er niet.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 09-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 09-03-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les.</i>
<u>Hebben er niet-voorziene gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 09-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen. De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag zichzelf formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mochten zelf drietallen maken en zich verdelen over de zaal. Ook mochten de leerlingen de afstand van de hoedjes aanpassen. Dus dichterbij of verder uit elkaar leggen. Bij de bovenhandse techniek mocht de leerling ook zelf bepalen of hij dit met een vang-gooi beweging, volleybaltechniek of vangen opgooien en spelen. In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling bepaalde zijn eigen doel waar hij uiteindelijk naartoe wil door dit niveau te omcirkelen. Aan het eind van de les kruiste de leerling het niveau aan wat hij die les heeft behaald en gaf zichzelf een top en tip. Acht meiden deden dit erg serieus en waren hier ook het langst mee bezig. De

			rest vulden het snel in en gingen omkleden.
	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze willen volleyballen.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf groepjes van drie maken en op een van de veldjes gaan staan.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> De leerling mocht zelf bepalen hoever hij de pionnetjes uit elkaar legde en hoe de bovenhandse techniek (tweede balcontact) gespeeld werd. Hij mocht kiezen tussen een vang-gooi beweging, volleybaltechniek of de bal vangen opgooien en spelen. De leerling kon kiezen tussen drie niveaus.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen spelen met en tegen elkaar. Ze spelen 3 tegen 3. Dus leerlingen zien elkaar spelen.

	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen spelen bij volleybal met elkaar en tegen elkaar. Ze spelen drie tegen drie waarbij ze elkaar nodig hebben om het spelletje te spelen. De leerlingen mogen op hun eigen niveau bewegen, omdat ik de leerling keuzes geef. Daarnaast zag ik ook dat de betere volleyballers andere leerlingen helpen.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria over balbehandeling was niet voor iedereen duidelijk. Wat is balbehandeling werd er gevraagd door sommige leerlingen.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen voldoende feedback gekregen van de docent, zodat ze zichzelf een tip en top kunnen geven? <u>Voorbeelden:</u> Ik heb geprobeerd om alle leerlingen te voorzien van feedback door rond te lopen. Maar dit is niet bij iedereen gelukt. Ik heb een aantal keer groepjes bij elkaar

			geroepen om de veldposities uit te leggen, want dat ging bij sommige groepjes niet zo goed. Uitgelegd een iemand aan het net twee achterin. De eerste bal is nooit voor degene aan het net. De tweede bal wel. Dit heb ik tevens meteen voorgedaan (voorbeeldje). Aan het eind van de les ben ik vergeten te vragen of iedereen voldoende feedback heeft gekregen, zodat ze zichzelf een tip en top kunnen geven.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Heeft de leerling aan het eind van de les het beoordelingsformulier ingevuld en zichzelf een tip en een top gegeven? <u>Voorbeelden:</u> Ja de leerlingen hebben dit gedaan. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Nee, ik heb alleen verteld dat we de volgende les weer gaan volleyballen. Vier lessen in totaal waarbij de leerlingen in les vier een beoordeling krijgen.

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 14-03-2018</i> <i>Toelichting: Ik had te weinig tijd. Oefening 4 en 5 heb ik niet kunnen doen. En de doelstelling is aan het einde van de les ook niet besproken. De leerling hebben elkaar aan het eind van de les wel beoordeeld en feedback gegeven. Dit ging goed. Leerlingen deden dit serieus en namen hier de tijd voor. De groepjes zijn de hele les hetzelfde gebleven, dus de leerlingen hebben elkaar veel zin spelen.</i> <i>Ik stelde af en toe vragen aan de leerlingen, maar merkte dat ik vaak zelf het antwoord gaf.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 14-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling S was er niet.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 14-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 14-03-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les. Leerlingen hebben elkaar peerfeedback gegeven.</i>
<u>Hebben er niet-voorziene gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 14-03-2018</i> <i>Toelichting: Een aantal jongens kwamen iets later de les in, want zij hadden een shampoo fles kapot gegooit in de kleedkamer. Hier werden ze aan het einde van de les op aangesproken.</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen. De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag klasgenoten formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mochten zelf drietallen maken en zich verdelen over de zaal. Leerlingen mochten de eerste bal spelen met vang-gooi beweging, onderhandse techniek of onderhandse techniek opvangen en direct gooien. In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling bepaalt zijn eigen doel waar hij uiteindelijk naartoe wil. Dit heeft de leerling in het begin van de eerste les gedaan. Leerlingen hebben de hele tijd met hetzelfde drietel gespeeld en gaven elkaar aan het eind van de les een tip en top. En ze moesten elkaar beoordelen op de onderhandse techniek (kruisje zetten bij het niveau dat overeenkomt met de bewegingsuitvoering van de leerling).

	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze willen volleyballen.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mocht zelf groepjes (tweetallen of drietallen) maken en bepaalden zelf tegenover welk ander groepje zij gaan staan.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen mochten bij de eerste oefening move-up/move-down zelf bepalen of ze de eerste bal deden vangen of niet. Bij de onderhandse techniek mocht de leerling de bal vangen vang-gooi beweging, de bal direct spelen of de bal spelen en zelf opvangen. Drie niveaus zodat elke leerling op zijn eigen niveau kan bewegen.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen spelen met en tegen elkaar. Ze spelen 3 tegen 3. Dus leerlingen zien

[illegible]

Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).

De ander
ontmoeten

Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren.

In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen?

Voorbeelden:
De leerlingen hadden elkaar nodig, want je speelt drie tegen drie. Volleybal is een teamsport waarbij je samen speelt. De bal mag drie keer overgespeeld worden. Ook moesten de leerlingen voor elkaar de bal aangooien. De speelt en de ander vangt en gooit. Bij een teamsport heb je elkaar nodig.

Leerlingen moeten elkaar
formatief beoordelen
(feedback en feed-
forward).

In hoeverre werd dit consequent en serieus door leerlingen gedaan?

Voorbeelden:
Aan het eind van de les gingen de leerlingen elkaar beoordelen. Dit deden ze erg serieus
leerlingen gingen er echt voor zitten en name de tijd. Als drietal gaf je elkaar een tip en top en je beoordeelde de

			onderhandse techniek door een kruisje te zetten bij het niveau dat de leerling beheerst.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen spelen bij volleybal met elkaar en tegen elkaar. Ze spelen drie tegen drie waarbij ze elkaar nodig hebben om het spelletje te spelen. De leerlingen mogen op hun eigen niveau bewegen, omdat ik de leerling keuzes geef. Daarnaast zag ik ook dat de betere volleyballers anderen hielpen.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria over balbehandeling was niet voor iedereen duidelijk. Wat is balbehandeling werd er gevraagd door sommige leerlingen.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen elkaar feedback gegeven en op het beoordelingsformulier een tip en top opgeschreven bij elkaar? <u>Voorbeelden:</u> Ik heb geprobeerd om alle leerlingen te voorzien van feedback

			door rond te lopen. Maar dit is lastig. Ik heb een drie keer een groepje bij elkaar geroepen om de veldposities uit te leggen, want dat ging niet bij iedereen even goed. Uitgelegd: een iemand aan het net twee achterin. De eerste bal is nooit voor degene aan het net. De tweede bal wel. Dit heb ik tevens meteen voorgedaan (voorbeeldje). Daarna ben ik nog even blijven staan en het spel mondeling begeleid. Ook heb ik individuele tips gegeven. Bijvoorbeeld: een jongen sloeg de bal naar hoog naar achteren in plaats van naar voren. Ik vroeg toen: Hoe komt het denk je dat die bal naar achteren ging? Aan het eind van de les zijn de leerlingen bij elkaar gekomen en hebben ze elkaar (teamgenoten) een tip en top gegeven. En de onderhandse techniek beoordeeld.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Weet de leerling waar hij de volgende les op moet letten? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hebben elkaar een tip en top gegeven. De leerling heeft nu feedback van zichzelf en een of twee klasgenoten gehad. Deze feedback is opgeschreven op het beoordelingsformulier.

			Verder heeft de leerling mondeling feedback van de docent gekregen. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les heb ik herhaald dat we nog twee lessen volleybal hebben. Volgende les service en scoren en in les vier de beoordeling.
--	--	--	---

Les 7 blokuur Wervel

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 16-03-2018</i> <i>Toelichting: De leerlingen pakten het beoordelingsformulier erbij en bekeken hun tips en tops en lazen de criteria van de service en de smash door. In de eerste oefening hebben we de onderhandse techniek van de les ervoor even herhaald. De leerlingen kregen daarbij keuzes in hoe ze de bal wilden spelen. Daarna gestart met de service. Door vragen te stellen aan de leerlingen heb ik geprobeerd de service en smash uit te leggen. Waar moet je de bal raken? Waar houd je rekening mee bij het serveren van de service? Ook heb ik metaforen gebruikt (externe focus). Doelstelling aan het eind van de les besproken.</i>
<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 16-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling L was er niet.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed</u>	<i>Nee</i> <i>Datum: 16-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>

<u>kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 16-03-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les. Leerlingen hebben zichzelf beoordeeld.</i>
<u>Hebben er niet-voorzien gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 16-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mochten zelf drietallen maken en verdeelden zich over de zaal. Leerlingen mochten de eerste bal spelen met vang-gooi beweging, onderhandse techniek of onderhandse techniek, opvangen en direct doorgooien. Ook bij de service kregen de leerlingen verschillende keuzes aangeboden (twee handen ingooien, onderhands of bovenhands). Bij de laatste oefening werd gewerkt met homogene groepen.

		De leerling bepaalt zijn eigen doel (feed-up) en mag zichzelf formatief beoordelen (feedback en feed-forward geven).	Leerlingen mochten zelf kiezen naar welk veldje ze gingen. Veldje 1 was voor de goede spelers, veldje 2 voor de betere spelers en veldje 3 voor de beste spelers. In hoeverre kregen de leerlingen in de les hier de kans voor? <u>Voorbeelden:</u> De leerling bepaalt zijn eigen doel waar hij uiteindelijk naartoe wil. Dit heeft de leerling in het begin van de eerste les gedaan. De leerlingen hebben het beoordelingsformulier aan het begin van de les er weer bij gepakt en bekeken de criteria (het doel) voor de service en de smash. Aan het eind van de les hebben de leerlingen zichzelf beoordeeld.
	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze willen volleyballen.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mocht zelf groepjes (drietallen) maken en bepalen zelf tegenover welk ander groepje zij gaan staan.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk

kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).			niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen mochten bij de eerste oefening zelf bepalen of ze de bal deden vangen (vang-gooi beweging), de bal direct spelen of de bal spelen en zelf opvangen. Drie niveaus zodat elke leerling op zijn eigen niveau kan bewegen. Hetzelfde geldt voor de service. De leerling mag de bal met twee handen onderhands ingooien, onderhands serveren of bovenhands serveren. En bij de laatste oefening werkte de docent met homogene groepen. De leerlingen mochten hun eigen niveau inschatten en naar het veldje lopen wat past bij hen niveau.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen spelen met en tegen elkaar. Ze spelen 3 tegen 3. Dus leerlingen zien elkaar de hele tijd spelen, want ze moeten elkaar en de bal volgen. Daarnaast mogen leerlingen hun eigen niveau inschatten en

			spelen op hun eigen niveau. Je ziet dan veel plezier bij de leerlingen.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren. Leerlingen moeten zichzelf formatief beoordelen (feedback en feed-forward).	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hadden elkaar nodig, want je speelt drie tegen drie. Volleybal is een teamsport waarbij je samen speelt. De bal mag drie keer overgespeeld worden. Ook moeten de leerlingen de service van de ander vangen en de bal aan de eerst volgende doorgeven. In hoeverre werd dit consequent en serieus door leerlingen gedaan? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les gingen de leerlingen zichzelf beoordelen. Dit deden de leerlingen erg snel omdat ze het al een keertje eerder hadden gedaan en het beoordelingsformulier kennen. De meisjes namen hier langer de tijd voor dan de jongens.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander?

		beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	<u>Voorbeelden:</u> Leerlingen spelen bij volleybal met elkaar en tegen elkaar. Ze spelen drie tegen drie waarbij ze elkaar nodig hebben om het spelletje te spelen. De leerlingen mogen op hun eigen niveau bewegen, omdat ik de leerling keuzes geef. Daarnaast mocht leerlingen bij de laatste oefening in homogene groepen werken. De betere volleyballers hoefden zichzelf niet in te houden en konden vol spelen.
Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria waren duidelijk voor de leerlingen, omdat dit al een keertje eerder besproken was.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Hebben de leerlingen feedback gekregen van de docent en zichzelf een tip en top gegeven? <u>Voorbeelden:</u> Ik heb geprobeerd om alle leerlingen te voorzien van feedback door rond te lopen. Maar het lukt nooit om iedereen feedback te geven. Wel geef ik veel complimenten en laat dit ook duidelijk horen. Soms roep ik een groepje bij elkaar om een paar

			aandachtspunten te bespreken. Ik geef de leerlingen vooral feedback die extern gericht is. Door te werken met metaforen en vragen te stellen aan de leerling. Bijvoorbeeld bij de service beweegt je arm door een steegje. Ook heb ik de leerlingen individuele tips gegeven. Meisje serveerden de bal steeds in het net. Verteld dat ze dichterbij het net mag gaan staan. Aan het eind van de les zijn de leerlingen bij elkaar gekomen en heb ik gevraagd hoe ze de service en smash vonden gaan. De leerlingen moesten zichzelf een cijfer geven 1 tot 10 met hun handen. Vervolgens beoordeelde de leerling zichzelf op deze twee aspecten.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Weet de leerling waar hij de volgende les op moet letten? <u>Voorbeelden:</u> De leerling heeft drie lessen lang met het beoordelingsformulier gewerkt en weet waar hij op moet letten. Dit was de laatste les. De volgende les worden de leerlingen beoordeeld aan de hand van het beoordelingsformulier waar ze gedurende alle lessen al mee hebben gewerkt. Op

			het beoordelingsformulier staan tips en tops van de leerling zelf en van medeleerlingen. Verder heeft de leerling mondeling feedback van de docent gekregen. Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les heb ik verteld dat in de volgende les de beoordeling plaatsvindt. Je speelt dan allemaal verschillende wedstrijdjes.
--	--	--	---

Les 8 enkel uur Udens College

Vraag	Beschrijving: wat zag je?
<u>Verliep de les/interventie zoals gepland?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-03-2018</i> <i>Toelichting: Aan het begin van de les verteld dat de beoordeling in principe niet veel zal afwijken van de beoordeling die jullie jezelf al hebben gegeven. Alle leerlingen zijn beoordeeld. De leerlingen hebben verschillende wedstrijdjes gespeeld met steeds andere teamspelers en tegenstanders. Ook tijdens de wedstrijdjes hebben de leerlingen keuzes gekregen (de leerlingen mochten een bal vangen van de drie contacten). Aan het eind van de les gevraagd of de leerlingen het eens waren met de beoordeling. De meesten waren het hier mee eens.</i> <i>Voordeel van het werken met een lessenreeks is, dat je ook echt ziet dat de leerlingen progressie boeken.</i>

<u>Was de gehele onderzoeksgroep aanwezig?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 21-03-2018</i> <i>Toelichting: Leerling S was er niet.</i>
<u>Hebben zich onvoorziene sociale interacties (zoals ruzies e.d.) voorgedaan die van invloed kunnen zijn geweest op de les/interventie/meting enz.?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 21-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>
<u>Zijn alle metingen/onderzoeksinstrumenten toegepast zoals voorzien?</u> Zo nee, licht toe.	<i>Ja</i> <i>Datum: 21-03-2018</i> <i>Toelichting:</i> <i>Het beoordelingsinstrument is toegepast in de les. De docent heeft de leerlingen beoordeeld aan de hand van het beoordelingsformulier die de leerlingen zelf hebben ingevuld. Het cijfer wijkt niet veel af van de beoordeling die de leerlingen zichzelf hebben gegeven. Aan het eind van de les hebben de leerlingen voor de laatste keer de vragenlijst ingevuld.</i>
<u>Hebben er niet-voorziene gebeurtenissen plaatsgevonden (binnen school, buiten school, maatschappelijk) die van invloed kunnen zijn geweest op je onderzoek?</u> Zo ja, licht toe.	<i>Nee</i> <i>Datum: 21-03-2018</i> <i>Toelichting:</i>

Operationalisatieschema

Definitie van de concepten uit onderzoeksvraag	Dimensies	Indicator	Vraag
Leerlingen krijgen de ruimte voor eigenheid en onafhankelijkheid, waar de behoefte aan autonomie naar verwijst (Aalst & Kok, 2004)	Eigenheid	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen binnen de les de kans voor de beschreven eigenheid? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen mochten zelf bepalen hoe ze de bal wilden spelen. Ze mochten een bal vangen (vang-gooi beweging). De teams werden bepaald door middel van kaarten. Elke leerling was een kaart

			en de kaarten werden verdeeld over de veldjes.
	Onafhankelijkheid	Leerlingen mogen zelf kiezen met wie ze willen volleyballen.	In hoeverre kregen de leerlingen de kans om zelf te bepalen met wie ze wilden samenwerken tijdens de les? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen kregen hier niet de kans voor, omdat de teams willekeurig door middel van een kaartstok werden bepaald.
Competentie verwijst naar de behoefte van mensen om iets te presteren, iets te kunnen, ergens goed in te zijn en dat ook te laten (Aalst & Kok, 2004).	Presteren, iets kunnen en ergens goed in zijn	De leerling mag zelf kiezen op welk niveau hij wil bewegen.	In hoeverre kregen de leerlingen in de les de ruimte om zelf te bepalen op welk niveau ze wilden bewegen? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen mochten zelf bepalen hoe ze de bal in het spel brachten (service) en vanaf welke afstand tot het net. Hetzelfde geldt voor de overige technieken. De leerlingen mochten een bal vangen welke maakt niet uit.
	Laten zien dat je ergens goed in bent	Leerlingen moet elkaar helpen met het uitvoeren van de beweegactiviteit. Ze worden deelgenoot van elkaars leerproces.	In hoeverre werden leerlingen in een situatie geplaatst waar ze aan anderen konden laten zien dat ze ergens goed in waren? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen spelen 3 tegen 3. Ze spelen lijnbal en andere wedstrijdjes. Alles

			wat ze in de afgelopen weken hebben geleerd mogen ze laten zien. De uitslag wordt door de leerling die de bal vast heeft doorgegeven. De leerling met de meeste punten wint het toernooi.
Relatie verwijst naar de behoefte om de ander te ontmoeten en jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander (Aalst & Kok, 2004).	De ander ontmoeten	Leerlingen moeten met elkaar een beweegactiviteit uitvoeren.	In hoeverre hebben leerlingen elkaar nodig gehad om een beweegactiviteit tot een goed einde te brengen? <u>Voorbeelden:</u> De leerlingen hadden elkaar nodig, want je speelt drie tegen drie en je moet het gehele veld dekken. Volleybal is een teamsport waarbij je samen speelt. De bal mag drie keer overgespeeld worden.
	Jezelf ontdekken in het aanzicht van die ander	Bewegen is voor iedereen zichtbaar. De leerling kan zich niet schuilen achter een tafel of computer. De leerling werkt samen met anderen aan een beweegactiviteit (volleybal en elkaar hulpverlenen bij turnen).	In hoeverre kunnen de leerlingen hun eigen talenten ontdekken in het aanzicht van een ander? <u>Voorbeelden:</u> Leerlingen spelen wedstrijdjes tegen elkaar en hebben elkaar nodig om het spelletje succesvol te kunnen spelen. De wedstrijdjes bestonden uit heterogene groepen.

Feed-up houdt in dat de leerling voorafgaand aan de lessen(reeks) op de hoogte is van de criteria waarop hij beoordeeld gaat worden (Slingerland & e.a., 2015).	Doel vaststellen	Voorafgaand aan de lessen weet de leerling waarop hij beoordeeld wordt.	Zijn de criteria duidelijk voor de leerlingen? <u>Voorbeelden:</u> De criteria waren duidelijk voor de leerlingen, want ze hebben hier al meerdere lessen mee gewerkt.
Bij feedback gaat het erom dat de leerling inzicht krijgt in hoe hij ervoor staat met betrekking tot het bereiken doel (Slingerland & e.a., 2015).	Evalueren	De leerling krijgt door middel van feedback (docent, zelf en klasgenoot) in de vorm van een tip en top inzicht in hoe hij ervoor staat.	Heeft de leerling tijdens het beoordelingsmoment feedback gekregen? <u>Voorbeelden:</u> De docent hield de scoren bij, legden de nieuwe teams klaar en liep rond om de leerlingen te beoordelen met het beoordelingsformulier van de leerling zelf.
Bij feed-forward wordt aangegeven welke stappen het beste gezet kunnen worden om het uiteindelijke doel te bereiken (Slingerland & e.a., 2015).	Vooruitkijken	De leerling weet waar hij de volgende keer op moet letten om zijn doel te bereiken.	Heeft de leerling aan het eind van de les een beoordeling gekregen? En weet hij waarom hij die beoordeling heeft gekregen? <u>Voorbeelden:</u> Alle leerlingen hebben een beoordeling gehad en de meeste waren het eens met de beoordeling. Een enkeling niet. De beoordeling kwam grotendeels overeen met hun eigen beoordeling. Sommigen hadden zichzelf iets hoger beoordeeld.

			Zijn de leerlingen duidelijk geïnstrueerd met betrekking tot de volgende lessen? <u>Voorbeelden:</u> Aan het eind van de les herhaalt dat dit de laatste les was. Na de proefwerkweek beginnen we met een nieuw onderdeel.
--	--	--	--

Bijlage VIII Topicslijst interview

Interventiegroep

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren om te leren	Wat vond je ervan om in de lessen actief met het beoordelingsformulier te werken?
Feed-up	Wat vond je ervan dat er aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op beoordeeld werd? Wat vond je ervan dat aan het begin van iedere les de doelstelling werd verteld?
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om feedback aan een medeleerling te geven? Wat vond je ervan om feedback van een medeleerling te krijgen?
Selfassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om jezelf te beoordelen?
Autonomie	Had je het gevoel zelf invloed te hebben op jou beoordeling/leerproces?
Competentie	Had je het gevoel dat je beter kon presteren omdat je wist waar je op moest letten?
Verbondenheid	Had je het gevoel meer verbonden te zijn met je klasgenoten omdat jullie elkaar feedback moesten geven?
	Wat vond je van de manier waarop je beoordeeld werd?

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vindt om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Controlegroep (reguliere klas)

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren van het leren	Wat vond je ervan dat je aan het einde van de lessenreeks opeens een beoordeling kreeg?
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn?
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Hoe zou je het vinden om elkaar gedurende een les feedback te geven? Hoe zou je het vinden om feedback van iemand anders te krijgen?
Selfassessment (autonomie)	Wat zou je ervan vinden als je meer invloed hebt op je eigen leerproces? Of bij het tot stand komen van de beoordeling?
Verbondenheid	Zou je je in de les meer verbonden voelen met je klasgenoten als je elkaar feedback mag geven?
	Wat vond je van de manier waarop je beoordeeld werd?

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vindt om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Controlegroep (Aan Zet klassen)

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Sportfolio	Wat vind je van de opmaak van het sportfolio? Hoe is het gebruik van het sportfolio? Wat vind je van de manier waarop er nu beoordeeld wordt?
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je aan het begin van de les weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn?
Feedback	Heb je het gevoel dat de docent jou voldoende feedback geeft om het sportfolio in te vullen?
Autonomie	Wat vind je ervan dat je na de les zelfstandig het sportfolio moet invullen?
Verbondenheid	Wat zou je ervan vinden om tijdens de les actief met het sportfolio te werken? En hierbij niet alleen feedback van de docent te krijgen maar ook van een medeleerling? Zou je je dan meer verbonden voelen met je klasgenoten?

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vindt om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Bijlage IX Lesvoorbereidingen

Lesvoorbereidingsformulier les 1

Naam student: Liv Geurts

Aantal leerlingen:

Docent:

Klas:

Datum:

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Turnen en spel

Handstand en uni-hockey

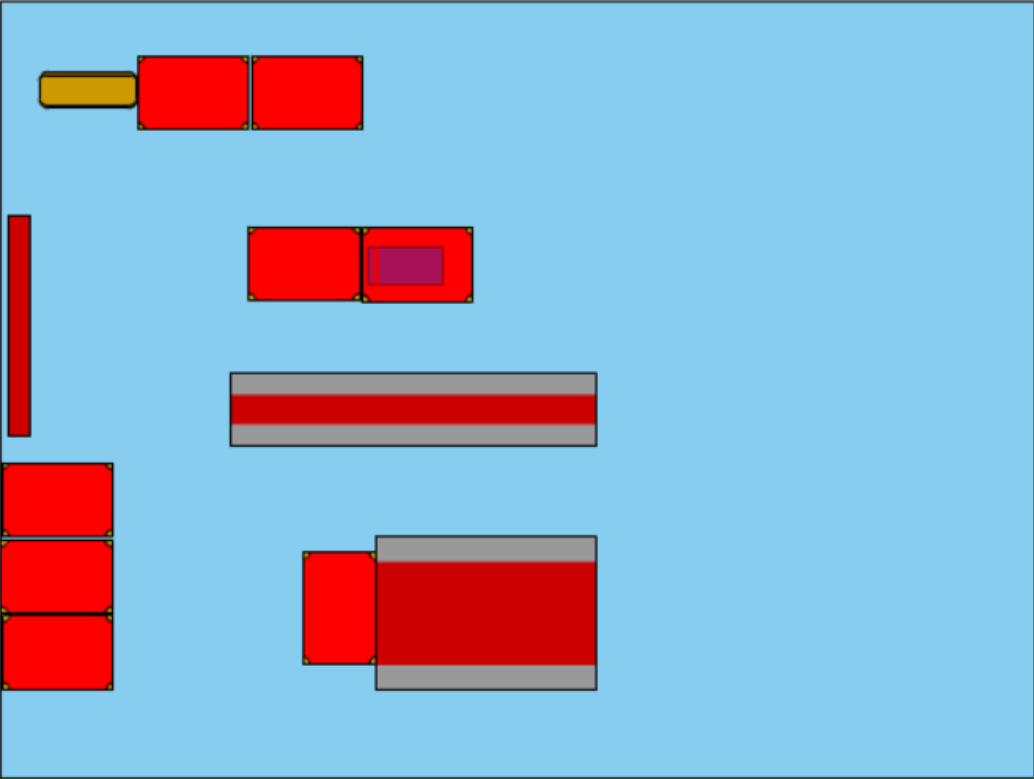
Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen zijn in staat om via de muur omhoog te lopen en op die manier een handstand te maken. Sommige leerlingen kunnen een handstand tegen de muur maken. De rug heeft een vorm van een banaan. De leerlingen hebben nog niet eerder hulpverlening.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen zijn in staat om een handstand tegen de muur te maken en sommigen kunnen 1 tot 2 sec van de muur afkomen met een rechte rug.

Aan het eind van de les weten de leerlingen waar ze op beoordeeld worden en op welke criteria ze moeten letten. **Feed-up**

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per onderdeel aangeven : De aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
	2 dikke matten 10 kleine matjes 1 lange mat 2 kasten 1 reutherplank

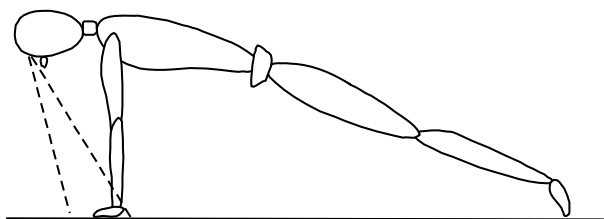
Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
10 minuten	Warming-up Rondjes rennen, armen zwaaien, kaatsoefeningen, zijwaarts bewegen, knieheffen en hakkenbil. Vervolgens maken de leerlingen een grote kring. We doen een aantal buikspieroefeningen gevolgd door wat rekoefeningen. 1. In de push-up houding. Je maatje duwt ter hoogte van de bekken de ander omlaag. Degene die op de grond ligt, moet zich gestrekt proberen te houden, en dus tegenkracht geven. 2. Een iemand push-up houding en de ander tilt allebei de benen van de grond. Laat een been los en de leerling die in ligsteun ligt probeert ervoor te zorgen dat zijn voet niet op de grond komt.	Les start vanuit een kring. De komende drie weken gaan we aan de slag met de handstand en de radslag. Het beoordelingsformulier wordt uitgedeeld en besproken met de leerlingen. Er wordt verteld waar de leerlingen op moeten letten bij de handstand en wat de verschillende niveaus zijn waarop je de handstand kan oefenen/laten zien. Het beoordelingsformulier dient te allen tijde aanwezig te zijn in de les, omdat je hier actief mee gaat werken. Daarnaast vertel ik dat de leerling zichzelf mag inschalen op welk niveau hij nu ziet en waar hij graag naar toe wil. Feed-up Na de warming-up maken de leerlingen tweetallen. Een iemand van het tweetal neemt een push-up houding aan en de ander duwt op de bekken. Je moet proberen recht te blijven, dus terug duwen. De docent geeft de leerlingen feedback en vertelt wat hij of zij moet doen om de volgende stap te zetten. Dit vult hij in bij het kopje techniek op het beoordelingsformulier. Feedback en feed-forward	Leerlingen lopen over de materialen.	Aangeven dat ze om de materialen heen moeten lopen. Materiaal aanraken is 5 push-ups.

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
-------------------	--------------------------------------	-------------	------------------	-------------

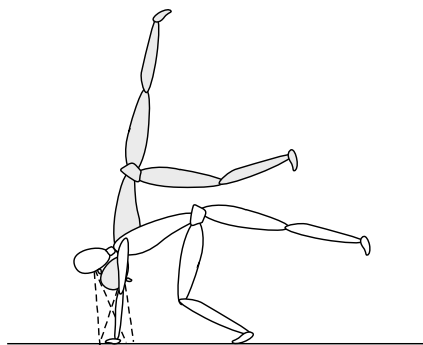
40 minuten	In de gymzaal staan verschillende methodieken uit, zodat elke leerling op zijn of haar niveau kan oefenen. Leerlingen vertellen waar ze allemaal op moeten letten bij het maken van een handstand. De docent gaat alle situaties af en laat daarbij het hulpverleners zien. Het opzwaaibeen van de leerling pak je vast. Methodische opbouw handstand en leerlingen kunnen elkaar filmen met de iPad: https://www.youtube.com/watch?v=lc9sVkACcYU Methodiek 1. Vluchtige handstand. Je gooit je benen een klein stukje omhoog. 2. Handstand op lopen tegen de muur of dikke mat. 3. Handstand tegen de muur of dikke mat met hulpverlening. 4. Handstand tegen de muur waarbij de leerling langzaam loskomt van de muur.	De leraar laat de gehele methodische opbouw zien aan de leerlingen. De leerlingen kunnen daarna zelfstandig in tweetallen aan de slag gaan. Wat is belangrijk bij de handstand? Wat kan je doen als je te hard opgooit? Scaffolding Wanneer je te hard opgooit en merkt dat je door klapt probeer dan je hand te verplaatsen en een soort radslag te maken of een handstand doorrol. Tips: - Armen strekken en benen bij elkaar - Tenen wijzen naar het plafond - Vormspanning buikspieren aanspannen - Handen onder schouders - Rechte rug - Spiek naar je handen - Houd je armen dicht bij je hoofd (naast je oren) - Druk je vingers in de grond zodat je makkelijker balans kan houden en kan corrigeren - Gooi niet te hard op maar gooi steeds iets harder op als je merkt dat je te zacht opgooit Moeilijker: Lopende handstand Halve draai Tweeën tegen de muur Drieën tegen de muur Steunend op één hand tegen de muur of mat Handstand doorrol	Leerling durft niet ver genoeg op te gooien. Leerling zakt door zijn armen heen. Leerling is een banaan.	Hulpverlening je begeleidt de leerling tijdens de opgooi, zodat hij of zij nooit kan doorklappen. Leerling zijn voeten op een kastdeksel zetten en armen op de grond ligsteun. Daarna kan je de leerling vluchtige handstanden laten maken. Buikspieren aanspannen zodat je je rug intrekt. Tenen naar het plafond laten wijzen of tegen de borst/buik duwen dan trekt de leerling automatisch zijn buik in.
------------	---	---	---	---

	5. Zelf een handstand opgooien met hulpverlening. 6. Zelf een handstand opgooien en een aantal seconden in balans blijven staan. Bij een aantal situaties liggen mediakaarten. De handstand doorrol wordt niet beoordeeld maar kan wel als verdieping worden aangeboden. De iPad kan gebruikt worden om de methodische opbouw te bekijken en leerlingen kunnen elkaar filmen: https://www.youtube.com/watch?v=Asm3NPV7vnc	Leerlingen nemen plaats in de kring en de doelstelling wordt besproken. Hoe ging de handstand? Duim omhoog goed, duim zijwaarts middelmatig en duim naar beneden niet goed. De volgende vraag die wordt gesteld is: of iedereen feedback heeft gehad van de docent en weet waar hij op moet letten de volgende keer. Feedback en feed-forward Volgende week gaan we starten met de radslag. Je maakt een handstand op de vloer of matje (steunen op de vloer is makkelijker meer balans). Iemand anders zorgt dat je even in balans staat 2 seconden. Vervolgens kin naar de borst, door je schouders zakken en rug bol trekken (knieën naar de borst). Hulpverleners: klemgreep aan het bovenbeen dat je als eerst opzwaait.		
--	---	--	--	--

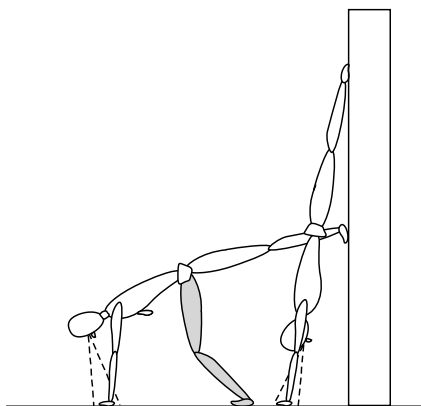
Methodische opbouw handstand

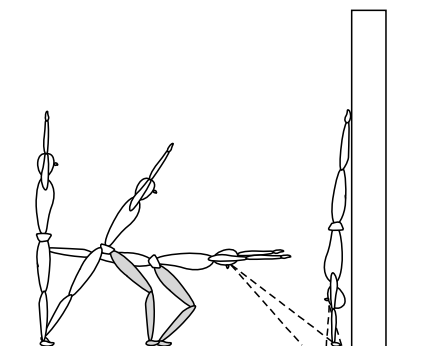
Ligsteun

Vluchtige handstand

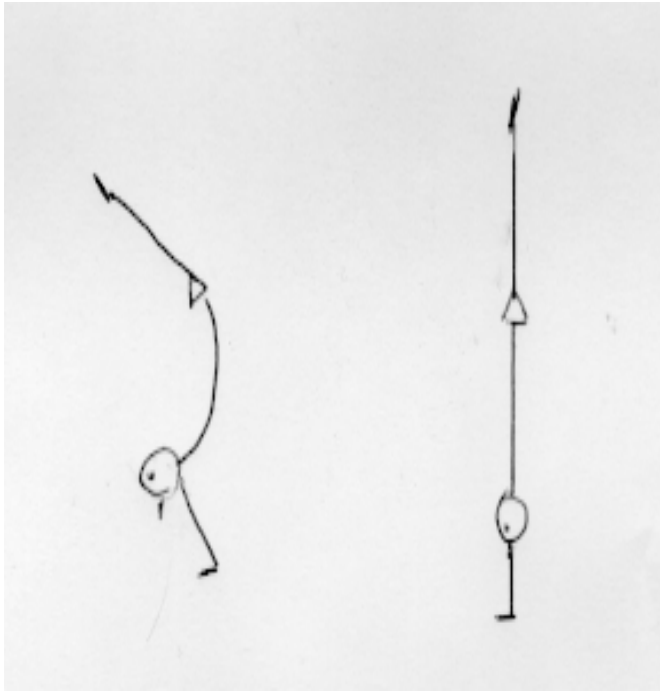
Handstand tegen de muur buikwaarts

Handstand tegen de muur

Handstand tegen de muur waarbij de leerling loskomt van de muur

Handstand zelf opgooien

Vormspanning

Hulpverlening

Naam student: Liv Geurts

Aantal leerlingen:

Docent:

Klas:

Datum:

Lesvoorbereidingsformulier les 2

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Turnen en spel

Radslag en voetbal

Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

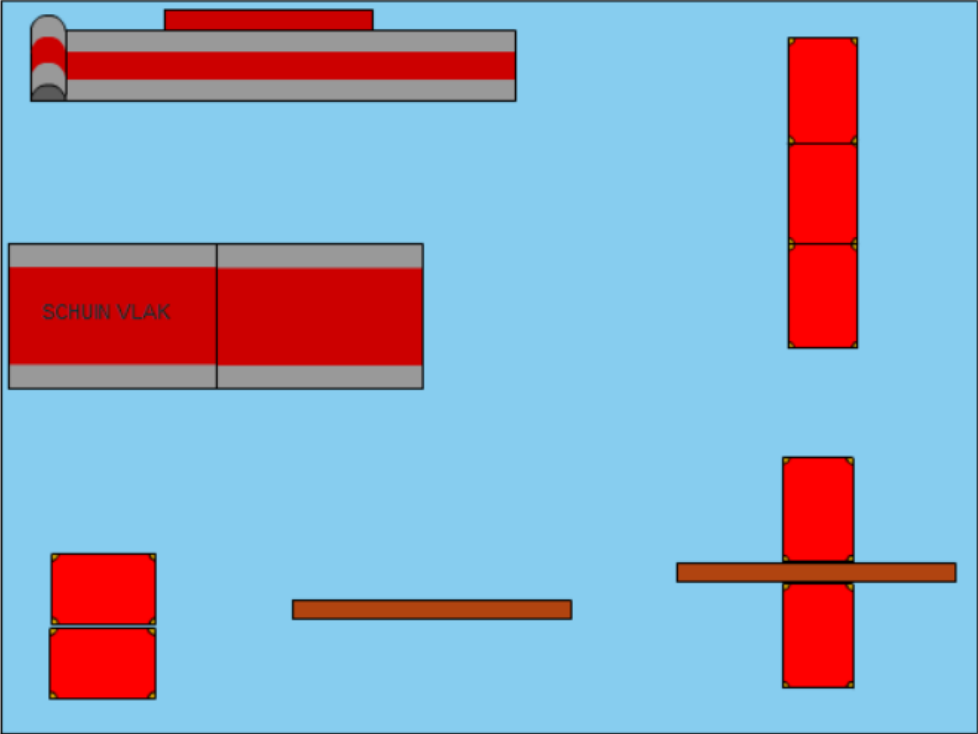
Leerlingen zijn in staat om een wendsprong over de bank heen te maken en kunnen zelfstandig uni-hockey reguleren.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen zijn in staat om een radslag te maken. Sommige leerlingen kunnen een radslag op een rechte lijn maken en een aantal leerlingen zijn nog een frisbee. Daarnaast kunnen de leerlingen een scheidsrechterrol vervullen bij uni-hockey.

Aan het eind van de les weten de leerlingen waar ze op beoordeeld worden en op welke criteria ze moeten letten. **Feed-up**

Ook zetten ze een kruisje neer bij het beheersingsniveau dat ze behaald hebben en geven ze zichzelf een tip en een top. **Selfassessment (feedback en feed-forward)**

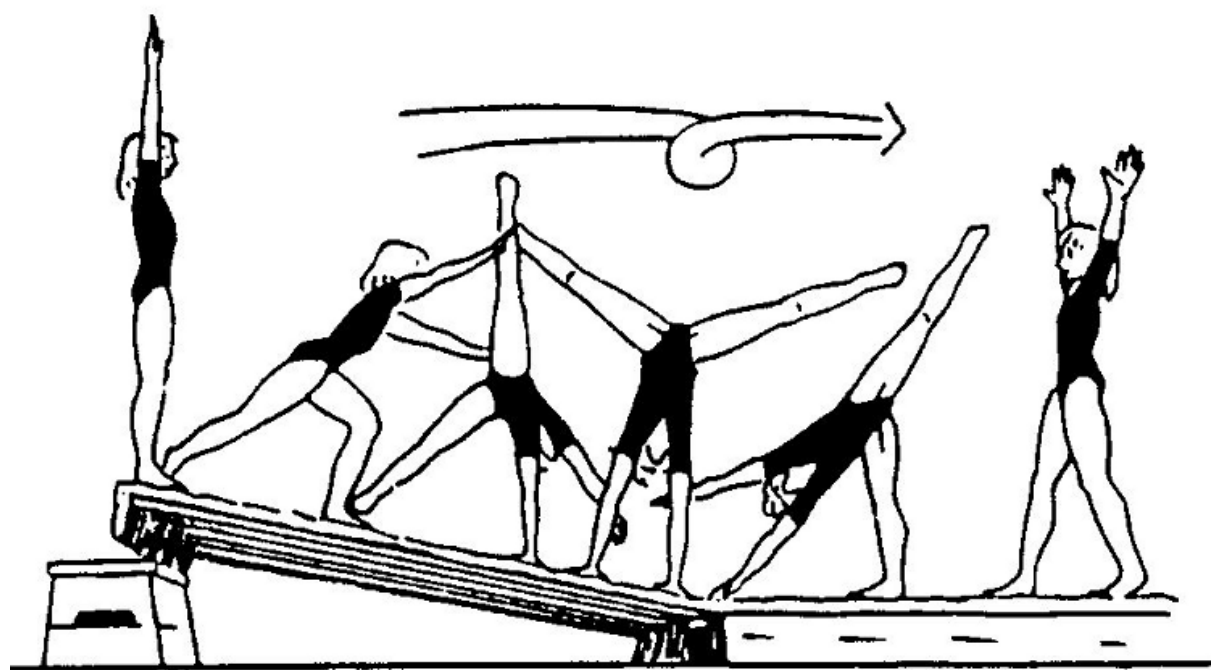
Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven : De aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
	3 dikke matten 4 bank 1 lange mat 1 kastdeksel (schuin vlak) 3 iPad (methodische opbouw) 6 ronde flubbers 8 kleine matjes 1 springplank

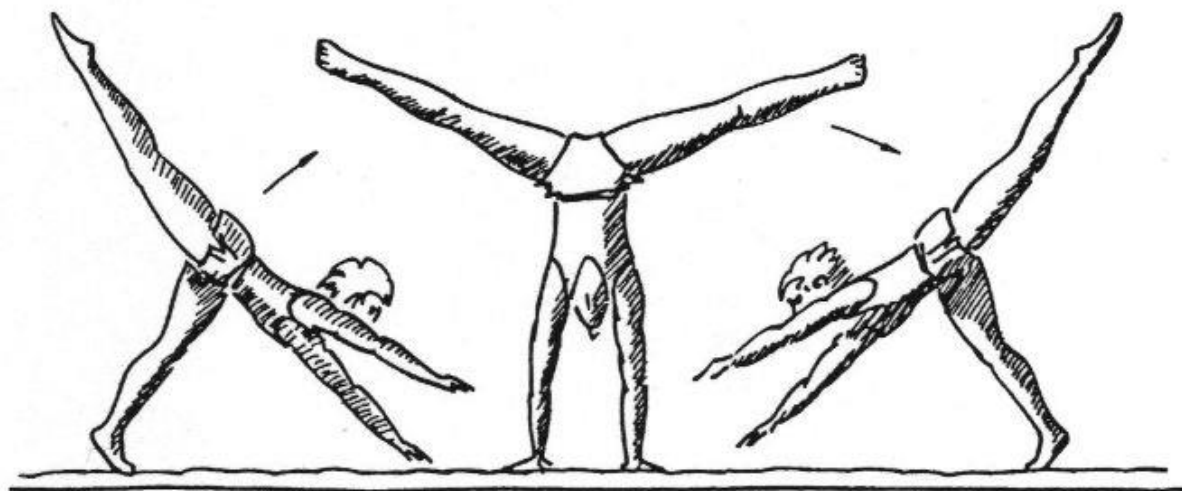
Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
10 minuten	Warming-up Tikkertje word je getikt maak je een handstand of een handstand tegen de muur in het vak. 2 tikkers. Wissel een aantal keer van tikkers. Daarna nog even rekken en buikspieroefeningen doen.	Vandaag staat de radslag centraal. Maar allereerst gaan we beginnen met de warming-up voordat ik de verschillende situaties (methodische opbouw) aan jullie laat zien. Net zoals vorige week gaan we in de les werken met het beoordelingsformulier. Je zet aan het eind van de les een kruisje neer bij het niveau wat je hebt gehaald en je geeft jezelf een tip en een top, zodat je weet waar je de volgende keer op moet letten. Selfassessment	Leerlingen lopen over de materialen.	Aangeven dat ze om de materialen heen moeten lopen. Materiaal aanraken is 5 push-ups.

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
-------------------	--------------------------------------	-------------	------------------	-------------

40 minuten	In de gymzaal staan verschillende methodieken uit, zodat elke leerling op zijn of haar niveau kan oefenen. Leerlingen op de grond laten zitten en vertellen waar ze allemaal op moeten letten bij het maken van een radslag. Ook het hulpverleners uitleggen en laten zien. Je pakt de leerling bij de heupen aan de rugzijde. Methodische opbouw: https://www.youtube.com/watch?v=DMyehIbIHx4 Leerhulp: - Flubbers voor handen en voeten - Krijt voor handen en voeten - Ballon ophangen → om je benen recht te houden - Matjes rechtop zetten → lichaam corrigeren	De leraar laat de gehele methodische opbouw zien aan de leerlingen. De leerlingen kunnen daarna zelfstandig in drietallen aan de slag gaan. Wat is belangrijk bij de radslag? Scaffolding Belangrijk bij de radslag is dat je je handen ver voor je zet. Daarnaast kan een rechte lijn op de vloer of matje ervoor zorgen dat je de radslag horizontaal maakt (geen frisbee). Situatie 1 stippen radslag (ritme goed krijgen) 1-2-3-4. Benen zijn nog niet belangrijk. Je bent een frisbee, maar maak je de cirkel groter dan gaan de benen steeds hoger. Situatie 2 radslag over een bank heen. Langzaam gooi je je benen steeds hoger op. Situatie 3 radslag vanaf een schuinvlak (twee banken in het klimrek en twee dikke matten achter elkaar). Situatie 4 radslag op een kastdeksel. Twee kastdeksels achter elkaar en de laatste kastdeksel dwars. Op die laatste zet je je handen neer. Vervolgens land je op de kleine matjes. Situatie 5 radslag op de lange mat (rechte lijn) Situatie 6 radslag over een reutherplank heen. Je moet hard opzwaaien beenzwaai wordt meer. Situatie 7 radslag langs een dikke mat met je rug of buik. Rug is makkelijker dan buik. Situatie 8 radslag op een bank.	Leerling durft niet op te zwaaien (frisbee). Dichtbij plaatsen handen te kleine radslag. Leerling zakt door de armen. Leerling plaats de handen dichtbij.	Dwingen om benen omhoog te krijgen. Eerst radslag over een bank heen of reutherplank. Dit zorgt voor extra beenzwaai, want je moet bergop. Flubbers neerleggen of radslag op een kastdeksel maken. Radslag van een schuinvlak met zacht landingsvlak. Steunmoment is dan korter. Handen moet ver weg op de grond worden gezet. Aangeven met flubbers of met krijt een lijntje tekenen waar de handen overheen gezet moeten worden.
------------	---	--	---	--

		Leerling die al heel ver is mag een arabier maken. Landen op twee voeten te gelijk. Bij de arabier moet je zo laat mogelijk je voeten sluiten. Je vult het beoordelingsformulier in voor jezelf. Je schaalt je eigen niveau in en je geeft jezelf een tip en top. Selfassessment (feedback en feed-forward) Heeft iedereen zichzelf een tip en een top gegeven en weet hij waar hij de volgende keer op moet letten?		
--	--	--	--	--

Naam student: Liv Geurts
Docent:
Klas:
Datum:

Aantal leerlingen:

Lesvoorbereidingsformulier les 3

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Turnen

Handstand en radslag – zelfstandig oefenen

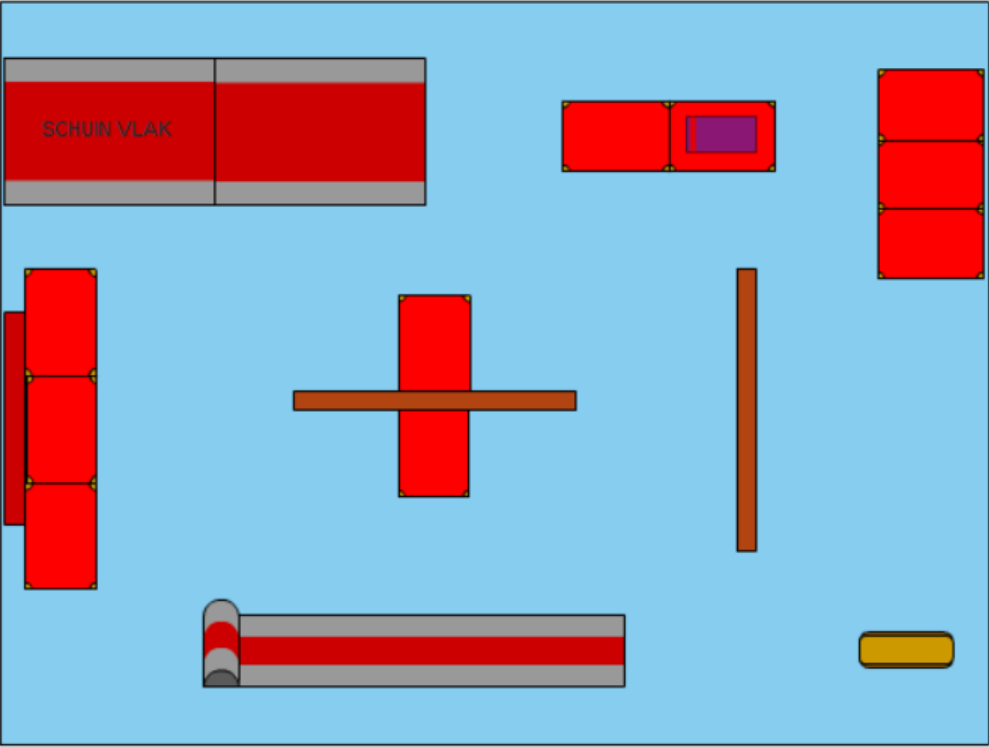
Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen hebben de afgelopen twee lessen gewerkt aan de handstand en de radslag. De leerlingen weten waar ze op dit moment staan en wat ze kunnen doen om een vervolgstap te zetten.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen zijn in staat om een radslag en handstand te maken. Tijdens de les zijn leerlingen zelfstandig bezig met het oefenen van de verschillende onderdelen waarbij gelet wordt op een veilige uitvoering. De leerlingen nemen de rol van hulpverlener in.

Daarnaast kan iedere leerling voor zichzelf en een klasgenoot aangeven waar hij of zij staat ten opzichte van de beoordelingscriteria. Ze geven elkaar en zichzelf daarbij een tip en een top die inhoudelijk van voldoende kwaliteit is. **Feedback en feed-forward**

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven : De aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
	3 dikke matten 4 bank 1 lange mat 1 kastdeksel (schuin vlak) 3 iPad (methodische opbouw) 6 ronde flubbers 8 kleine matjes 1 springplank

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
10 minuten	Warming-up Tikkertje word je getikt maak je een handstand of een handstand tegen de muur in het vak. 2 tikkers. Wissel een aantal keer van tikkers. Daarna nog even rekken en buikspieroefeningen doen.	Vandaag gaan jullie zelfstandig oefenen aan de handstand en radslag. In de gymzaal staan verschillende situaties klaar. Je mag zelf kiezen waar en wat je gaat oefenen. De docent loopt rond en voorziet de leerlingen van feedback. De leerlingen werken in twee of drietallen samen.	Leerlingen lopen over de materialen. Leerlingen maken de handstand midden in de zaal.	Aangeven dat ze om of over de materialen heen moeten springen. Gebied maken waar de leerlingen een handstand in moeten maken als ze getikt zijn.

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
-------------------	--------------------------------------	-------------	------------------	-------------

40 minuten	Leerlingen gaan vandaag in drietallen werken. Leerlingen hebben het beoordelingsformulier bij en gaan werken in drietallen. Ze geven elkaar en zichzelf feedback doormiddel van een tip en een top die ze opschrijven. Peerassessment en selfassessment Leerlingen die op niveau 4 zitten en de beweging dus al goed beheersen, mogen al beoordeeld worden. Als de leerling dit wilt.	Deze les ga je zelfstandig werken aan de onderdelen. Je bepaalt op welk niveau en situatie je wilt gaan oefenen. Je mag bijvoorbeeld heel de les de handstand oefenen als je denkt dat je die andere twee al beheerst. Bij het zelfstandig oefenen is het belangrijk dat je pas een oefening mag doen als de andere leerling hulpverleent. De docent loopt rond en geeft feedback op hoe en wat leerlingen nog nodig hebben om hun prestaties te verbeteren. Als je een vraag hebt over een bepaald onderdeel kan je die altijd stellen. Als je filmpjes wilt zien van de verschillende uitvoeringen kan je die bekijken op de laptop of iPad. En wil je elkaar filmen om te kijken wat je nog beter kan doen. Dan kan je daarvoor de iPad gebruiken. Je vult het beoordelingsformulier in voor jezelf en voor een ander. Je schaaft je eigen niveau in en je geeft jezelf een tip en top. Hetzelfde doe je voor een medeleerling. Peerassessment (feedback en feed-forward) en selfassessment (feedback en feed-forward)	Leerling durft niet op te zwaaien (frisbee). Dichtbij plaatsen handen te kleine radslag. Leerling zakt door zijn armen. Leerling durft niet ver genoeg op te gooien bij de handstand Leerling zakt door zijn armen heen bij de handstand. Leerling is een banaan. Leerlingen oefenen weinig tot niet zelfstandig.	Dwingen om benen omhoog te krijgen. Eerst radslag over een bank heen of reutherplank. Dit zorgt voor extra beenzwaai, want je moet bergop. Flubbers neerleggen of radslag op een kastdeksel maken. Radslag van een schuinvlak met zacht landingsvlak. Steunmoment is dan korter. Hulpverlening je begeleidt de leerling tijdens de opgooi, zodat hij of zij nooit kan doorklappen. Leerling zijn voeten op een kastdeksel zetten en armen op de grond ligsteun. Daarna kan je de leerling vluchtige handstanden laten maken. Buikspieren aanspannen zodat je je rug intrekt. Tenen naar het plafond laten wijzen en navel intrekken. Vragen waarom er niet geoefend wordt. Wanneer ze
------------	---	---	--	--

			Leerling beheerst het hoogste niveau van de beweging.	zeggen dat ze alles al kunnen, dan de leerling uitdagen om een hoger niveau te proberen. Bijvoorbeeld handstand doorrol of arabier. Leerling mag dit onderdeel al tijdens deze les toetsen, hoeft niet. De leerling kan een ander onderdeel gaan oefenen. Bewegingen verbinden bijvoorbeeld.
--	--	--	--	---

Naam student: Liv Geurts
Docent:
Klas:
Datum:

Aantal leerlingen:

Lesvoorbereidingsformulier les 4

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Turnen

Handstand en radslag – zelfstandig oefenen en toetsmoment

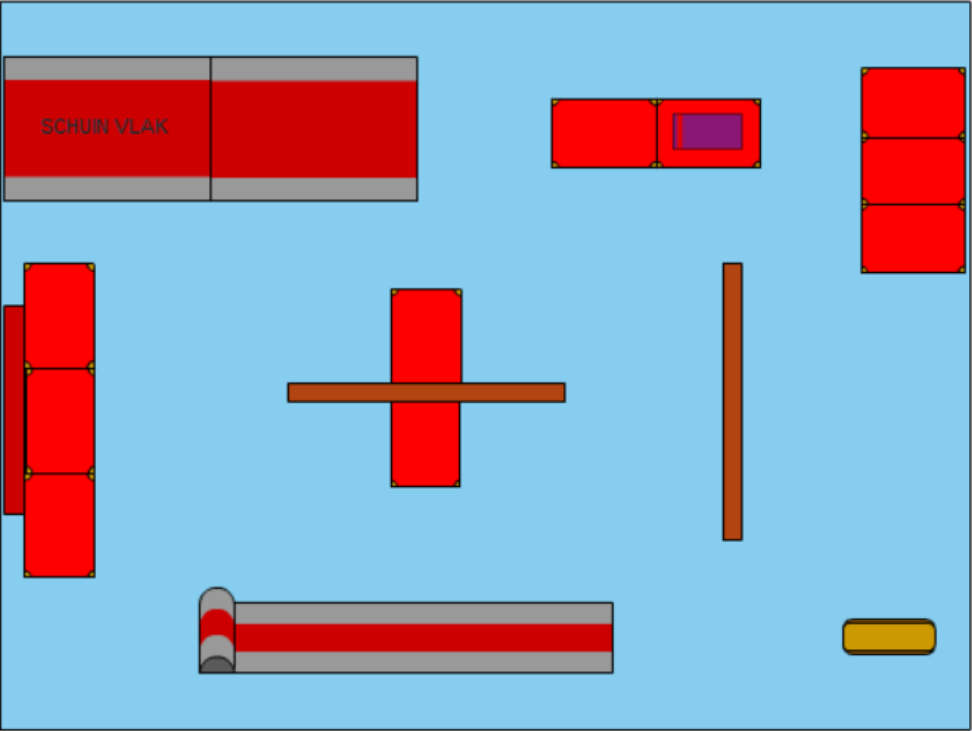
Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

Leerlingen hebben de afgelopen drie lessen aan de handstand en de radslag gewerkt. **De leerlingen weten waar ze op dit moment staan en wat ze kunnen doen om zichzelf nog te verbeteren door de feedback en feed-forward die zij van hunzelf, medeleerling en docent hebben gekregen.**

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

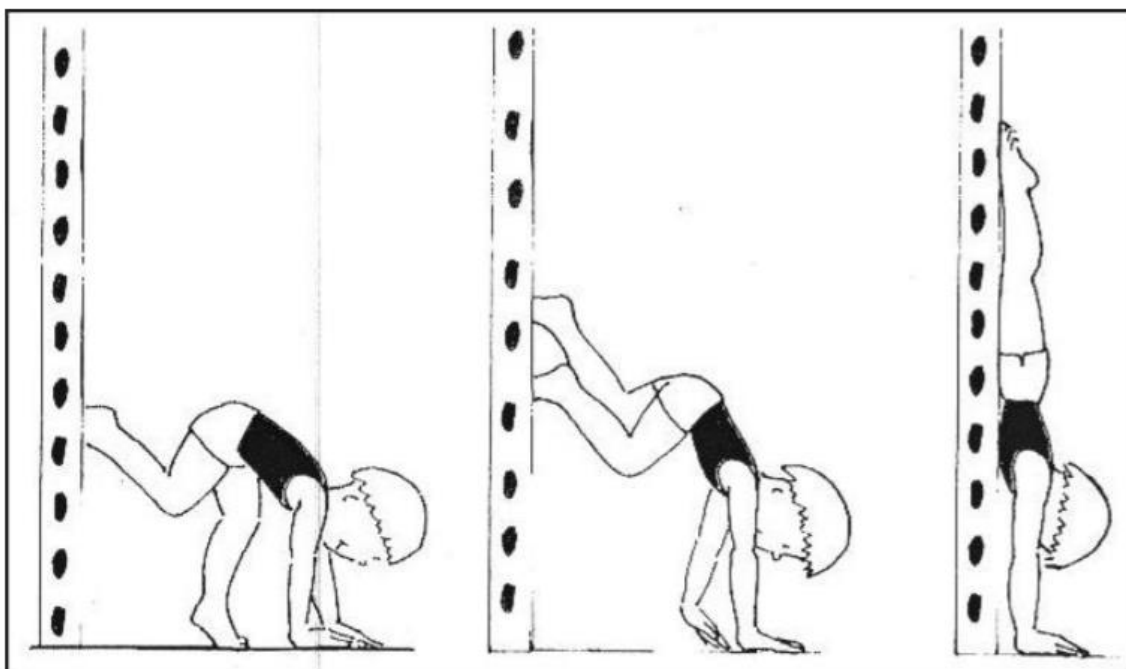
Leerlingen zijn in staat om een radslag en handstand te maken en aan de docent te laten zien voor punt. Ook hebben alle leerlingen het hulpverleners laten zien.

De leerlingen zijn in staat om een radslag en handstand te maken en aan de docent te laten zien wanneer zij er zelf klaar voor zijn. De leerling kan zelf inschatten hoeveel oefentijd hij nog nodig heeft.

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven : De aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
	3 dikke matten 4 bank 1 lange mat 1 kastdeksel (schuin vlak) 3 iPad (methodische opbouw) 6 ronde flubbers 8 kleine matjes 1 springplank

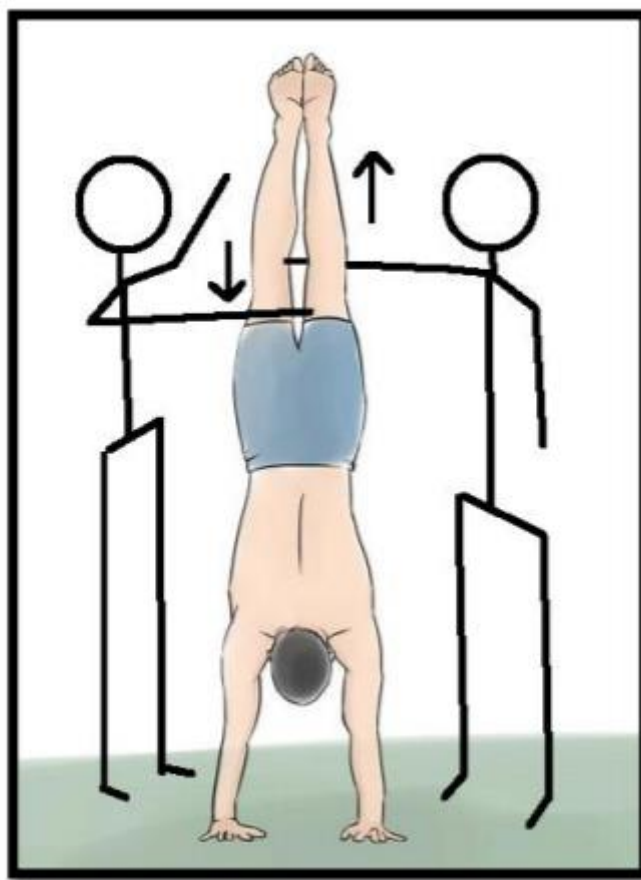
Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
10 minuten	Leerlingen komen binnen docent herhaalt dat vandaag de beoordeling plaatsvindt. Aan het eind van de les heeft iedereen twee cijfers eentje voor de handstand en eentje voor de radslag. Het gemiddelde is het cijfer. Er wordt benadrukt dat beoordeeld wordt aan de hand van het beoordelingsformulier waar jullie alle lessen al mee hebben gewerkt. Dus als het goed is wijkt het cijfer niet veel af van wat je jezelf al hebt gegeven. Warming-up Leerlingen mogen hun eigen warming-up doen (armen zwaaien, kniehef, hakkenbil, rekken, buikspieroefeningen etc.).	Je mag na de warming-up nog gaan oefenen aan de handstand en de radslag. Wanneer je denkt dat je er klaar voor bent roep je mij en dan beoordeel ik de beweging. Als je de beweging nog een keer wilt laten zien mag dat. De beoordeling hangt niet af van een uitvoering. Iedereen heeft drie pogingen om de beweging te laten zien. Dus wanneer het fout gaat mag je nog een keer. Als je helemaal klaar bent, ga je de andere leerlingen helpen.	Leerlingen lopen over de materialen. Leerlingen staan niet stevig als bok. Leerlingen blijven lang oefenen en stellen het beoordelen uit. Leerlingen die allebei de onderdelen al hebben laten zien, gaan zich vervelen en niks doen.	Aangeven dat ze om of over de materialen heen moeten lopen of springen. Uitleggen en voorbeeld geven hoe je stevig moet staan. En niet te vergeten kin naar de borst. Leerlingen erop wijzen dat het niet erg is wanneer het niet meteen lukt, want je mag het altijd nog een keer proberen en zelfs nog een keer. De leerling stimuleren om hulp te verlenen aan zijn klasgenoten. Hen te helpen en aan te moedigen. Hebben ze dit gedaan mogen ze gaan voetballen.

HANDSTAND

1. Ga in voorligsteun voor de muur staan met je voeten naar de muur.
2. Loop langzaam met je voeten omhoog en loop met je handen richting de muur. Let op je vormspanning (buikspieren aanspannen)!
3. Wanneer je rechtop staat zet je je tenen tegen de muur aan en duw je je rustig af tegen de muur om balans te zoeken.

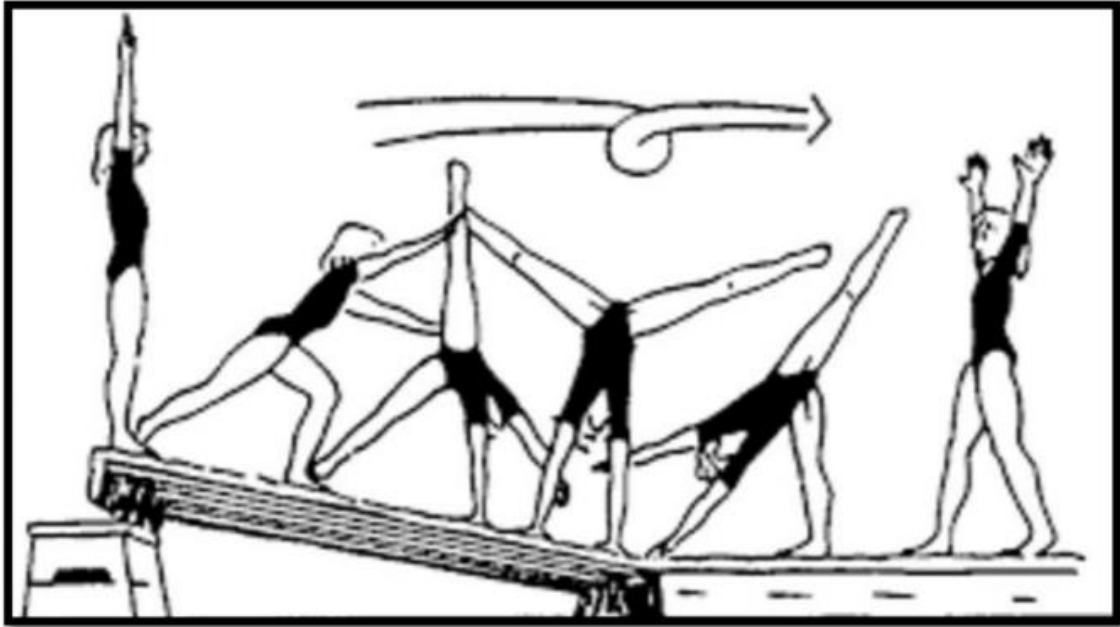
HANDSTAND

1. Maak een handstand.
2. Een hulpverlener houdt de benen tegen mocht je voorover vallen.
3. Hulpverlener twee steekt een arm uit achter je heen (achterkant bovenbeen), zodat je niet naar achteren kan vallen.
4. Jij probeert balans te houden tussen de armen.

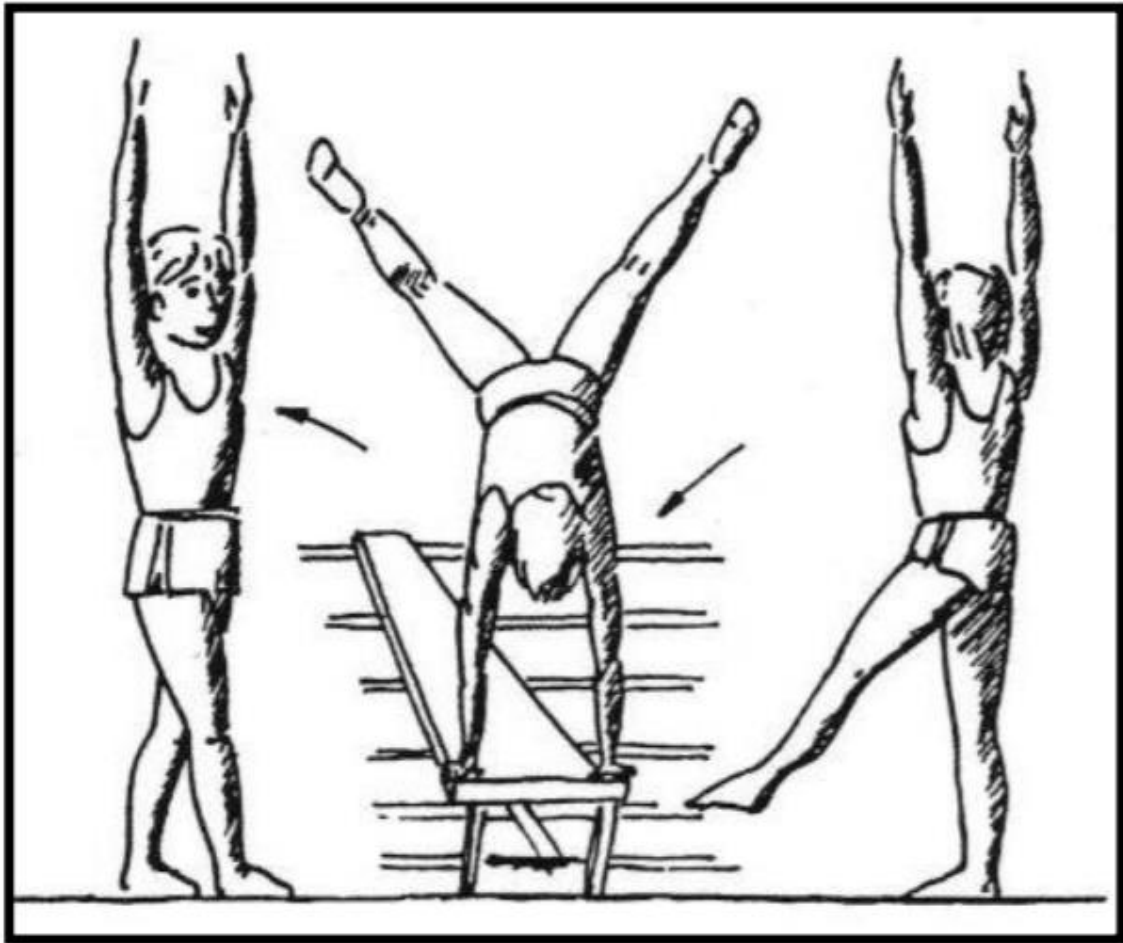
Tip: spreid je vingers en druk ze in de grond!

RADSLAG

1. Ga bovenaan het schuine vlak staan.
2. Maak een radslag en probeer op je voeten te landen. Je maakt de radslag dus naar beneden.
3. Hulpverleners staan onder aan de mat om je tegen te houden als je niet blijft staan na de radslag.

RADSLAG

1. Ga voor de bank staan met je armen omhoog.
2. Plaats je handen naast elkaar op de bank en zwaai je benen hard omhoog naar de andere kant van de bank.
3. Land ingedraaid in de richting van de bank met je handen wederom omhoog.

Naam student: Liv Geurts	School: Udens College
Klas: LO4C	
FSH-stagedocent:	Datum:
Tijd:	Klas:
	Aantal leerlingen:

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Spel, terugslagspelen, volleybal

Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht naar zijn medespeler te spelen. Hierbij maakt de leerling lang contact met de bal.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht te spelen naar zijn medespeler. Hierbij maakt de leerling lang contact bij de eerste bal (vang-gooi beweging), bij de tweede en derde bal is sprake van kort contact (volleybaltechniek). **Aan het eind van de les weten de leerlingen waar ze op beoordeeld worden en op welke criteria ze moeten letten. Feed-up**

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
5 volleybalveldjes Het veld wordt aangegeven met flubbers en lintjes.	Lang volleybalnet in de lengte van de zaal 5 veldjes 8 a 10 volleyballen (harde en zachte ballen) 16 tennisballen 3 hoedjes per veldje (20)

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
------------------------------	---	-------------	------------------	-------------

15 min	Oefening 1: volleytikkertje Er worden 3 tweetallen gemaakt per veldje. De leerlingen gooien de bal over het net en proberen te scoren bij elkaar. Hierbij is het belangrijk dat ze heel kort over het net gaan gooien of achter in het veld (hoeken). Als een iemand van het drietal over het net gegooid heeft, moet hij de achterlijn van het veld aantikken. Oefening 2: Dezelfde groepering blijft bestaan. Nu moeten de leerlingen niet meer de achterlijn aanraken maar de tennisbal van hoedje naar hoedje verplaatsen als ze de bal over het net hebben gegooid. Doel van deze oefening is dat de voeten sneller verplaatst zullen worden. <i>Aanwijzingen:</i> Oefening 1: Als de bal gevangen wordt, moeten de leerlingen in de volleybal houding staan. Dit betekent door de benen buigen, knieën moeten net over de punten van je tenen staan, schouders een beetje opgetrokken. Boven het hoofd, kommetje maken met de handen en maak deze beweging (laten zien). Oefening 2: De bal mag met een volleybaltechniek gespeeld worden. Hierdoor gaat de intensiteit omhoog en zal het voetenwerk steeds sneller worden.	Les start vanuit een kring. De komende vier weken gaan we aan de slag met volleybal. Het beoordelingsformulier wordt uitgedeeld en besproken met de leerlingen. Er wordt verteld waar de leerlingen op moeten letten bij volleybal en wat de verschillende niveaus zijn. Het beoordelingsformulier dient te allen tijde aanwezig te zijn in de les, omdat je hier actief mee gaat werken. Daarnaast vertel ik dat de leerling zichzelf mag inschalen op welk niveau hij nu ziet en waar hij naar toe wil. Feed-up Jullie zien hier allemaal veldjes liggen. Julie maken dadelijk zestallen en dan gaat er een drietal hier staan (wijzen) en daar staan (wijzen). Een iemand uit het groepje gaat een bal halen uit de kast. Degene die de bal gehaald heeft mag over het net gaan gooien en proberen te scoren. Hoe kun je scoren bij volleybal? Scaffolding Als je de bal gegooid hebt moet je de achterlijn -> gele lijn aantikken. Als je gescoord hebt, krijg je een	<i>De leerling begrijpt niet waar er gescoord kan worden in het veld/gooit de bal maar ergens in het veld.</i> <i>De leerling heeft moeite om op tijd de tennisbal te verplaatsen, waardoor hij/zij altijd te laat komt in het veld.</i>	- Bevries het spel en laat de leerling zien waar lege plekken liggen. - Begeleidt de leerling vocaal door te vertellen waar de lege plekken liggen. De afstand tussen de hoedjes verkleinen of de afstand van het net tot de hoedjes verkleinen.
--------	--	--	--	--

	Uitdaging: hoedjes verder van de achterlijn leggen.	punt. Oefening 2: Net vielen er een paar ballen op de grond die eigenlijk niet mogen vallen. Hoe kunnen we dat oplossen? Scaffolding We gaan proberen om onze voeten sneller te verplaatsen. We gaan dadelijk hetzelfde spelletje spelen alleen gaan we nu niet de lijn aantikken maar de tennisbal van hoedje naar hoedje verplaatsen.		
--	--	---	--	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?

20 min	Oefening 3: aanleren van 3 contacten met medespeler → 3 met 3 (niet tegen elkaar) Dezelfde groepering blijft bestaan. De tegenstander gooit de bal over het net. Een van de leerlingen vangt de bal en gooit de bal net voor het net in een boogje. Dit is het eerste contact. De andere leerling moet inlopen (voor naar het net), vangt de bal en maakt een vang-gooi beweging. De derde bal mag tikkend (kort contact) over het net gespeeld worden. Oefening 4: aanleren van de bovenhandse techniek Per viertal wordt er een bal gepakt en ga je in een driehoek staan aan een kant van het veld. Let op: geen net tussen de leerlingen. De bal wordt boven het hoofd geplaatst en wordt weggeduwd naar de medespeler. Wanneer een iemand de bal mist brengt nummer vier de bal in naar de leerling bij het net en schuift in.	Oefening 3: Hoe vaak wordt er bij volleybal naar elkaar gespeeld, voordat de bal over het net gaat? Scaffolding 3x Wat is belangrijk bij volleybal? Dat de bal ... gespeeld wordt? De bal moet hoog gespeeld worden, zodat de ander genoeg tijd heeft. Oefening 3: Aanwijzingen: - De eerste bal moet hoog gespeeld worden, zodat de medespeler de tijd heeft om in te kunnen lopen en de bal boven het hoofd kan slaan. - De tweede bal moet ook hoog gespeeld worden, zodat de medespeler de tijd heeft om (later) te kunnen aanvallen. - De derde bal wordt met een tikje over het net gespeeld, omdat we met elkaar spelen. Oefening 4: Aanwijzingen: - Kommetje met de handen, duimen wijzen naar binnen als je de bal ontvangt. - Armen en benen buigen als je	<i>De leerling heeft moeite om de bal boven het hoofd te vangen tijdens het tweede contact.</i> <i>Als de leerling de bal bovenhands wil spelen ontstaat er een afwijking naar links of rechts.</i>	- laat de medeleerling hoger in een boogje gooien - laat de leerling eerder vertrekken-> inzicht geven in de loopbaan. - laat de leerling die de bal gooit 'LOS' roepen, waardoor de andere leerling op tijd naar het net kan gaan lopen. <i>De leerling moet rustiger spelen. Dat kan alleen als hij/zij met een langer contact speelt. 'De zogenoemde plak bal.'</i>
--------	--	--	---	---

		de bal ontvangt en strekken als je de bal wegduwt. De docent geeft de leerlingen feedback en vertelt wat hij of zij moet doen om de volgende stap te zetten. Feedback en feed-forward		
Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?

15 min	Oefening 5: 3 tegen 3 Leerlingen vangen en gooien de eerste bal, tweede contact is kort. Het derde contact mag zowel kort (tikkend) zijn of vang-gooi beweging. Oefening 6: 3 tegen 3 king of the court 3 tal extra buiten het veld Er staat een drietal in het winnaarsveld en een drietal in het verliezersveld. De bal wordt ingegooid door het verliezersveld. Er wordt partijtje 3 tegen 3 gespeeld zoals bij opdracht 5 beschreven. Het drietal dat wint schuift door naar het winnaarsveld (of blijft staan). Het drietal dat verliest gaat buiten het veld staan en wacht tot er weer een team verliest om er in te mogen. Er staat een extra drietal te wachten met een bal tijdens het partijtje. Die staan achter het verliezersveld en komen voor de verliezers erin. Die gooien opnieuw een bal in het veld en spelen het partijtje uit.	Leerlingen spelen 3 tegen 3 waarbij de eerste bal een vang-gooi beweging is, de tweede een volleybaltechniek en de laatste mogen ze kiezen. Bij king of the court mag alleen de eerste bal gevangen worden. Leerlingen nemen plaats in de kring en de doelstelling wordt besproken. Lukte het om op tijd bij de bal te komen? En hoe ging de bovenhandse techniek? Waar ga je volgende week opletten? Feedback en feed-forward	<i>De leerling heeft moeite om de tweede bal met een volleybaltechniek te spelen.</i> <i>Er staat een team te lang in het winnaarsveld.</i>	<i>De leerling mag een vang-gooi beweging toepassen of de bal vangen opgooien en met een 'plak bal' hem spelen.</i> <i>Teams laten wisselen met elkaar.</i>
--------	--	---	---	---

Naam student: Liv Geurts
Klas: LO4C
FSH-stagedocent:
Tijd:

School: Udens College
Datum:
Klas:
Aantal leerlingen:

Lesvoorbereidingsformulier les 2

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

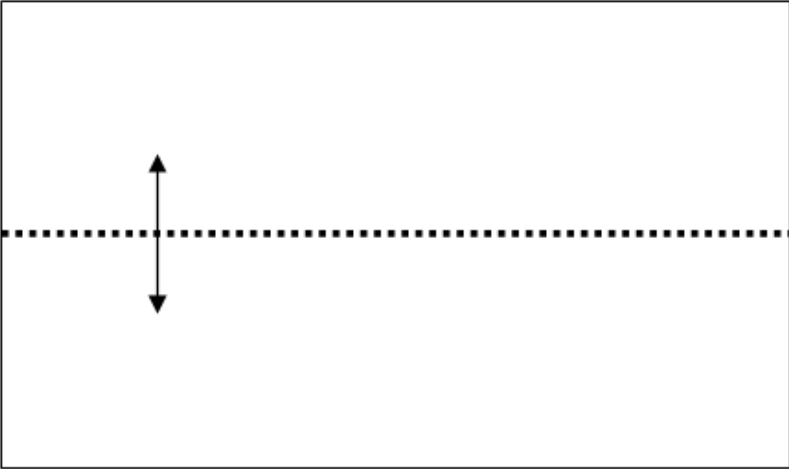
Spel, terugslagspelen, volleybal

Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht naar zijn medespeler te spelen. Hierbij maakt de leerling lang contact met de bal.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

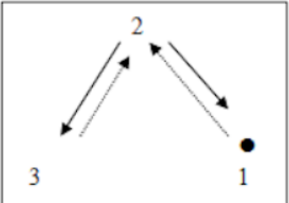
De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht te spelen naar zijn medespeler. Hierbij maakt de leerling kort contact (volleybaltechniek) bij de eerste bal, lang contact bij de tweede bal (vang-gooi beweging) en kort contact (volleybaltechniek) bij de derde bal. **Aan het eind van de les weten de leerlingen waar ze op beoordeeld worden en op welke criteria ze moeten letten. Feed-up** Daarnaast kan iedere leerling voor zichzelf en een klasgenoot aangeven waar hij of zij staat ten opzichte van de beoordelingscriteria. Als de leerling beter is geworden verplaats het kruisje in het beoordelingsformulier. Ze geven elkaar een tip en een top die inhoudelijk van voldoende kwaliteit is. **Feedback, feed-forward en peerassessment**

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
 5 volleybalveldjes Het veld wordt aangegeven met flubbers en lintjes.	Lang volleybalnet in de lengte van de zaal 5 veldjes 8 a 10 volleyballen (harde en zachte ballen)

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
----------------------	--------------------------------------	-------------	------------------	-------------

15 min	Oefening 1: bovenhandse techniek (3 tegen 3) Er worden 3 tweetallen gemaakt per veldje. De eerste bal wordt onderhands ingegooit of gespeeld. Een van de leerlingen vangt de bal en gooit de bal (vang-gooi beweging) net voor het net in een boogje. De leerling bij het net speelt de bal met de bovenhandse techniek omhoog. De leerling die de eerste bal speelde loopt in en speelt de bal met een volleybaltechniek of een kort tikje over het net. Na 4 minuten draaien de teams door (move-up/move-down). <i>Aanwijzingen:</i> - De eerste bal moet hoog gespeeld worden, zodat de medespeler de tijd heeft om de bal te komen en de bal boven het hoofd kan slaan. - De tweede bal moet ook hoog gespeeld worden, zodat de medespeler de tijd heeft om (later) te kunnen aanvallen. - De derde bal mag gescoord worden. - Een kommetje maken van je handen, je speelt de bal boven je voorhoofd en je duimen wijzen naar binnen naar je wenkbrauwen. - Gebogen knieën en armen, op het moment van raken strek je je benen en armen uit.	Pak het beoordelingsformulier er weer bij en kijk voor jezelf wat je de vorige keer hebt opgeschreven. Wat ging al heel goed en wat kan ik eventueel nog beter doen. Ga hiermee verder. Jullie zien hier allemaal veldjes liggen. Julie maken dadelijk zestallen en dan gaat er een drietal hier staan (wijzen) en daar staan (wijzen). Een iemand uit het groepje gaat een bal halen uit de kast. Je speelt 3 tegen 3 en alleen de eerste bal moet gevangen worden. Je speelt de bal drie keer over. Hoe kun je scoren bij volleybal? Scaffolding Je scoort een punt door de bal over het net op de grond in het veld van je tegenstanders te spelen.	<i>De leerling begrijpt niet waar er gescoord kan worden in het veld/gooit de bal maar ergens in het veld.</i> <i>Leerling speelt de bal te laag naar de medespeler.</i>	- Bevries het spel en laat de leerling zien waar lege plekken liggen. - Begeleidt de leerling vocaal door te vertellen waar de lege plekken liggen. <i>Spel bevroren en uitleggen dat je de bal omhoog moet spelen, zodat de ander tijd genoeg heeft om onder de bal te komen en de bal boven het hoofd te spelen.</i>
--------	--	--	--	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?

20 min	Oefening 2: aanleren van de onderhandse techniek Per drietal wordt er een bal gepakt en ga je in een driehoek staan aan een kant van het veld. Let op: geen net tussen de leerlingen. De bal wordt aangegooid en terug gespeeld met de onderhandse techniek. De leerling moet de bal boven zijn hoofd kunnen vangen. Lukt dit? Dan levert dit een bonuspunt op. Na 10 ballen wisselen. Aanwijzingen: - Armen zijn een plank (gestrekte armen en je schouders naar je oren duwen). - Diep zitten voordat je de bal speelt. Alsof je op een stoel zit en opstaat. (Gebogen benen en op het moment van spelen strek je deze uit). - Niet zwaaien met je armen, maar juist vanuit je benen spelen. Uitbouw: 1. Speler 1 en 3 vangen de bal boven het hoofd en spelen de bal met de	Oefening 2: Wat is belangrijk bij volleybal? Dat de bal ... gespeeld wordt? De bal moet hoog gespeeld worden, zodat de ander genoeg tijd heeft. De docent loopt rond en geeft de leerlingen gedurende de oefeningen feedback en vertelt wat hij of zij moet doen om de volgende stap te zetten. Feedback en feed-forward Na oefening 4 gaan de leerlingen met het groepje waar ze al de hele tijd mee hebben samengespeeld even bij elkaar zitten. Ze vullen voor elkaar het beoordelingsformulier in (techniek bovenhands) en geven elkaar een tip en een top. Peerassessment	<i>De leerling kan de bal niet controleren.</i>	- <i>Maak met je armen een plankje en houdt hem hoog genoeg. Beweeg vanuit je benen alsof je van een stoel opstaat als je de bal met onderarmen wilt spelen.</i> - <i>De bal vangen en een vang-gooi beweging maken.</i> - <i>De bal met de onderhandse techniek omhoog spelen zelf opvangen en de bal met een vang-gooibeweging doorspelen.</i>
--------	---	--	--	--

	bovenhandse techniek terug naar speler 2. 2. Constant doorspelen de bal mag niet meer gevangen worden. Dit is het hoogste niveau. Dus geef dit als keuze aan je mag nu doorspelen of nog een keertje de bal vangen. Oefening 3: speel op-bal De drie aanvallers scoren een punt door de bal over het net op de grond in het veld van de tegenstanders te spelen. De bal moet in twee of drie contacten over het net gespeeld worden. De eerste bal over het net moet door de ontvangende speler met de onderhandse techniek opgespeeld worden om hem vervolgens zelf te vangen. Daarna gooit hij de bal direct met een vang-gooibeweging naar een medespeler om verder te spelen. Oefening 4: speel door-bal De eerste bal over het net moet door de ontvangende speler met de onderhandse techniek gespeeld worden naar de leerling bij het net. Deze speler vangt de bal boven zijn hoofd en gooit de bal direct met een vang-gooibeweging naar een medespeler. Uitbouw: Als de speler bij het net de bal boven zijn hoofd evenwijdig aan het net door kan spelen naar de derde speler, dan levert dit			
--	--	--	--	--

	een bonuspunt op als ze het put winnend afsluiten.			
--	--	--	--	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
15 min	Oefening 5: 3 tegen 3 (homogene groepen) De goede volleyballers gaan daar staan, de betere volleyballers daar en de beste daar. Leerlingen serveren onderhands. De bal mag ook met twee handen ingegoooid worden. Veldje 1: mag twee ballen vangen. Veldje 2: mag een bal vangen. Veldje 3: punt telt dubbel als er gescoord wordt nadat de bal drie keer binnen het eigen team overgespeeld wordt zonder de bal te vangen. Als de bal wel een keer met een vang-gooibeweging gespeeld wordt, kan er slechts 1 punt gescoord worden.	Leerlingen spelen 3 tegen 3 in homogene groepen. Leerlingen nemen plaats in de kring en de doelstelling wordt besproken. Lukte het om de bal met de onderhandse techniek naar de medespeler bij het net te spelen? Waar ga je volgende week opletten? Feedback en feed-forward	<i>De leerling heeft moeite om de eerste bal met een volleybaltechniek te spelen.</i>	<i>De leerling mag een vang-gooi beweging toepassen of de bal met de onderhandse techniek spelen vangen en direct doorgooien.</i>

Naam student: Liv Geurts
Klas: LO4C
FSH-stagedocent:
Tijd:

School:
Naam schoolpracticumdocent:
Datum:
Klas:

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag

Spel, terugslagspelen, volleybal

Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

De leerling is in een spelsituatie 3 van de 10 keer in staat om in de rol van balbezitter te scoren door ver van de tegenstander te spelen, initiatief te nemen en naar de bal toe te bewegen.

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)

De leerling is in een spelsituatie 7 van de 10 keer in staat om in de rol van balbezitter te scoren door ver van de tegenstander te spelen, initiatief te nemen en naar de bal toe te bewegen. Als de bal snel bereikt kan worden en een raakpunt boven nethoogte en voor het lichaam mogelijk is, dan de bal versnellen richting het speelveld van de tegenstander (smash).

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per onderdeel aangeven aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
Volleybalnet hangt op 1,80 meter 	10 volleyballen Flubbers Lintjes

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
------------------------------	---	-------------	------------------	-------------

20 min	Herhalen van vorige week. Leerlingen spelen 3 tegen 3 en mogen de eerste bal vangen (vang-gooi beweging), volleybaltechniek of de bal omhoog spelen vangen en direct doorspelen. Tweede en derde contact is een volleybaltechniek. Oefening 1: Service, 2+2 tegen 2+2 De aanvallers scoren een punt door elke bal middels een onderhandse service in het veld van de tegenstanders op de grond te serveren. De twee tegenspelers staan aan de andere kant van het net en proberen de bal te vangen. De balbezitter serveert de bal terug vanaf de plaats waar hij deze gevangen heeft en wisselt met de eerstvolgende wachtende medespeler op de achterlijn. - Veldafmetingen: 1/3 gymzaal - Wachtplaats op achterlijn, aangeven met pilon Oefening 2: Servicedarten, 8 spelers De speler scoort een punt door de bal over het net op een turnmatje te serveren. Als hij de pilon op de turnmat raakt, levert dat 3 punten op. Raak je het matje dan levert dat 1 punt op. - Veldafmetingen: 1/3 gymzaal - Twee vakken (turnmatjes met pilon) <i>Tips:</i> - Probeer je arm door een steegje te zwaaien als je serveert.	Goedemorgen! We gaan vandaag volleyballen. Centraal staat de smash (scoren) en de service. Pak je beoordelingsformulier erbij en lees even terug wat voor feedback je jezelf hebt gegeven. Bekijk ook even de criteria die bij de service en tactiek aanvallend staat. Feed-up Opstelling twee leerlingen achterin en eentje bij het net. De twee achterste ontvangen de bal en de tweede bal is altijd voor de speler die bij het net staat. Hoe moest je ook alweer klaarstaan? Scaffolding En wat wil je met de eerste bal doen? Scaffolding Waar houd je rekening mee bij het bepalen van de plek waar je de bal in het spel wilt brengen? Scaffolding	<i>Leerlingen spelen de bal in het net.</i> <i>Leerlingen beheersen de onderhandse techniek niet.</i> <i>Leerlingen weten niet hoe ze klaar moeten staan.</i> <i>Gericht serveren middels een onderhandse service is lastig.</i> <i>Service gaat in het net.</i> <i>Leerling beheerst de onderhandse service uitstekend.</i>	<i>Net lager hangen of schuin (teams op lengte indelen).</i> <i>De eerste bal dus de bal na de smash of service moet gevangen worden.</i> <i>Op de voorvoeten en knieën zijn gebogen.</i> <i>Twee spelers staan achter en een speler bij het net. De tweede bal is altijd voor de speler aan het net. Hij of zij geeft de setup (bovenhandse techniek).</i> <i>De leerling mag de bal met twee gestrekte armen in het veld werpen.</i> <i>De leerling mag zelf bepalen hoever hij van het net gaat staan om de bal in het spel te brengen.</i> <i>De leerling mag bovenhands serveren.</i>
--------	--	--	--	---

	- <i>Wijs de bal na als je serveert.</i> - <i>Voorvoet wijst in de speelrichting.</i>			
--	--	--	--	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?
------------------------------	---	--------------------	-------------------------	--------------------

20 min	Oefening 3: Smashbal, 3 tegen 3 De aanvaller scoort een punt door de bal zodanig op de grond in het veld van de tegenstander te smashen dat deze bal niet voor de tweede stuit op de grond gevangen kan worden. De speler die de bal voor de tweede stuit vangt, loopt naar het net, gooit de bal voor zichzelf op en smasht de bal over het net. Oefening 4: Smashbal, 3 tegen 3 Speler vangt de bal voor of na de stuit gooit hem naar de speler die bij het net staat, die gooit de bal omhoog. De medespeler smasht deze aangespeelde bal over het net. Geef de leerlingen keuzes: Ze mogen de eerste en de tweede bal met een volleybaltechniek (onderhands en bovenhands) omhoog spelen, maar vangen mag nog steeds. De leerlingen moet zelf leren inschatten welke keuze het meest efficiënt is. De nethoogte is bepalend of een speler succesvol mee kan spelen. Door een lengtenet schuin te hangen en de teams op lengte in te delen, kunnen situaties op maat aangeboden worden. Het scoren wordt daardoor voor iedere leerling mogelijk.	Net wordt iets lager gehangen en leerlingen gaan de smash oefenen. Waar moet je de bal raken als je hem wilt smashen? Scaffolding De bal voor en hoog boven je raken als je smasht. Hoe zorg je ervoor dat je de bal naar beneden slaat? Scaffolding Maak een zwanenhals met je pols, zodat de bal naar beneden gaat. Waar moet je je opstellen voordat je gaat smashen? Scaffolding Oefening 3: Je vangt de bal voor of na de stuit. Loopt naar voren gooit de bal voor jezelf op en smasht hem naar de beneden stuitert de bal twee keer heb je een punt. Oefening 4: Nu vang je de bal gooi je de bal naar je medespeler die bij het net staat. Hij gooit de bal weer omhoog zodat jij kan smashen.	<i>Leerlingen krijgen de bal niet over het net.</i> <i>Leerlingen springen tegen het net aan.</i> <i>Leerlingen vinden de timing lastig.</i>	<i>Net lager hangen. Uitleggen dat ze de bal voor en hoog boven ze moeten raken en de bal met de pols (zwanenhals) naar beneden moeten slaan.</i> <i>Spel stil leggen en de aanloop klassikaal uitleggen.</i> <i>De leerling die smasht gooit de bal naar de leerling bij het net (staat rechts). Hij gooit de bal omhoog vang-gooi beweging en de leerling smasht.</i> <i>Een iemand staat aan de overkant en gooit/rolt de ballen terug.</i> <i>Belangrijk: pasritme, timing en polsklap.</i> <i>Rechtshandige links-rechts-links.</i> <i>Linkshandige rechts-links-rechts.</i> <i>Rubberen spots geven de plaats aan waar de voeten geplaatst moeten worden.</i>
--------	--	---	---	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?

15 min	Oefening 5: wedstrijdjes Homogene groepen Muurveldvolleybal, 3 tegen 3 (niveau 1) Scoren de spelers een punt door middel van een kort contact (tikslag of smash) krijg je een bonuspunt. Bij het gebruik van de smash mag gebruik worden gemaakt van een extra achterlijn op de muur (smashlijn op 1 meter hoogte). Het overspelen van de bal naar een teamgenoot mag met een vang-gooibeweging. Grootveldvolleybal, 3 tegen 3 (niveau 2) Scoren de spelers een punt door middel van een kort contact (tikslag of smash) krijg je een bonuspunt. Bij het gebruik van de smash mag gebruik worden gemaakt van de grenslijn tussen vloer en muur. Het overspelen van de bal naar een teamgenoot mag met een vang-gooibeweging. Volleybal, 3 tegen 3 (niveau 3) Scoren de spelers een punt door middel van een kort contact (tikslag of smash) krijg je een bonuspunt. Er wordt geen gebruik meer gemaakt van een smashlijn. Een smash moet op de vloer binnen de lijnen gespeeld worden. Het overspelen van de bal naar een teamgenoot mag met een vang-gooibeweging.	Jullie spelen 3 tegen 3. Op het voorste veldje komen alle goede volleyballers, middelste veldje alle betere volleyballers en het achterste veldje de beste volleyballers. Niveau 1: Team dat scoort mag serveren. Het overspelen van de bal mag met een vang-gooibeweging. De smash is goed als de bal onder de smashlijn (hoogte 1 meter op de muur) gespeeld wordt. Niveau 2: De bal moet op de vloer komen. De smashlijn is de grenslijn vloer muur. Niveau 3: De bal moet binnen de lijnen gespeeld worden op het veld. Leerlingen komen bij elkaar en de doelstelling wordt besproken. Geef jezelf een cijfer hoe het scoren ging. Dit doe je met je handen (10 vingers uitstekend 1 vinger niet goed). Het beoordelingsformulier wordt weer ingevuld (service en tactiek aanvallend). Je zet een kruisje bij de criteria die overeenkomt met	Leerling ziet de vrije ruimte niet. Moeilijke ballen willen ze ook smashes.	Freeze moment inlassen en aan de leerling vragen waar de vrije ruimte is (waar niemand staat). Vertellen dat het slimmer is om bij een moeilijke bal te kiezen voor een tikslag in plaats van voor een smash.
--------	---	---	---	---

		jou bewegingsuitvoering en je geeft jezelf weer een top en tip.		
--	--	---	--	--

Naam student: Liv Geurts
 Klas: LO4C
 FSH-stagedocent:
 Tijd:

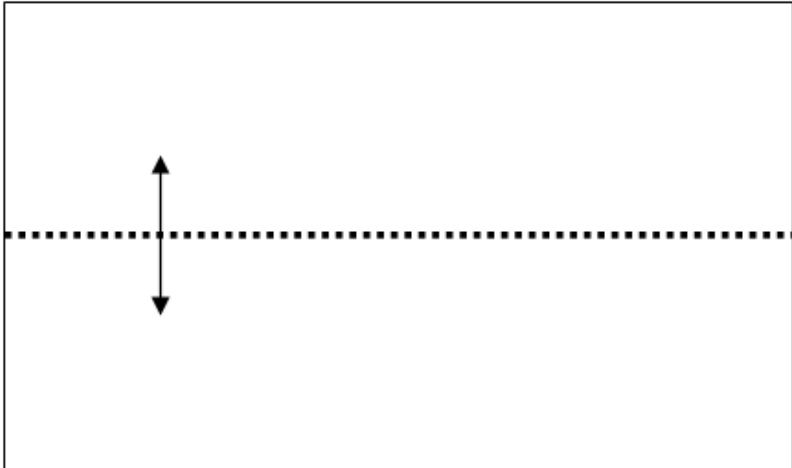
School: Udens College
 Datum:
 Klas:

Lesopdracht: in termen van het beïnvloeden van bewegingsgedrag
Spel, terugslagspelen, volleybal

Beginsituatie: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)
 De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht naar zijn medespeler te spelen. Hierbij maakt de leerling lang contact met de bal (vang-gooi beweging). *De leerlingen weten waar ze op dit moment staan en wat ze kunnen doen om zichzelf nog te verbeteren door de feedback en feed-forward die zij van hunzelf, medeleerling en docent hebben gekregen.*

Doelstelling: Voor de relevante doelstellinggebieden concreet ingevuld (per bewegingsactiviteit)
 De leerling is in staat om de eerste, tweede en derde bal gericht te spelen naar zijn medespeler. Hierbij mag de leerling een bal vangen (vang-gooi beweging) en de andere twee contacten worden gespeeld met een volleybaltechniek. De leerling kan zelf in schatten welke bal hij moet vangen en welke hij terug kan spelen met een volleybaltechniek. *De leerlingen worden beoordeeld aan de hand van het beoordelingsformulier waar zij zelf drie lessen actief mee hebben gewerkt. Als het goed is moet de beoordeling overeenkomen met de beoordeling die de leerlingen zichzelf hebben gegeven.*

Organisatie: de gekozen werkorganisaties tekenen voor onderwijsleermiddelen, leerlingen en leerkracht	Materiaallijst: per lesonderdeel aangeven aard en aantal van de onderwijsleermiddelen
	Lang volleybalnet in de lengte van de zaal 4 veldjes 4 volleyballen Lintjes

		
---	--	--

Fasering in tijd:	Leerinhouden & didactische werkvorm:	Instructie:	Wat verwacht je?	Wat doe je?

50 min	Leerlingen komen binnen docent herhaalt dat vandaag de beoordeling plaatsvindt. Aan het eind van de les heeft iedereen een cijfer gekregen. Er wordt benadrukt dat beoordeeld wordt aan de hand van het beoordelingsformulier waar jullie alle lessen al mee hebben gewerkt. De docent loopt tijdens de wedstrijdje rond en observeert de leerlingen. Leerlingen spelen 5 minuten. 1 stok kaarten. Iedereen krijgt een kaart en die mag je aan niemand laten zien. Je moet je kaart onthouden. Vervolgens loop je naar de kast en kijk je op welk veldje jou kaart ligt. Ronde 1: 3 tegen 3 lijnbal. Je gooit de bal over het net en tikt de lijn aan. Op het signaal van de docent geeft de leerling die de bal in zijn hand heeft de stand door. Op de kast liggen weer nieuwe samenstellingen klaar. Ronde 2: Je speelt 3 tegen 3 met een normale volleybal. Bal onderhands inbrengen en de 1^e bal moet gevangen worden. Ronde 3: 3 tegen 3 je mag een bal vangen welke van de drie maakt niet uit. Ronde 4: 3 tegen 3 je mag een bal vangen welke van drie maakt niet uit. Ronde 5: 3 tegen 3 je mag een bal vangen welke van de drie maakt niet uit.	Leraar legt samen met een geblesseerde leerling de kaarten klaar op de veldjes en houden de scoren bij. Elke ronde duurt 5 minuten. De leerling die de bal vast heeft geeft de stand door. De stand wordt op geschreven en daarna verwerkt. De laatste ronde tel je niet meer mee met de punten, want dat kost te veel tijd om nog uit te rekenen. Puntentelling: rallypoint elke fout is een punt voor de tegenstander (uit of in het net slaan, 1 keer stuiten). *Laatste lijn smash, ener laatste lijn alle andere slagen. Aan het eind van de les wordt de beoordeling besproken. Is iedereen het met de beoordeling eens? De leerlingen vullen de vragenlijst in.	<i>Velden zijn niet duidelijk.</i> <i>De stand wordt door meerdere leerlingen doorgegeven.</i> <i>Niet duidelijk waar de leerlingen heen moeten.</i>	<i>Veldjes maken met lintjes.</i> <i>Alleen de leerling die de bal vast heeft geeft de stand door.</i> <i>Leraar heeft a4 blaadjes meegenomen en daar veldjes op getekend en de berging, zodat het duidelijk is waar leerlingen heen moeten.</i>
--------	--	--	---	---

Bijlage X Verantwoording lesvoorbereidingen

Verantwoording lesvoorbereidingen

De leerlingen werken met een lessenreeks (4 lessen volleybal en 4 lessen turnen). De lessenreeks moet van voldoende omvang zijn wil men daadwerkelijk tot leren komen. Vandaar vier lessen. Aan het begin van les 1 en 5 krijgt elke leerling een beoordelingsformulier, zodat hij op de hoogte is van de criteria waar hij straks op beoordeeld wordt. Slingerland (2015) omschrijft dit als **feed-up**. Gedurende de les krijgt de leerling **feedback** van de docent, de leerling zelf en een medeleerling, zodat hij inzicht krijgt in hoe hij er voor staat met betrekking tot het bereiken van zijn uiteindelijke doel. Middels **feed-forward** (tips) wordt in les 1 door de docent aangegeven welke stappen er gezet kunnen worden om dat doel te bereiken. In les 2 door de leerling en in les 3 door een medeleerling.

De leerling werkt met formatieve beoordelingen en in les 4 vindt de summatieve beoordeling plaats. Gedurende deze lessen staat het leerproces van de leerling centraal (Slingerland, 2015). De resultaten van de formatieve beoordelingen (selfassessment en peerassessment) worden gebruikt om het leren van de leerling te ondersteunen en verder vorm te geven.

Selfassessment is een beoordelingsvorm waarbij leerlingen zelf betrokken zijn bij het beoordelen van hun eigen leren (Joosten-ten Brinke, 2011). De leerlingen kijken kritisch naar zichzelf op basis van vooraf opgestelde criteria en mogen een iPad gebruiken om zichzelf te filmen. Aan het eind van de les stelt de leerling vast in hoeverre hij voldoet aan de criteria en wat hij nog moet doen om verder te groeien. De leerling kruist het niveau aan waar hij nu staat en geeft zichzelf een tip en top.

Peerassessment is een methode waarbij leerlingen van ongeveer hetzelfde niveau of leeftijd actief betrokken worden bij elkaars beoordeling (Joosten-ten Brinke, 2011). Leerlingen beoordelen elkaars beweging aan de hand van de criteria. De leerling zet net zoals bij selfassessment een kruisje bij het niveau dat de leerling beheerst en geeft hem een tip en top. Het inzetten van peerassessment stimuleert de ontwikkeling van een kritische en professionele houding en leerlingen leren om gaan met het krijgen en geven van feedback.

Gedurende alle lessen wordt er tegemoet gekomen aan de psychologische basisbehoeften. Tijdens de lessen turnen staan er verschillende situaties klaar, zodat elke leerling op zijn eigen niveau kan bewegen. De methodiek wordt via inzichtvergrotende vragen uitgelegd en ondersteund met beeldmateriaal. Leerlingen kunnen vervolgens zelfstandig de filmpjes nog terugkijken op de iPad. Tevens bepaalt de leerling zelf hoelang hij een beweging oefent. Ook worden de verwachtingen aan het begin van de les verteld aan de leerlingen en krijgen alle leerlingen een beoordelingsformulier. Omdat de leerling op zijn eigen niveau mag bewegen (verschillende situaties die uitgezet zijn) wordt er tegemoet gekomen aan de basisbehoefte **competentie**. Dit betekent dat de leerlingen het gevoel heeft om een bepaalde activiteit goed te doen (Deci & Ryan, 2000). Bij volleybal wordt er binnen de oefening gedifferentieerd. De leerling mag de bal spelen met een vang-gooi beweging of een volleybaltechniek.

Autonomie zie je terug in de lessen, omdat leerlingen zelf mogen bepalen met wie ze samenwerken en spelen. Autonomie is het ervaren van zelfbepaling (Deci & Ryan, 2000). Bij turnen mag de leerling zelf bepalen op welke situatie hij gaat oefenen en hoelang. Hij deelt zijn eigen tijd in. De docent loopt rond en geeft feedback en verwijst leerlingen eventueel door naar een andere situatie mocht die effectiever voor de leerling zijn. Leerlingen zijn tijdens de lessen turnen verantwoordelijk voor elkaar (hulpverleners). Bovendien heeft de leerling in les 3 al de kans om een onderdeel te toetsen als de leerling hier klaar voor is. In les 4 mag de leerling zijn eigen warming-up doen en bepaalt hij zelf

wanneer hij beoordeeld worden. Ook mag hij zelf bepalen welk onderdeel hij als eerste laat zien en op welk niveau. De onderdelen hoeven niet perse achter elkaar getoetst te worden. Verder heeft de leerling meerdere kansen en bepaalt hij zelf of die nog een keertje wil.

In de lesvoorbereidingen wordt tegemoet gekomen aan de basisbehoefte verbondenheid.

Verbondenheid is het gevoel van een persoon dat hij om anderen geeft, maar ook dat anderen om hem geven (Deci & Ryan, 2000). Een leerling ervaart verbondenheid wanneer hij iets samen doet met mensen die hij graag mag. Daarom mogen leerlingen zelf bepalen met wie ze samenwerken. In de lessen werken leerlingen samen aan hun eigen leerproces. Ze hebben daarbij hulp van elkaar nodig en moeten hulp vragen. Hulpverleners bij de handstand en radslag en samenspelen bij volleybal. Ook geven de leerlingen elkaar feedback in de vorm van een tip en top en beoordelen ze elkaars beweging.

Om het bovenstaande te bereiken, maakt de docent gebruik van het aspect scaffolding. **Scaffolding** gaat over ondersteuning, feedback geven aan de leerlingen, inzichtvergroten vragen stellen en leerlingen voorzien van een handleiding of checklist bij het uitvoeren van opdrachten om hun prestaties te verbeteren (Schuit, Vrieze & Slegers, 2011). Hierbij is het belangrijk dat de leerling weet wat de leerdoelen en criteria zijn. Op grond hiervan ontvangen leerlingen aan het begin van de lessenreeks het formulier met de rubrics en gedurende alle lessen geeft de docent feedback en stelt inzichtvergroten vragen wanneer de situatie het toelaat. Bijvoorbeeld: waar is de open ruimte of waar moet je opletten bij de handstand? Tijdens alle lessen werken de leerlingen actief met het beoordelingsformulier om hun prestaties te verbeteren.

Bijlage XI Uitwerking interviews

Soort groep: controlegroep (Aan Zet klassen)

Uitslag nameting: laag

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Sportfolio	Wat vind je van de opmaak van het sportfolio? Euhmm ik vind hem soms wel een beetje lastig. Vooral hoe het in elkaar zit. Als je iets wil invullen moet je eerst gaan zoeken en kijken of je niet per ongeluk het eerste jaar aanklikt en je moet nog precies weten wat je in de les hebt gedaan. Ja! Oke dus eigenlijk zou je liever willen dat je tijdens de les al met sportfolio kan werken. Want dan kan je het meteen invullen. Ja, want soms is het lastig als je het pas na de les doet of als je een paar weken wacht. Je weet dan niet meer zo goed wat je hebt gedaan. Hoe is het gebruik van het sportfolio? Wat vind je van de manier waarop er nu beoordeeld wordt? Ik vind dat het wel duidelijk wordt gedaan, want er wordt ook gekeken naar wat je hebt opgeschreven en of je wel duidelijke dingen hebt opgeschreven. En of je niet zomaar iets hebt opgeschreven, want ja ik weet het toch niet meer dus dan schrijf ik dat maar op. Ja, want eerst kreeg je natuurlijk altijd een cijfer voor je vaardigheid bijvoorbeeld voor turnen of iets anders. En nu word je echt beoordeeld op hoe je het sportfolio invult. Vind je die manier prettiger of zeg je ik wil toch liever op de vaardigheden in de gymles beoordeeld worden? Euhmm dan liever toch de vaardigheden, want dat weet je ook meteen hoe je ervoor staat en hoe goed je in een bepaalde vaardigheid bent. Vul je alleen het sportfolio dan word je niet op de vaardigheden in de gymles beoordeeld.
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je aan het begin van de les weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn? Ik zou dat wel fijn vinden want dan weet je natuurlijk waar je op kan letten en dan kan je jezelf ook telkens verbeteren in bepaalde sporten of vaardigheden.
Feedback	Heb je het gevoel dat de docent jou voldoende feedback geeft om het sportfolio in te vullen? Ja dat wel, want euhm mijn leraar is ook mijn mentor en die geeft tips en tops en goede feedback, zodat ik wel weet hoe ik het moet invullen. Dus het invullen van het sportfolio lukt wel, omdat de leraar jou voldoende feedback geeft. Maar als je eigenlijk te lang wacht met het invullen dan is het lastiger om de juiste dingen op te schrijven. Ja.

Autonomie	Wat vind je ervan dat je na de les zelfstandig het sportfolio moet invullen? Dat vind ik niet zo heel erg ofzo, maar soms ik heb ik daar geen tijd voor of wil ik het thuis doen maar dan vergeet ik het weer. Je moet jezelf er aan herinneren.
Verbondenheid	Wat zou je ervan vinden om tijdens de les actief met het sportfolio te werken? Want nu hebben ze het digitaal, maar dat je dan op papier in de les er actief meewerkt. Dat zou wel fijn zijn, want dat papiertje kan je dan meenemen naar huis en dan kan je dat overnemen en uiteindelijk duidelijk in het sportfolio zetten. Je hebt dan een duidelijker sportfolio. Je krijgt nu alleen feedback van de docent, maar wat zou je ervan vinden als je ook feedback van een medeleerling krijgt? Zou je je dan meer verbonden voelen met je klasgenoten? Dat zou ik ook best wel fijn vinden, want dan je weet je niet alleen hoe de leraar het ziet maar ook hoe de andere leerlingen vinden hoe jij het doet en misschien zitten zij zelf onder die sport en kunnen zij jou goede feedback daarin geven.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Sportfolio:

Het sportfolio is niet duidelijk en lastig in gebruik. Als je het sportfolio later invult weet je niet meer altijd wat je gedaan hebt. Over de manier van beoordelen is de leerling tevreden, want de docent kijkt goed naar de kwaliteit van de geschreven tekst. Liever de bewegingsvaardigheid beoordelen dan het sportfolio.

Evalueren om te leren:

Leerling vindt het prettig om aan het begin van de eerste les de beoordelingscriteria te weten, zodat hij weet waar hij op moet letten en zichzelf kan verbeteren. De leerling ontvangt voldoende feedback (tips en tops) van de docent om het sportfolio in te vullen.

Psychologische basisbehoeften:

Zelfstandig het sportfolio invullen is geen probleem, maar als je te lang wacht ben je het soms vergeten. Leerling geeft aan dat hij beter kan presteren als hij op de hoogte is van de beoordelingscriteria. Leerling vindt het fijn om tijdens de les aantekeningen te maken of punten op te schrijven, zodat hij het thuis kan overnemen. Ook feedback krijgen van een medeleerling lijkt hem prettig, want iedereen heeft een andere kijk. Tevens kan een leerling die bijvoorbeeld op die sport zit goede feedback geven.

Soort groep: controlegroep (Aan Zet klassen)

Uitslag nameting: gemiddeld

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Sportfolio	Wat vind je van de opmaak van het sportfolio? Euhmm dat is wel fijn. En dat het digitaal is wat vind je daarvan? Ja dat vind ik wel prima. Hoe is het gebruik van het sportfolio? Euhm hoe bedoel je... Kan je makkelijk alles vinden? Gaat het invullen eenvoudig? Ja overal staat gewoon duidelijk waar je naartoe moet en het invullen gaat goed. Wat vind je van de manier waarop er nu beoordeeld wordt? Nou eigenlijk word je ook nog wel beoordeeld op je vaardigheden, maar dat gebeurt in de les zelf. Dus eigenlijk is het nog steeds hetzelfde alleen met iets extra's erbij. Oke dus je krijgt twee cijfers? Nee geen cijfers, omdat wij Aan Zet werken wij met kleuren. Wij worden alleen beoordeeld op het sportfolio, maar aan het eind van de lessenreeks zeggen ze wel hoe goed je het hebt gedaan.
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je aan het begin van de les weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn? Ja want dan weet je wat je moet doen en waar je op moet letten. Dus dat zou veel fijner zijn. Nu zie je de criteria pas als je na de les het sportfolio gaat invullen toch? Nee je kan ook voor de les al kijken waar je op moet letten en dat doe ik meestal. Oh goed van jou! Dus de leraar geeft wel van te voren aan morgen gaan we bijvoorbeeld acrogymen en dan kan je alvast naar het kopje acrogym gaan en kijken waar je op moet letten. Ja.
Feedback	Heb je het gevoel dat de docent jou voldoende feedback geeft om het sportfolio in te vullen? Ja, want de leraar geeft mij tips en tops.
Autonomie	Wat vind je ervan dat je na de les zelfstandig het sportfolio moet invullen? Dat vind ik wel fijn, want dan kan je op je eigen tempo werken. Weet je na de les nog wel altijd wat je moet invullen? Ja want ik doe het altijd meteen na de les.
Verbondenheid	Wat zou je ervan vinden om tijdens de les actief met het sportfolio te werken?

	Dat vind ik minder fijn, want dat gaat ten koste van de lestijd. En die tijd heb ik nodig. In de les wil ik gewoon bewegen. Je krijgt nu alleen feedback van de docent, maar wat zou je ervan vinden als je ook elkaar feedback gaat geven? Zou je je dan meer verbonden voelen met je klasgenoten? Aan de ene kant wel fijn, maar aan de andere kant kan het ook niet goed beoordeeld worden. Omdat kinderen daar minder verstand van hebben. Daarom vind ik het gewoon fijn dat je feedback van de docent krijgt. Ook is het bij ons in de klas zo dat ze bijvoorbeeld vrienden extra goed doen en andere die ze wat minder kennen minder goed beoordelen.
--	---

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vindt om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Sportfolio:

Opmaak van het sportfolio is prima en je kan alles overal vinden. De leerling wordt uiteindelijk beoordeeld op het sportfolio. Maar tijdens de les krijgt de leerling wel feedback over zijn vaardigheid en aan het einde van de lessenreeks weet je wel wat je niveau (oranje – rood – wit – blauw) is.

Evalueren om te leren:

De leerling kan beter presteren wanneer hij aan het begin van de les weet wat de beoordelingscriteria is. Hij weet dan waar hij op moet letten. Voor aanvang van de gymles kan de leerling wel al het sportfolio bekijken. De docent geeft dit van te voren aan. Daarnaast geeft de docent voldoende feedback (tips en tops) om het sportfolio in te vullen.

Psychologische basisbehoeften:

Leerling geeft aan dat hij beter kan presteren als hij weet wat de criteria zijn. De leerling kan op zijn eigen tempo het sportfolio invullen en bepaalt zelf wanneer. Hij vult het sportfolio altijd meteen na de les in. Het sportfolio niet in de les gebruiken, want dat gaat ten koste van de beweegtijd. Feedback medeleerlingen minder betrouwbaar en mindere kwaliteit.

Soort groep: controlegroep (Aan Zet klassen)

Uitslag nameting: gemiddeld

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Sportfolio	Wat vind je van de opmaak van het sportfolio? Nou ik vind het niet echt fijn om mee te werken. Het is wel handig om op te schrijven wat je weet, wat je hebt geleerd, maar ik vind het zelf echt niet handig. Zou je liever een punt voor de vaardigheid willen krijgen of voor het sportfolio? Vaardigheid. Hoe is het gebruik van het sportfolio? Het is echt rommelig. En wat zouden ze kunnen verbeteren in jou ogen? Ik denk duidelijker maken en waar je alles kan opslaan, want daar heb ik nog steeds moeite mee. Dat was het eigenlijk wel. Zou je een voorbeeld kunnen geven wat ze moeten veranderen? Euhh weet ik niet. Hoe zou je het vinden als je het sportfolio op papier had? Dus een mapje of boekje en dat je het met pen moet invullen. Ik denk dat dat wel fijner is dan digitaal ja. Wat vind je van de manier waarop je nu beoordeeld wordt? Ik vind dat niet fijn, want ik kan goed sporten en doe altijd goed mee. Maar als je dan je sportfolio niet goed invult, krijg je een laag punt voor gym. Oke dus eigenlijk ben jij het hier niet mee eens. En als je voor beide een cijfer zou krijgen? Dat zou wel fijner zijn denk ik ja. Dus dat je voor beide een beoordeling krijgt.
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je aan het begin van de les weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn? Ja dat zou wel handig zijn. Bijvoorbeeld bij basketbal als je van te voren al weet wat de verschillende niveaus zijn en hoe je moet gooien. Dat lijkt mij wel fijn om te weten. Kijk jij van te voren al in het sportfolio wat de verschillende niveaus zijn en waar je op moet letten? Nee pas als ik het ga invullen. Geeft de docent bijvoorbeeld van te voren aan we gaan morgen basketballen check even het kopje basketbal in het sportfolio? Nee niet dat ik weet.
Feedback	Heb je het gevoel dat de docent jou voldoende feedback geeft om het sportfolio in te vullen?

	Euhh ja. Het invullen is voor jou geen probleem? Ja.
Autonomie	Wat vind je ervan dat je na de les zelfstandig het sportfolio moet invullen? Soms is dat wel echt vervelend want dan weet je niet meer precies wat je nu goed had gedaan of niet en dat kan je dan niet meer vragen aan je docent. Zou je het liever tijdens de les willen invullen? Euh ja dat zou wel kunnen.
Verbondenheid	Je krijgt nu feedback van de docent en hoe zou je het vinden als je ook feedback aan elkaar kon geven? Dus dat jij feedback van iemand anders krijgt en feedback aan een andere leerling geeft. Ik denk dat dat wel lastig is, omdat je dan geen duidelijke feedback krijgt. De kwaliteit van de feedback zal dan minder zijn.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Sportfolio:

Sportfolio niet handig in gebruik (rommelig). Opslaan van de gegevens nog steeds onduidelijk. Goed om op te schrijven wat je hebt geleerd. Het sportfolio op papier zou prettiger zijn. Leerling is het niet mee eens dat hij alleen op het sportfolio wordt beoordeeld, omdat hij kan goed sporten en altijd goed mee doet. Vult hij het sportfolio niet goed in krijgt hij een onvoldoende voor gym. Terwijl hij goed kan sporten. Hij zou liever willen zien dat je voor beide een beoordeling kreeg.

Evalueren om te leren:

Prettig om te weten wat de beoordelingscriteria zijn. Leerling ziet de verschillende niveaus pas als hij het sportfolio gaat invullen. Docent geeft niet van te voren aan bekijk dit onderdeel. De docent geeft voldoende feedback (tips en tops).

Psychologische basisbehoeften:

Lastig om het sportfolio na de les in te vullen, omdat je soms de feedback weer vergeten bent en je kan het niet meer navragen. Leerling zou het liever tijdens de les willen invullen. Feedback aan elkaar geven is lastig. De feedback is niet duidelijk en van mindere kwaliteit.

Soort groep: controlegroep (Aan Zet klassen)

Uitslag nameting: hoog

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Sportfolio	Wat vind je van de opmaak van het sportfolio? Euhmm ik vind het soms lastig, want het is best lastig om in zo'n programma een overzicht te creëren van wat je precies moet doen. Er staan heel veel rijen en dan in korte mapjes en als je die opent dan komen er nog meer mapjes en dan is het soms lastig om dingen meteen te zien. Oke dus eigenlijk is het niet heel overzichtelijk. Ja. En wat denk je dat ze daaraan zouden kunnen veranderen? Ik zou het in ieder geval makkelijker maken door in plaats van rijtjes het horizontaal te zetten. Wanneer je op het mapje klikt dat je dan meteen in het hoofdstuk komt waarin je bent. Bijvoorbeeld bij atletiek ofzo dat is makkelijker te zien en dan kun je daarin je verslag schrijven van wat je hebt gedaan. En hoe zou je het vinden als je het sportfolio op papier had? Dat zou ook makkelijker zijn. Dan weet je precies waar je mee bezig bent. Wat vind je van de manier waarop je nu beoordeeld wordt? Nu word je beoordeeld op hoe je het sportfolio invult in plaats van op je vaardigheden. Dat vind ik toch wel vreemd want je hangt LO nu af aan het schrijven van een verslag in plaats van aan de vaardigheden die je hebt geleerd in de gymles. Dus jij zou eigenlijk liever op je vaardigheden beoordeeld willen worden? Ja of half half.
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je aan het begin van de les weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn? Ja ik denk het wel. Of ja hoeft niet perse als je feedback krijgt en je werkt daar meteen aan. Dus hoeft niet perse maar als je weet wat je moet doen en hoe je dat kan doen is dat ook fijn. Nu zie je de criteria pas als je na de les het sportfolio gaat invullen toch? Maar hoe zou je het vinden als je meteen in het begin deze criteria al wist oh dit zijn de dingen waar ik op moet letten? Ja dat zou een stuk fijner zijn inderdaad. Dan weet je precies waar je aan moet voldoen. Je kunt daar dan opletten in plaats van gewoon maar wat doen.

	Want geeft de leraar een paar dagen van te voren aan dit gaan we doen dus bekijk alvast het sportfolio? Nee.
Feedback	Heb je het gevoel dat de docent jou voldoende feedback geeft om het sportfolio in te vullen? Ja je kan genoeg dingen invullen altijd. De leraar vertelt genoeg om een mooi verslag te schrijven.
Autonomie	Wat vind je ervan dat je na de les zelfstandig het sportfolio moet invullen? Ja dat maakt niet zo heel veel uit. Het is gewoon huiswerk.
Verbondenheid	Wat zou je ervan vinden om tijdens de les actief met het sportfolio te werken? Dus in de gymles. Ik zou dat wel jammer vinden, want dat gaat toch ten koste van de gymles. Je krijgt nu alleen feedback van de docent, maar wat zou je ervan vinden als je ook feedback van elkaar krijgt? Zou je je dan meer verbonden voelen met je klasgenoten? Het zou fijn zijn, maar niet echt een toevoeging denk ik. Omdat kinderen ook feedback op kunnen schrijven zonder dat ze het menen. Je weet niet wat echt is of niet echt is. Je bedoelt dat de feedback niet van voldoende kwaliteit is? Ja hierdoor kan je soms dus niet echt iets van je feedback maken. Dan staat er bijvoorbeeld dat je alles goed hebt gedaan. Maar als de leraar daar op zou sturen? Ja dan zou het misschien fijner zijn. Want je gymt toch met die personen dus die zien ook hoe je speelt. Dan kan je daar mee samenwerken want die hebben jou gezien en kunnen precies aangeven wat je misschien zou kunnen verbeteren. Hou zou je het dan vinden als je in de gymles de criteria op papier voor je had en meteen kan kijken oh op dit puntje kan je dit en dit nog beter doen en dit doe je al erg goed? Dat zou een stuk fijner zijn, want dat weet je precies waar je op moet focussen.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Sportfolio:

Opmaak van het sportfolio is niet overzichtelijk. Allemaal verschillende mapjes. Lastig om dingen meteen te vinden. Makkelijker als het horizontaal stond en niet allemaal in mapjes. Sportfolio op papier makkelijker. Vreemd dat LO afhangt van een verslag terwijl je in de les met andere vaardigheden bezig bent. De leerling wil liever beoordeeld worden op de bewegingsvaardigheid of beide.

Evalueren om te leren:

Leerling kan beter presteren als hij in de eerste les weet wat de beoordelingscriteria zijn of goede feedback van de docent krijgt zodat hij weet wat hij moet doen en wat hij moet verbeteren. Docent geeft niet van te voren aan dat de leerling het sportfolio moet bekijken. De docent geeft genoeg feedback om een goed verslag te schrijven.

Psychologische basisbehoeften:

Leerling weet waar hij op moet letten en waar hij aan moet voldoen. Zelfstandig invullen van het sportfolio is gewoon huiswerk. In de les werken met het sportfolio gaat ten koste van de beweegtijd. Feedback krijgen van een medeleerling is geen toevoeging, omdat de feedback onbetrouwbaar is en de kwaliteit minder. Docent moet hier goed bij sturen dan is het misschien wel fijn, omdat je veel met hen samenwerkt. De criteria op papier zou fijn zijn, want dan geef je feedback op die punten.

Soort groep: controlegroep (regulier klas)

Uitslag nameting: laag

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren van het leren	Wat vond je ervan dat je aan het einde van de lessenreeks opeens een beoordeling kreeg? Jullie hebben nu handstand en radslag gehad en volleybal. En aan het einde van die lessenreeks kreeg je een beoordeling. <i>Ik vond dat eigenlijk wel prima, want dan weet je meteen hoe je het hebt gedaan.</i> Maar je kreeg nu een cijfer zonder dat je wist wat de criteria waren. Wat vond je daarvan? <i>Ja dat vond ik wel wat minder.</i>
Feed-up (competentie)	Denk je dat je beter kan presteren als je weet waar je op moet letten? Als je weet wat de beoordelingscriteria zijn? <i>Ja dat denk ik wel. Ik denk dat ik dan beter presteer dan nu.</i>
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Hoe zou je het vinden om elkaar gedurende een les feedback te geven? <i>Aan de ene kant wel fijn, maar aan de andere kant ook weer wat minder. Omdat de docent meer weet van de beweging dus die kan dan makkelijker en beter feedback geven dan een leerling.</i> En hoe zou je het vinden als je de criteria voor je had en precies kon zie waar je op moet letten bij de ander? Denk je dat het dan makkelijker is om goede feedback te geven? <i>Ja dat denk ik wel.</i>
Selfassessment (autonomie)	Wat zou je ervan vinden als je meer invloed hebt op je eigen leerproces? Of bij het tot stand komen van de beoordeling?

	Hoe bedoel je? Bijvoorbeeld dat je jezelf mag beoordelen aan de hand van het beoordelingsformulier. Sta ik 2 sec of 5 sec bij de handstand, is mijn rug recht of krom etc. Dat zou wel fijn zijn, omdat je zelf dingen weet die de leraar niet weet. Maar het kan ook moeilijker zijn, omdat je er zelf misbruik van kan maken.
Verbondenheid	Zou je je in de les meer verbonden voelen met je klasgenoten als je elkaar feedback mag geven? Verbondenheid is een bepaalde band voelen met je klasgenoten. Soms wel maar niet altijd... ja... ja...
	Wat vond je van de manier waarop je beoordeeld werd? Ja eigenlijk wel een goede manier. Ja dus je kreeg op het einde van de lessenreeks een cijfer zonder dat je wist waar de docent op deed letten. Het was eigenlijk best wel duidelijk waar je op moest letten, maar niet heel gedetailleerd. Je wist bijvoorbeeld wel dat je recht moest staan en dat je moest blijven staan.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren van het leren:

Fijn om een cijfer te krijgen aan het einde van de lessenreeks, want dan weet de leerling hoe hij het gedaan heeft. Minder fijn dat hij niet de criteria wist. Manier van beoordelen prima je wist wel een beetje waar je op moest letten, maar niet heel gedetailleerd.

Evalueren om te leren:

Leerling denkt dat hij beter presteert als hij weet wat de beoordelingscriteria zijn. Docent kan makkelijker en betere feedback geven dan een medeleerling. Eenvoudiger om goede feedback te geven als je de criteria voor je had. Fijn om jezelf te beoordelen omdat je zelf misschien dingen weet die de leraar niet ziet. Maar leerlingen kunnen er misbruik van maken. Niet perse meer verbonden met de medeleerlingen als men elkaar feedback mag geven.

Soort groep: controlegroep (regulier klas)

Uitslag nameting: hoog

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren van het leren	Wat vond je ervan dat je aan het einde van de lessenreeks opeens een beoordeling kreeg? <i>Ik vond dat wel fijn, omdat je dan ook echt ergens voor werkt. Dat je niet alleen maar aan het oefenen bent en er uiteindelijk niks aan hebt.</i> Dus je wil graag een cijfer krijgen naar drie of vier lessen? <i>Ja.</i>
Feed-up (competentie)	Nu kreeg je een beoordeling zonder dat je wist wat de criteria waren. Dus waar je op moet letten. Hou zou je het vinden als je aan het begin van de eerste les de beoordelingscriteria al kreeg te zien? <i>Ja dat zou handig zijn. Dan kan je een beter punt halen denk ik, omdat je weet waar je aan moet werken.</i>
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Hoe zou je het vinden om elkaar gedurende een les feedback te geven? Stel je mag een klasgenootje ook tips en tops geven. <i>Dat maakt denk ik niet zoveel uit voor mij.</i> Nee je zou je dan niet meer verbonden voelen met elkaar als je ook elkaar feedback mag geven? <i>Nee... nee voor mij blijft dat gewoon hetzelfde.</i> En hoe zou je het vinden als je dan feedback van iemand anders krijgt? <i>Dat maakt ook niet zo veel uit. Allebei is goed.</i>
Selfassessment (autonomie)	Wat zou je ervan vinden als je meer invloed hebt op je eigen leerproces? Of bij het tot stand komen van de beoordeling? Bijvoorbeeld dat je jezelf mag beoordelen aan de hand van het beoordelingsformulier. <i>Dat lijkt mij wel wat eigenlijk. Dat lijkt mij op zich wel leuk.</i>
Verbondenheid	Zou je je in de les meer verbonden voelen met je klasgenoten als je elkaar feedback mag geven? Verbondenheid is een bepaalde band voelen met je klasgenoten.
	Wat vond je van de manier waarop je beoordeeld werd? <i>Euhh ja een beetje kort. Ze geeft dan wel een punt, maar ze zegt dan niet wat je dan wel of niet goed hebt gedaan.</i> Dus ze gaf je dan een cijfer, maar eigenlijk wist je nog steeds niet waarom je een zeven of een acht had gehaald. <i>Ja.</i> Stel ze had een papiertje met de criteria daarop en ze hoeft alleen aan te kruisen welke criteria bij de bewegingsuitvoering

	horen. Dan kon je bijvoorbeeld precies zien waarom je geen tien had. Ja dat had ik wel haha. Voor de handstand een 10 en van de radslag een 9,5.
--	--

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren van het leren:

Prettig om een cijfer te krijgen aan het einde van de lessenreeks, omdat je dan echt ergens voor werkt. Dat je niet voor niks aan het oefenen bent. Alleen je weet niet waarom je bijvoorbeeld een zeven hebt gekregen.

Evalueren om te leren:

Handig om te weten wat de beoordelingscriteria zijn. Beter punt halen, omdat je weet waar je op moet letten. Leerling voelt zich niet meer verbonden als hij feedback geeft of krijgt van een medeleerling. Het lijkt de leerling leuk om zichzelf een keertje te beoordelen.

Soort groep: interventiegroep

Uitslag nameting: laag

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren om te leren	Wat vond je ervan om in de lessen actief met het beoordelingsformulier te werken? Nou eigenlijk best wel stom, want als je jezelf geen tip kan geven of je hebt geen maatje dan kan je nauwelijks iets doen. Want je hebt een tip nodig voor jezelf en een top. Euhh alleen iedereen in de klas heeft al een maatje binnen twee seconden. Dus dan is het slimmer dat jij ze dan maakt. Alleen dan wel een beetje jongens die elkaar nog aardig kunnen vinden. Ja. Nu heb je het alleen gehad over het feedback gegeven, maar ik bedoelde eigenlijk meer het werken met het beoordelingsformulier. Dus dat je meteen zag dit zijn de criteria hier moet ik op letten want hier word ik uiteindelijk op beoordeeld. Nou het is wel handig om te weten waar je op beoordeeld wordt. Euhmm de verschillende situaties oefeningetjes zijn ook handig maar dat is het.
Feed-up	Wat vond je ervan dat er aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op beoordeeld werd? Dus in de eerste les kreeg je al meteen het formulier te zien, zodat je kon

	zien hier moet ik opletten en aan het einde van de lessenreeks na vier lessen wil ik bijvoorbeeld daar staan. Wat vond je daarvan? Dat vond ik wel goed alleen je kan jezelf ook gewoon veel te hoog of veel te laag inschatten. Het moet dan eigenlijk al een beetje ingevuld zijn. Ja maar er stonden al vier niveaus en je moest zelf inschatten een kruisje zetten bij het niveau wat je nu beheerst. Ja dat klopt. Alleen bijvoorbeeld bij turnen, ik heb nog nooit een radslag gedaan of te wel het is het eerste niveau of je hebt echt geen idee. Ja dan begin je dus gewoon in niveau 1 en elke vooruitgang die je dan maakt is mooi. Ja.
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om feedback aan een medeleerling te geven? Ja dat heb ik niet gedaan. Dat was dus lastig. Hoe komt dat dan denk je? Ik heb eigenlijk geen vrienden. Volgens mij mogen alle jongens mij niet of ze willen niet in contact met mij komen. En ik vind het eigenlijk prima dus ik heb geen vrienden op deze school. Heb je hier ook bij andere vakken last van wanneer je in twee of drietallen moet samenwerken? Ja ik doe het gewoon alleen groepjes maken ben ik gewoon niet goed in, want iedereen heeft al twintig vrienden. Heeft iedereen al meteen iemand. Ze hebben gewoon bijna vaste partners. En heb je ook geprobeerd om zelf iemand te vragen? Bijvoorbeeld zullen wij een keertje samen doen. Euh ja alleen iedere keer als ik het aan iemand vraag waarmee ik ook zelf wil samenwerken dan zijn ze al gevraagd en hebben ze al ja gezegd. Het is eigenlijk altijd zo oké als er wordt gezegd we gaan in groepjes of in tweetallen werken dan zitten ze al meteen wij. Ik doe gewoon iets rustiger aan. Alleen daardoor heb ik dus niemand. Maar je weet niet... Nou ik ken eigenlijk niemand in deze klas. Oh zit je dan pas sinds dit jaar in deze klas? Euhh nee vanaf de eerste gewoon, maar ik kom als enige uit Veghel. Euhhmm we hebben het net over het krijgen en geven van feedback gehad, maar dat ging vooral over turnen want dat was inderdaad veel in twee- en drietallen werken. Maar bijvoorbeeld bij volleybal ben je altijd samen met leerlingen want je kan niet alleen volleyballen. Hoe heb je dat toen ervaren met feedback geven en krijgen? Euhh meestal ga ik gewoon met de leerlingen die overblijven.

	Maar toen heb je wel een keer feedback gekregen en gegeven, want dat moest je toen doen. Nou ik vind feedback geven wel goed, maar als je geen idee hebt wat voor feedback je moet geven. Dan is het ook een beetje stom. Maar dat was eigenlijk gewoon aan de hand van het formulier de niveaus en criteria stonden daarop. En aan de hand daarvan ga je dan feedback geven. Ja I know. Alleen als je niet met die andere persoon bezig bent en geconcentreerd bent op het spel dan let je niet op de andere persoon. Euhm ja... Tijdens het spelen moet je dan ook nog op de ander gaan letten waardoor je van het spel afgeleid raakt. Oké.
Selfassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om jezelf te beoordelen? Euhh dat vond ik een beetje het stomst, want ik had geen idee wat ik nu precies goed of slecht deed. Dus eigenlijk vind jij het vooral lastig om naar jezelf te kijken. Ja. Dus naar je eigen ik. Ja ik vind het moeilijk om mezelf tips en tops te geven. Ja dat begrijp ik want dat is ook lastig. Maar je kreeg feedback van mij en ik heb jou een keertje gefilmd. En dan kan je het filmpje terugkijken met het formulier ernaast. Hoe vond je dat dan? Nou met de iPad was wel handiger, want dan kan je ook zien hoe je het doet. Alleen als je een filmpje maakt en je hebt geen idee wat er nou fout is. Ik weet dat jij mij feedback hebt gegeven, maar als jezelf geen idee hebt wat voor feedback je moet geven dan heb je er nauwelijks iets aan. Het enige wat je dan ziet, is oké zo doe je het en thats it. Ja oké.
Autonomie	Had je het gevoel zelf invloed te hebben op jou beoordeling/leerproces? Ja want je kon zelf kiezen op welke situatie/niveau je ging oefenen. Dat was wel handig.
Competentie	Had je het gevoel dat je beter kon presteren omdat je wist waar je op moest letten? Euhmm nee. En je kan misschien iets meer uitleggen geven waarom nee? Nou hoe ik presteer weet ik eigenlijk prima want het is mijn eigen lichaam enzo. Jaa thats it eigenlijk.
Verbondenheid	Had je het gevoel meer verbonden te zijn met je klasgenoten omdat jullie elkaar feedback moesten geven?

	Nee!! Nee echt niet!
	Wat vond je van de manier waarop je uiteindelijk werd beoordeeld? Dus de afgelopen acht lessen. Ik vond dat wel goed, want je weet dus ongeveer oké ik zit op dat niveau. Dus als ik het net zo goed doen dan krijg ik ongeveer dat cijfer. Euhm en ik vond het ook wel goed dat je het nog een paar keer mocht herkansen zal ik maar zeggen. Ja dat klopt.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren om te leren:

Stom om actief met een beoordelingsformulier te werken, omdat je niks kan invullen als je geen top of tip weet. En zonder maatje kan je ook niks invullen. Beter dat de docent groepjes maakt dan de leerlingen dit zelfstandig laten doen. Handig om te weten waar je op beoordeeld wordt. Maar het is lastig om je eigen niveau in te schatten. Lastig om feedback te geven, omdat de leerling geen vrienden heeft (werkt alleen). Bij sporten waarbij je in teams of groepen moet werken sluit hij bij de leerlingen die overblijven. Feedback geven moeilijk omdat je niet goed weet wat voor feedback je moet geven en vaak ben je met je eigen spel bezig. Leerling vond het lastig om zichzelf te beoordelen wist ondanks gebruik iPad en beoordelingsformulier niet wat hij goed of slecht deed. De manier van beoordelen vond hij goed, omdat je van te voren eigenlijk al wist wat voor cijfer je ongeveer kreeg. Voldoe je aan dat niveau heb je dat cijfer. Fijn dat je een beweging een paar keer mocht herkansen.

Psychologische basisbehoeften:

Leerling had het gevoel zelf invloed te hebben op zijn leerproces mocht zelf kiezen op welke situatie hij ging oefenen. Had niet het gevoel beter te presteren, omdat hij wist wat de criteria waren. Voelde zich niet meer verbonden door het geven en krijgen van feedback.

Soort groep: interventiegroep

Uitslag nameting: gemiddeld

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren om te leren	Wat vond je ervan om in de lessen actief met het beoordelingsformulier te werken? Ja ik vond het wel fijn, want dat wist je of je je verbeterde elke week. Ja.
Feed-up	Wat vond je ervan dat er aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op beoordeeld werd? Dus in de eerste les kreeg je al meteen het formulier te zien, zodat je kon

	zien waar je op moest letten de komende lessen. Wat vond je daarvan? Euh ja dan wist je wel wat je moest doen in de lessen. Dus dat was wel fijn en overzichtelijk. Dus je wist waar je uiteindelijk op beoordeeld ging worden? Ja.
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om feedback aan een medeleerling te geven? Oh ja dat was soms wel moeilijk. Maar het was wel fijn om ook feedback van een ander te krijgen. Dus het krijgen van feedback van een ander vond je wel fijn. Vond je dan die feedback van voldoende kwaliteit was of wist diegene wel een beetje wat hij moest zeggen? Ja.
Selfassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om jezelf te beoordelen? Euhh dat vond ik best moeilijk, maar dat is gewoon omdat je jezelf minder goed beoordeeld dan. Dus voorzichtig. Je geeft jezelf eerder een iets lager cijfer dan hoger. Ja. Ja dat weet ik nog wel, want jij was super goed en dan schaalde jij jezelf lager in. Terwijl je veel beter was. Ja. Maar vond je het wel leuk om jezelf een keer te beoordelen? Ja dat wel.
Autonomie	Had je het gevoel zelf invloed te hebben op jou beoordeling/leerproces? Ja want je kon zelfbepalen wat je ging oefenen. Dus als je iets moeilijk vond ging je dat meer oefenen.
Competentie	Had je het gevoel dat je beter kon presteren omdat je wist waar je op moest letten? Ja, want soms is het onduidelijk wat je precies moet doen en nu kon je gewoon meteen lezen wat je uiteindelijk moet kunnen.
Verbondenheid	Had je het gevoel meer verbonden te zijn met je klasgenoten omdat jullie elkaar feedback moesten geven? Ja maar dat is vooral met je vriendinnen. Dus niet echt met de jongens ofzo. Stel ik had bijvoorbeeld groepjes gemaakt en onderling moest je aan elkaar feedback geven en daar zaten ook jongens in. Zou je het dan moeilijk vinden om aan de jongens ook feedback te geven? Ja ik denk het wel.
	Wat vond je van de manier waarop je uiteindelijk werd beoordeeld? Wat vond je van de afgelopen lessenreeksen? Ja dat vond ik best wel fijn, want je had meerdere lessen de tijd om te oefenen. Er werd niet naar een les gekeken.

	Dus werken met een lessenreeks vind jij wel fijn? Ja heel fijn.
--	--

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren om te leren:

Fijn om actief met een beoordelingsformulier te werken, want dan zag je je eigen leerproces (verbetering). Werken met een lessenreeks is prettig. De docent kijkt niet naar een les. Goed dat aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op moet letten, want dan wist je wat je moest doen. Moeilijk om feedback aan een medeleerling te geven, maar wel fijn om feedback van iemand anders te krijgen. De feedback van de medeleerling was van voldoende kwaliteit. Lastig om jezelf te beoordelen, omdat je jezelf lager inschat (voorzichtig). Leuk om jezelf een keertje beoordelen.

Psychologische basisbehoeften:

Leerling had het gevoel zelf invloed te hebben op zijn leerproces. Zelfbepalen wat je ging oefenen en hoelang. Prestatie beter omdat hij kon lezen wat hij uiteindelijk moest kunnen. Niet onduidelijk wat je precies moet doen. Leerling voelt zich verbonden met de meisjes, maar niet met de jongens.

Soort groep: interventiegroep

Uitslag nameting: gemiddeld

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren om te leren	Wat vond je ervan om in de lessen actief met het beoordelingsformulier te werken? Euh ja dat vond ik wel fijn, want dan zag je ook waar je verbeterpunten lagen.
Feed-up	Wat vond je ervan dat er aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op werd beoordeeld? Dus in de eerste les kreeg je al meteen het formulier te zien, zodat je kon zien waar je op moest letten de komende lessen. Wat vond je daarvan? Euh ja dat vond ik wel fijn, want anders zit je op allemaal dingen te letten die later dus eigenlijk geen zin hebben. Nu wist je echt waar je op moest letten. Okeee prima.
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om feedback aan een medeleerling te geven? Hoe bedoel je? Je kreeg feedback van mij als docent maar je mocht ook elkaar feedback geven. Je gaf aan de ander een tip en top.

	Jaa dat vond ik niet zo heel veel toevoegen, want het was meer wat je al gehoord had van de docent. Oké dus eigenlijk wat je van mij had gehoord schreef je op? Ja het was niet zo dat ik echt goed naar diegene ging kijken. En wat vond je ervan om feedback van een medeleerling te krijgen? Ja hetzelfde, want dat was eigenlijk gewoon wat je al gehoord had meestal. Maar hoe was je gevoel hierbij? Vond je het prettig? Ging je daadwerkelijk met die feedback aan de slag? Euhm ja evenveel als met de feedback van de leraar.
Selfassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om jezelf te beoordelen? Dat vond ik wel wat toevoegen want dan zette je nog even op rijtje wat je nog beter kon doen en moest oefenen.
Autonomie	Had je het gevoel zelf invloed te hebben op jou beoordeling/leerproces? Ja want er stonden allerlei oefeningen uit en dan kon je zelf kiezen welke oefening je ging doen.
Competentie	Had je het gevoel dat je beter kon presteren omdat je wist waar je op moest letten? Ja.
Verbondenheid	Had je het gevoel meer verbonden te zijn met je klasgenoten omdat jullie elkaar feedback mochten geven? Euhhh een beetje, maar dat kwam niet zozeer door het geven van feedback. Maar meer omdat je de hele tijd in tweetallen werkte en elkaar hielp.
	Wat vond je van de manier waarop je uiteindelijk werd beoordeeld? We hebben dus acht lessen gehad en vanaf de eerste les actief met het beoordelingsformulier gewerkt. Ja dat vond ik wel fijn, want dan wist je ook waarom je dat punt hebt gehad. En dat was het niet van huh maar ik dacht dat ik het beter kon. Ja omdat je eigenlijk elke les zag waar je stond en wat je beter kon doen. Je stond dus niet voor verassingen opeens op het einde? Nee het was eigenlijk iedere les duidelijk. Ook het werken met de iPad was erg fijn.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vind om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren om te leren:

Fijn om actief met een beoordelingsformulier te werken, omdat je dan zag waar je verbeterpunten lagen en tijdens de beoordeling stond je niet voor verassingen. Prettig om te weten waar je op beoordeeld wordt anders ga je op dingen letten die helemaal van belang blijken te zijn. Feedback geven aan elkaar had geen toevoeging. Leerlingen schreven tips en tops op die ze hadden gehoord van de docent. Leerling observeerde de ander niet echt. Jezelf beoordelen heeft een toegevoegde waarde, omdat je alles nog even op een rijtje zet (wat gaat goed en wat kan nog beter). Werken met de iPad was fijn.

Psychologische basisbehoeften:

Gevoel zelf invloed te hebben op zijn leerproces, omdat hij zelf mogen kiezen op welke situatie hij ging oefenen en hoelang. De leerling kon beter presteren, omdat hij wist waar hij op moest letten. Verbondenheid is toegenomen door het samenwerken (hulpverlenen) niet door het geven van feedback.

Soort groep: interventiegroep

Uitslag nameting: hoog

Hallo...

Bedankt dat je mij wil helpen met mijn onderzoek. Vind je het goed als het interview wordt opgenomen? Dan kan ik thuis alles nog eens rustig terugluisteren en uittypen.

Evalueren om te leren	Wat vond je ervan om in de lessen actief met het beoordelingsformulier te werken? Ja het was eigenlijk best wel fijn om daar mee te werken. Want dan denk je er ook over na, hoe ver je bent en hoe je beter kunt worden en dat soort dingen.
Feed-up	Wat vond je ervan dat er aan het begin van de lessenreeks inzichtelijk werd gemaakt waar je op beoordeeld werd? Dus in de eerste les kreeg je al meteen het formulier te zien, zodat je kon zien waar je op moest letten de komende lessen. Ja dat was wel fijn, want vorige gym was het zo dat je een bepaald cijfer kreeg maar je weet niet waarom je een bepaald cijfer kreeg. Dus het is wel fijn dat je daar nu rekening mee kon houden. Dus dat je eigenlijk al meteen ziet wat de criteria zijn, de punten waar je op moet letten en waar je op beoordeeld wordt. Ja.
Peerassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om feedback aan een medeleerling te geven? Ja soms was dat moeilijk, omdat het moeilijk is om een ander te beoordelen. Omdat je niet wist hoe hij was begonnen en welke stappen hij nu gemaakt heeft. Maar het was eigenlijk ook wel goed te doen. Maar meestal werkte je wel in dezelfde tweetallen toch?

	Ja dan was het wel makkelijker om elkaar feedback te geven. Maar ik had toen een keer dat iemand ziek was en toen kon ik niet met die persoon doen. En hoe vond je het om feedback van een medeleerling te krijgen? Net hadden we het over het geven en hoe vond jij het als je feedback van een ander kreeg? Ja dat was wel fijn zegmaar want dat je zie bijvoorbeeld dingetjes waar je zelf niet zo op had gelet. Ook krijg je van anderen te horen wat zij al goed vinden of wat nog iets beter kan.
Selfassessment (feedback en feed-forward)	Wat vond je ervan om jezelf te beoordelen? Ja dat was eigenlijk best wel handig en lukte ook goed. Ja want het is een soort van stappenplannetje wat je voor je zelf invult. Dit ga ik de volgende keer doen of dit ga ik de volgende keer beter doen of slechter. Niet slechter natuurlijk haha dat is niet de bedoeling.
Autonomie	Had je het gevoel zelf invloed te hebben op jou beoordeling/leerproces? Ja want je kon zegmaar zelf een positie innemen in het team tijdens volleybal of welke dingen je wilde oefenen met turnen. Dat kon je zegmaar zelf kiezen. Dus daarin had je wel keuzevrijheid.
Competentie	Had je het gevoel dat je beter kon presteren omdat je wist waar je op moest letten? Ja. Ja.
Verbondenheid	Had je het gevoel meer verbonden te zijn met je klasgenoten omdat jullie elkaar feedback moesten geven? Verbonden is eigenlijk de band die je hebt met de ander, het samen zijn met elkaar en elkaar helpen. Ja, maar dat heb ik eigenlijk sowieso al in deze klas. Je probeert elkaar altijd een beetje te helpen. Ja jullie hebben wel een goede band met elkaar. Ja.
	Wat vond je van de manier waarop je uiteindelijk werd beoordeeld? Dus die lessenreeks die we hebben gedaan met turnen en volleybal? Ja dat was goed haha. Ja ik vond het goed. Jij vond het wel prettig om actief met het beoordelingsformulier te werken? Ja. Vond je dat het soms ten koste van de tijd ging? Nee, want er was genoeg tijd om te oefenen.

Dank je wel voor jou tijd. Ik ga dit interview uittypen en samenvatten. Als je het leuk vindt om de uitwerking hiervan te hebben dan mag je dit aangeven.

Samenvatting

Evalueren om te leren:

Fijn om actief met een beoordelingsformulier te werken. Je denkt over je eigen leerproces na. Ging niet ten koste van de tijd. Prettig om te weten waar je op beoordeeld werd. Je wist nu waarom je een bepaald cijfer had gekregen. Bij het geven van feedback makkelijk om steeds in dezelfde tweetallen te werken. Het krijgen van feedback is fijn je krijgt dingen te horen die jezelf niet had opgemerkt. Jezelf beoordelen heeft een toegevoegde waarde, omdat je een soort van stappenplannetje invult.

Psychologische basisbehoeften:

Leerling ervaarde een gevoel van keuzevrijheid. Mocht zelf kiezen welke positie hij innam in het veld en bij turnen mocht je zelf kiezen wat je wilde oefenen. Leerling had het gevoel dat hij beter kon presteren omdat hij wist waar hij op moest letten. Leerling voelde zich al verbonden met zijn klasgenoten.

Bijlage XII Resultaten

Scaffolding

Voormeting V2X

Leerling	Vraag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	4	3	3	4	2	3	4	4	3	4	4	4	4
2	3	4	4	3	4	4	3	4	4	3	3	3	4
3	5	1	4	4	4	5	5	5	5	3	4	4	4
5	3	4	3	5	4	4	5	3	5	3	3	3	4
6	2	3	2	3	3	4	4	4	2	3	5	5	5
7	1	2	5	5	1	4	5	5	5	4	5	5	5
8	2	3	2	3	4	3	5	4	3	4	4	4	4
9	4	5	4	4	2	3	2	5	4	1	3	3	3
10	3	4	3	5	5	4	4	3	5	3	3	4	4
11	3	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	4
12	5	4	4	4	4	4	4	5	4	3	4	4	4
13	5	5	5	4	4	5	5	4	5	3	4	3	3
14	4	5	4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4
15	4	4	4	4	3	4	5	4	5	4	5	4	4
16	5	3	5	4	5	5	4	5	5	4	5	5	5
17	4	4	4	5	4	4	4	3	5	4	4	4	4
18	3	3	4	3	3	3	5	4	5	4	4	3	3
19	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20	3	2	3	4	2	4	2	2	5	2	1	1	1
21	3	3	3	4	3	4	3	3	3	3	2	3	3
22	5	4	4	5	3	5	5	5	5	4	5	5	5
23	3	4	2	2	2	4	5	3	3	1	2	3	3
24	4	4	4	4	3	4	5	4	4	4	3	4	4
25	5	5	4	5	3	3	5	5	5	5	3	5	5
Voormeting	3,6	3,6	3,7	4,0	3,3	4,0	4,3	4,0	4,3	3,4	3,7	3,9	3,9
	1,1	1,0	0,9	0,8	1,0	0,6	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	0,9	0,9
	3,8												
	1,0												

Voormeting V2Y

Leerling	Vraag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	4	4	4	5	4	5	5	4	5	4	4	4	3
2	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	3	4	4
3	5	4	4	5	2	3	4	3	5	3	4	4	4
4	3	3	4	4	1	3	5	4	5	3	2	2	2
5	5	5	4	5	3	4	5	3	4	4	5	4	4
7	4	4	3	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4
8	3	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
9	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	3	3
10	5	4	2	4	2	3	5	4	5	4	4	4	4
11	1	3	3	3	2	3	4	2	4	2	2	2	2
12	4	5	4	3	4	4	4	5	5	3	5	5	5
13	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	3	4	4
14	4	4	3	5	4	4	4	3	5	4	3	3	3
15	4	3	5	4	5	4	5	4	5	4	5	3	3
17	4	4	3	4	4	4	5	3	4	3	4	4	4
18	3	3	3	4	3	3	4	4	5	3	3	3	3
19	4	4	4	5	2	4	4	4	4	4	4	4	4
20	3	4	4	3	3	3	4	4	4	3	3	4	4
21	4	5	4	4	4	5	5	4	5	3	3	3	3
22	5	5	4	3	3	4	5	5	5	3	4	4	4
23	4	4	2	4	3	4	3	3	4	3	3	3	3
24	3	4	4	3	4	4	4	1	4	2	3	3	3
25	4	5	5	5	4	4	3	5	5	5	4	5	5
26	2	4	2	3	2	3	5	3	1	2	3	3	3
Voormeting	3,8	4,0	3,6	4,0	3,2	3,8	4,4	3,7	4,4	3,4	3,6	3,6	3,6
	1,0	0,6	0,8	0,8	1,0	0,7	0,6	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8
	3,8												
	0,9												

Voormeting AZ2Y

	Vraag											
Leerling	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	3	3	4	4	3	3	4	5	5	4	3	3
2	4	4	4	3	4	3	3	3	4	4	3	4
3	5	4	4	5	3	5	5	4	4	5	4	5
4	4	4	3	4	4	5	4	2	4	2	3	3
5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5
6	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4
7	2	3	4	3	2	3	4	2	3	3	4	2
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
9	4	4	4	5	4	3	4	5	5	4	5	4
10	5	4	4	4	5	4	4	4	5	4	4	4
11	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	3	4
12	4	5	4	4	3	4	5	4	5	3	4	4
13	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4
14	4	5	5	4	3	4	4	4	5	3	3	3
15	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	4
16	4	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4
17	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3	3
18	3	4	4	4	2	4	2	4	2	2	3	3
19	3	3	4	4	3	3	3	4	5	4	4	3
20	4	4	4	4	4	5	4	3	4	3	4	4
21	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	2	2
22	4	3	3	4	3	3	4	3	4	3	3	3
23	3	3	2	4	2	3	4	5	3	3	4	4
24	4	4	4	4	4	4	5	3	4	3	4	3
25	3	4	2	3	3	3	4	4	4	3	3	4
26	5	5	4	4	4	5	5	3	5	1	2	3
27	4	5	5	4	3	4	5	4	5	4	5	4
28	3	4	4	4	3	4	5	4	4	4	5	4
29	4	3	3	3	2	4	4	4	5	2	2	2
30	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5
31	3	4	3	3	4	4	4	3	4	3	3	3
32	1	5	5	5	1	5	5	5	5	1	4	1
33	3	5	5	4	3	5	5	5	5	3	3	4
34	4	5	4	5	3	4	4	4	5	3	4	4
35	2	4	4	4	3	3	4	3	5	2	3	3
36	4	3	4	2	3	4	4	3	4	2	4	4
37	4	5	4	4	3	3	3	4	4	3	4	3
38	3	3	5	3	3	3	3	3	3	3	4	3
39	3	4	4	3	2	4	5	5	5	3	4	4
40	4	3	3	4	3	4	4	3	4	3	3	3
41	4	4	4	4	3	3	4	4	4	1	2	2
42	4	3	4	3	3	4	4	4	4	3	3	4
	3,71	4,02	3,98	3,88	3,24	3,90	4,19	3,90	4,31	3,17	3,62	3,50
	0,86	0,75	0,75	0,67	0,85	0,76	0,74	0,91	0,78	1,03	0,85	0,89
	3,79											
	0,88											

Tussenmeting V2X

	Vraag												
Leerling	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	4	5	5	4	4	4	4	5	5	5	4	4	
2	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	4	4	
3	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	5	5	
5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	
6	5	4	5	4	5	4	5	4	4	5	5	4	
7	3	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	
8	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	4	5	
9	4	5	5	5	5	4	4	5	5	4	5	4	
10	5	4	5	4	5	4	4	5	4	4	4	5	
11	5	5	4	4	3	4	5	4	3	3	4	3	
12	3	5	4	4	3	4	5	4	4	4	4	4	
14	4	4	3	3	4	3	4	4	4	4	4	4	
15	4	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	4	
16	5	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	5	
17	5	5	4	4	3	4	4	5	4	3	4	4	
18	4	3	4	3	4	4	4	3	3	3	4	5	
19	4	4	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	
20	3	3	4	4	2	4	4	3	4	3	3	2	
21	4	4	4	4	4	4	5	3	4	5	4	5	
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	
23	4	4	5	4	3	3	5	5	5	4	5	4	
24	4	5	4	4	4	3	5	5	5	5	4	3	
25	5	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	
	4,30	4,43	4,30	4,09	4,00	4,00	4,52	4,48	4,43	4,22	4,35	4,22	
	0,70	0,66	0,63	0,60	0,90	0,52	0,51	0,73	0,66	0,74	0,57	0,80	
	4,28												
	0,69												

Tussenmeting V2Y

	Vraag												
Leerling	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	
2	3	4	4	3	3	4	4	4	5	3	3	4	
3	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	
5	2	4	5	2	4	4	5	4	5	2	4	4	
7	4	5	4	4	4	4	4	5	5	3	4	4	
8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	2	4	5	
9	3	4	3	3	4	4	4	3	4	3	4	4	
10	4	4	4	4	3	4	4	3	4	3	3	3	
11	4	4	3	4	4	4	4	4	5	4	3	4	
13	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
14	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	
15	3	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4	
17	4	5	4	4	4	4	4	4	5	3	4	3	
18	4	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4	
19	4	4	4	4	4	4	4	3	4	3	3	4	
20	4	5	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	
21	4	5	4	4	3	4	4	5	4	4	4	4	
22	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
23	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
24	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	5	4	
25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
	3,90	4,29	4,10	3,86	3,90	4,05	4,19	4,00	4,43	3,52	3,90	4,05	
	0,77	0,46	0,54	0,57	0,54	0,38	0,40	0,55	0,51	0,68	0,54	0,50	
	4,02												
	0,58												

Tussenmeting AZ2Y

Leerling	Vraag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	3	4	4	4	4	4	2	3	5	3	3	3	2
2	4	3	4	4	4	5	4	4	4	3	5	4	5
3	3	4	4	4	3	3	4	4	4	4	3	3	3
4	4	4	4	3	4	3	2	5	3	5	2	2	2
5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5
6	2	4	3	4	2	2	3	4	3	4	4	3	3
7	4	3	4	4	4	4	3	4	5	4	5	5	5
8	3	4	3	3	3	4	4	5	5	4	3	2	3
9	5	5	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	4
10	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	3	2	3
11	4	5	3	4	4	4	5	5	5	5	4	4	3
12	2	4	3	4	4	3	2	3	3	4	2	3	3
13	2	3	3	2	3	3	1	2	1	1	2	2	4
14	4	5	4	5	4	5	5	5	5	5	3	4	5
15	4	3	4	5	4	4	5	3	2	4	2	4	5
16	4	4	4	4	4	3	4	5	3	4	3	4	4
17	3	4	3	3	3	4	4	4	2	4	3	2	3
18	4	4	3	4	4	2	3	4	3	5	3	3	3
19	2	1	1	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2
20	4	3	4	3	3	3	4	4	4	5	4	4	5
21	5	5	4	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4
22	3	5	4	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4
23	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4
24	5	4	4	4	4	2	5	5	3	5	4	4	4
25	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	3	4	4
26	1	4	4	4	4	4	3	4	4	5	3	3	4
27	3	2	3	3	2	3	3	5	3	4	3	2	3
28	4	4	4	3	3	2	2	5	3	4	3	3	2
29	4	4	4	3	3	4	4	5	4	3	3	4	3
30	4	4	4	4	3	3	3	4	4	4	4	5	5
31	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	3	3	3
32	3	4	3	3	4	3	3	4	3	5	3	3	3
33	2	1	1	4	2	2	2	3	4	2	2	1	1
34	5	4	3	5	4	4	5	4	4	4	3	4	4
35	3	4	2	4	4	3	3	4	2	4	3	4	5
36	2	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	3	4
37	4	4	5	5	3	4	4	4	5	5	4	3	3
38	1	4	4	2	2	3	5	4	4	5	4	4	4
39	4	4	4	4	4	3	5	4	4	4	3	1	3
40	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4
41	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4
	3,51	3,83	3,56	3,76	3,44	3,51	4,27	3,71	4,15	3,37	3,37	3,59	
	1,08	0,89	0,84	0,86	0,84	1,08	0,84	1,08	0,94	0,86	1,07	1,00	
	3,67												
	0,98												

Nameting V2X

	Vraag												
Leerling	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	4	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4
3	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5
5	4	4	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4
6	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	5
7	4	5	4	4	4	4	5	4	4	3	4	4	4
8	4	3	5	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5
9	4	3	4	5	5	4	3	4	3	3	4	5	5
10	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5	5
11	4	5	5	4	5	5	4	5	4	5	4	4	4
12	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	4	4	4
13	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
14	3	4	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4
15	5	4	4	4	5	4	5	4	5	5	5	4	4
16	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	5
17	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
18	4	2	5	5	3	3	5	5	5	3	4	4	4
19	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20	3	4	4	3	2	4	3	3	4	4	3	3	3
21	4	5	5	4	4	5	4	5	4	4	5	5	5
22	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
23	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	3	3
24	4	3	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4
25	4	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5
	4,13 0,63	4,13 0,87	4,43 0,51	4,26 0,54	4,17 0,89	4,22 0,67	4,39 0,72	4,48 0,67	4,35 0,71	4,22 0,74	4,39 0,58	4,35 0,65	
	4,29 0,69												

Nameting V2Y

	Vraag												
Leerling	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	4	4	3	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4
2	3	3	4	4	4	4	4	2	4	2	3	3	3
3	5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4	4
4	4	3	4	4	4	4	4	3	4	3	3	3	3
5	3	5	5	4	4	5	5	5	5	3	5	5	5
7	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4
8	4	4	5	4	4	5	3	4	4	4	5	4	4
9	4	3	3	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4
10	3	4	4	4	3	4	4	3	3	2	2	2	2
11	3	3	5	4	3	4	3	3	4	4	4	4	4
12	4	5	3	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4
13	5	5	5	5	1	5	5	5	5	5	5	5	5
14	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	4	5	5
15	3	4	4	3	3	2	3	3	3	4	3	4	4
17	4	4	4	4	4	4	5	3	5	2	3	3	3
18	4	4	4	5	4	5	4	3	5	4	4	4	4
19	4	4	3	4	4	3	3	4	3	3	4	4	4
20	4	4	4	4	4	4	4	3	3	4	4	3	3
21	4	4	3	4	3	4	4	4	4	3	4	3	3
22	4	4	4	5	3	4	4	3	5	4	4	3	3
23	3	4	3	3	3	4	5	3	5	4	3	2	2
24	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	4
25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4
26	4	4	2	4	3	3	5	3	5	3	4	3	3
	3,83 0,56	4,08 0,65	3,96 0,86	4,13 0,54	3,71 0,86	4,13 0,74	4,17 0,70	3,71 0,86	4,25 0,74	3,46 0,78	3,96 0,81	3,67 0,82	
	3,92 0,77												

Nameting AZ2Y

Vraag	Vraag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	4	4	4	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4
2	4	4	4	4	4	5	4	4	3	5	4	3	4
3	3	4	4	4	4	4	4	5	4	5	3	3	4
4	3	3	3	3	4	4	4	4	2	3	2	3	2
5	4	3	4	4	4	4	3	5	4	3	4	4	4
6	3	4	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4
7	3	4	3	3	2	3	3	3	3	4	3	3	4
8	2	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5
9	3	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5
10	4	4	5	4	4	4	4	5	3	4	3	3	3
11	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4
12	2	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	4	4
13	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5
14	3	4	4	4	4	3	4	4	4	4	3	4	4
15	3	4	2	2	4	4	2	5	2	5	2	2	2
16	3	5	2	4	4	4	4	5	5	5	3	4	3
17	4	4	4	4	3	5	3	4	5	4	5	4	5
18	4	4	3	4	4	4	4	3	3	4	4	3	4
19	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5
20	4	4	4	4	5	3	4	4	3	4	3	4	4
21	4	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4
22	5	4	5	5	5	2	5	5	5	5	4	4	4
23	3	2	3	3	3	2	3	5	3	4	2	2	3
24	3	2	3	3	3	2	3	4	2	3	2	2	2
25	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
26	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
27	4	3	4	4	4	4	3	4	3	4	3	3	4
28	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4
29	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4
30	4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	3	3	3
31	3	4	4	4	4	3	3	5	2	5	2	3	2
32	4	4	2	4	4	4	4	5	5	4	2	2	2
33	3	3	4	3	3	3	4	5	3	3	2	3	4
34	3	4	2	4	2	3	3	5	4	4	3	3	3
35	5	5	5	4	5	4	4	5	4	5	4	5	5
36	4	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4
37	3	5	4	5	4	5	4	4	5	5	4	4	4
38	5	5	5	4	3	5	5	5	5	5	5	5	5
39	4	4	4	4	4	3	3	4	3	4	3	3	3
40	4	4	3	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4
Eind	3,6 0,7	4,0 0,7	3,9 0,9	4,0 0,6	3,7 0,9	3,9 0,7	4,5 0,6	3,9 1,0	4,3 0,6	3,5 0,9	3,7 0,9	3,8 0,9	

Basisbehoeften

Voormeting V2X

	Vraag								
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8
1	2	2	3	5	5	5	2	2	2
2	2	3	3	5	5	5	3	3	3
3	2	3	4	5	5	5	4	4	4
5	2	3	3	5	4	5	4	3	3
6	4	2	4	5	5	5	4	3	3
7	4	5	4	5	5	5	5	5	5
8	4	2	4	5	5	5	3	3	3
9	4	4	2	4	3	4	3	2	2
10	2	3	2	5	4	5	3	2	2
11	2	2	3	4	5	5	5	5	5
12	4	3	3	5	5	5	4	4	4
13	4	3	4	4	5	5	3	4	4
14	3	2	3	5	4	4	4	4	3
15	4	4	5	5	5	5	4	4	4
16	4	5	4	5	5	4	4	5	4
17	3	3	4	4	4	5	4	3	3
18	3	3	5	4	5	4	4	4	3
19	5	4	4	4	4	5	4	5	4
20	3	3	3	1	2	2	5	5	4
21	2	3	3	5	5	5	4	4	4
22	4	3	5	5	5	5	4	4	4
23	4	3	4	4	5	5	3	3	4
24	4	3	3	4	4	4	4	4	3
25	5	3	5	5	5	5	3	3	3
	3,85								
	1,00								
	Aut	Rel	Com						
Gem	3,3	4,6	3,6						
Standaard	0,9	0,8	0,8						

Voormeting V2Y

	Vraag								
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8
1	4	3	5	4	4	4	3	4	3
2	4	3	5	3	4	4	4	3	3
3	4	4	4	4	4	4	4	4	4
4	4	2	4	5	4	5	1	2	2
5	4	4	5	4	4	5	3	4	4
7	4	4	4	4	4	4	3	4	3
8	4	3	4	4	4	5	5	5	5
9	4	5	5	5	5	5	5	5	5
10	2	2	3	4	5	4	4	4	3
11	3	2	2	2	3	4	4	4	4
12	4	5	5	4	4	4	3	3	2
13	3	4	5	4	4	4	3	3	2
14	4	3	3	4	4	5	3	3	3
15	3	5	5	4	3	5	5	4	3
17	3	3	4	4	3	3	2	3	2
18	4	3	5	3	4	3	4	4	4
19	4	4	4	4	4	4	4	4	4
20	3	3	4	4	4	4	3	2	2
21	3	3	4	4	4	5	3	4	3
22	4	5	4	4	4	4	5	5	4
23	3	3	4	5	5	4	4	4	5
24	4	3	4	4	4	4	4	4	3
25	4	5	4	5	5	4	5	5	5
26	3	3	4	3	3	4	4	4	4
	3,81								
	0,83								
	Aut	Rel	Com						
Gem	3,8	4,1	3,6						
Standaard	0,8	0,6	1,0						

Voormeting AZ2Y

Leerling	Vraag								
1	4	3	4	5	5	5	4	3	3
2	4	3	4	4	4	3	2	3	3
3	4	4	4	5	5	5	4	4	4
4	2	3	2	3	3	3	3	4	3
5	5	4	4	5	4	5	4	3	4
6	5	4	5	5	4	5	5	4	4
7	2	3	2	4	4	4	3	3	4
8	1	3	3	5	5	5	5	5	5
9	4	4	4	4	4	4	5	4	4
10	4	3	4	5	4	5	3	4	3
11	4	4	4	5	5	5	3	3	3
12	4	5	5	5	4	5	3	4	3
13	3	3	4	4	4	4	3	4	3
14	4	4	5	5	4	5	3	3	3
15	4	3	4	5	5	5	4	3	3
16	4	4	4	4	4	4	5	3	4
17	4	2	3	4	3	4	4	4	4
18	3	2	2	5	5	5	4	3	3
19	4	2	3	3	2	3	2	3	3
20	4	3	3	4	4	4	3	4	3
21	2	2	3	3	2	4	3	2	2
22	4	4	3	4	2	5	4	4	3
23	3	2	3	5	3	5	3	3	2
24	4	4	4	4	3	4	4	4	4
25	2	2	3	4	4	4	2	3	3
26	2	2	3	5	4	5	2	3	2
27	4	4	4	5	5	5	4	3	3
28	4	4	4	5	4	4	4	5	4
29	4	2	4	4	4	5	3	4	3
30	5	4	4	5	4	5	4	3	4
31	3	3	3	4	4	3	3	4	4
32	1	1	3	5	5	5	3	4	1
33	5	4	3	5	4	5	5	5	4
34	4	3	4	3	5	5	4	3	4
35	3	3	4	5	5	5	4	4	3
36	4	4	5	4	3	3	3	3	3
37	3	3	4	5	4	5	4	3	4
38	3	3	4	5	5	5	3	4	4
39	4	5	5	5	5	5	5	5	5
40	4	4	4	4	4	4	4	4	3
41	4	3	3	4	4	4	3	3	3
42	3	2	3	4	4	5	3	4	3
	3,75								
	0,91								
	Aut	Rel	Com						
Gem	3,5	4,3	3,5						
Standaard	0,9	0,8	0,8						

Tussenmeting V2X

	Vraag									
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8	
1	4	4	4	5	5	5	3	3	3	
2	3	1	3	4	4	4	1	1	2	
3	5	4	5	5	5	5	4	5	4	
5	4	4	4	5	5	5	4	4	3	
6	4	4	4	5	5	5	4	4	4	
7	4	3	5	5	5	5	5	5	5	
8	4	4	4	5	4	5	4	4	4	
9	5	4	4	4	3	5	4	3	4	
10	4	4	4	5	4	5	4	4	4	
11	2	1	3	4	4	5	4	4	4	
12	3	3	3	5	5	5	4	4	4	
14	2	2	3	4	4	5	3	3	3	
15	4	4	4	5	5	5	4	4	4	
16	4	2	4	5	4	5	2	3	5	
17	3	2	3	5	5	5	4	4	4	
18	2	2	2	5	5	5	3	4	3	
19	3	1	3	4	4	4	2	3	4	
20	3	3	4	2	2	2	3	3	3	
21	3	3	3	4	4	4	4	4	4	
22	5	3	5	4	5	5	3	3	3	
23	4	4	4	5	5	5	3	3	3	
24	3	3	5	4	4	5	3	3	3	
25	5	4	5	4	5	5	3	5	5	
	3,86									
	0,99									
	Aut	Rel	Com							
Gem	3,5	4,5	3,6							
Standaard	1,0	0,7	0,8							

Tussenmeting V2Y

	Vraag									
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8	
1	5	4	4	5	5	5	4	4	4	
2	2	2	5	4	4	4	4	5	5	
3	4	5	4	5	5	5	5	5	5	
5	4	3	4	4	4	4	4	4	3	
7	5	4	4	4	4	5	3	3	3	
8	4	3	4	4	4	4	5	4	3	
9	3	4	4	4	4	4	4	4	4	
10	4	3	4	4	4	4	4	4	3	
11	2	2	2	5	4	5	2	3	3	
13	5	5	5	5	5	5	3	3	3	
14	4	3	5	5	4	5	4	4	4	
15	4	2	4	2	4	4	3	4	3	
17	4	4	4	4	4	4	3	3	3	
18	4	4	4	4	5	5	3	4	4	
19	4	4	4	4	3	4	3	3	3	
20	4	4	4	4	4	4	3	3	3	
21	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
22	3	4	4	4	4	4	4	4	4	
23	3	4	4	4	4	4	3	3	3	
24	5	4	5	5	4	5	3	4	3	
25	4	3	5	4	4	5	4	4	4	
	3,91									
	0,74									
	Aut	Rel	Com							
Gem	3,9	4,3	3,6							
Standaard	0,8	0,6	0,7							

Tussenmeting AZ2Y

	Vraag								
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8
1	3	3	4	5	5	5	3	3	3
2	3	1	4	4	5	5	5	5	5
3	3	2	4	5	4	4	4	4	4
4	3	3	3	5	5	5	4	4	2
5	2	1	4	5	5	5	4	4	4
6	2	3	3	4	4	4	4	4	3
7	3	4	3	4	4	5	4	4	3
8	2	2	3	3	2	4	3	2	3
9	4	4	4	5	3	4	4	4	3
10	3	3	3	4	4	4	3	3	3
11	3	4	3	5	4	5	3	3	4
12	3	3	3	4	4	3	4	3	3
13	2	2	2	2	3	1	3	2	3
14	4	4	4	5	5	5	4	4	4
15	3	2	3	3	4	5	5	4	4
16	3	3	4	5	5	5	4	4	3
17	3	2	3	4	4	4	4	4	4
18	3	2	3	4	4	4	4	4	4
19	1	2	2	1	1	1	3	3	3
20	4	5	4	4	5	5	4	4	4
21	5	4	5	5	3	5	3	3	3
22	3	4	5	4	4	4	3	3	3
23	5	4	4	5	5	5	3	3	3
24	3	3	4	5	5	5	3	3	3
25	3	3	4	3	3	3	3	4	3
26	3	2	4	4	4	5	4	4	4
27	3	2	3	3	2	3	3	3	3
28	3	3	3	5	5	5	4	4	3
29	5	4	3	5	5	5	5	5	5
30	3	3	4	5	5	5	4	4	4
31	4	3	4	5	3	5	1	3	1
32	3	3	4	4	4	4	4	3	3
33	5	1	1	4	5	4	1	1	1
34	4	4	5	5	5	5	4	4	4
35	2	3	3	5	2	3	4	3	3
36	4	4	3	4	4	4	4	4	3
37	4	4	5	4	4	5	4	5	4
38	2	2	4	2	2	4	5	5	4
39	1	3	4	5	5	5	4	4	4
40	5	4	4	5	4	4	4	4	3
41	4	4	4	4	4	4	3	4	3
	3,64								
	1,02								
	Aut	Rel	Com						
Gem	3,2	4,1	3,5						
Standaard	1,0	1,0	0,8						

Nameting V2X

	Vraag									
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8	
1	4	3	4	4	4	4	3	3	3	
3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
5	5	4	5	5	4	5	4	4	4	
6	4	4	4	5	4	5	3	3	4	
7	3	3	4	5	5	5	5	5	5	
8	5	4	5	5	4	5	4	4	4	
9	2	3	3	3	3	4	4	2	2	
10	4	4	4	5	4	5	3	3	3	
11	4	4	4	5	4	5	3	5	5	
12	3	2	2	5	5	4	4	4	4	
13	4	4	4	5	5	5	4	4	4	
14	3	3	3	5	5	4	4	4	3	
15	5	5	5	5	5	5	4	4	4	
16	4	5	5	5	5	5	4	5	5	
17	3	3	4	4	4	5	4	4	4	
18	3	2	3	4	4	5	4	4	4	
19	4	4	5	4	4	5	4	4	4	
20	4	2	3	2	2	3	4	4	3	
21	4	3	3	4	4	5	3	4	3	
22	5	4	5	5	5	5	4	4	4	
23	5	4	5	5	4	5	4	4	4	
24	3	3	4	5	5	5	4	4	4	
25	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
	4,15									
	0,84									
	Aut	Rel	Com							
Gem	3,9	4,5	3,9							
Standaard	0,9	0,7	0,7							

Nameting V2Y

	Vraag									
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8	
1	3	3	5	4	4	4	3	3	3	
2	3	3	2	3	4	4	4	5	4	
3	4	4	4	4	5	5	3	5	4	
4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	
5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	
7	5	5	5	5	5	5	4	4	4	
8	4	3	4	4	4	4	4	4	4	
9	5	4	5	4	5	5	4	4	4	
10	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
11	4	4	3	4	5	5	4	3	4	
12	3	3	4	3	4	4	2	3	3	
13	5	5	4	5	5	4	3	3	3	
14	4	5	5	5	4	5	4	4	4	
15	3	2	4	3	3	3	3	3	4	
17	4	4	4	4	4	5	3	3	3	
18	4	4	4	4	4	4	4	3	3	
19	3	3	3	4	4	4	2	3	3	
20	3	3	4	4	4	4	3	3	3	
21	3	3	3	4	4	4	2	2	2	
22	4	4	3	3	4	4	5	3	4	
23	3	2	3	4	4	4	3	3	2	
24	4	4	4	5	5	4	4	4	4	
25	5	4	4	5	5	5	5	5	5	
26	3	2	5	4	4	4	2	3	2	
	3,86									
	0,81									
	Aut	Rel	Com							
Gem	3,8	4,2	3,6							
Standaard	0,8	0,6	0,9							

Nameting AZ2Y

	Vraag									
Leerling	1	3	6	2	5	9	4	7	8	
1	5	5	5	5	5	5	5	4	4	
2	3	4	4	4	5	5	4	4	4	
3	4	4	4	4	4	4	4	4	3	
4	3	2	3	4	4	4	2	2	2	
5	3	4	3	4	4	4	4	4	3	
6	2	2	3	4	4	4	4	5	4	
7	3	3	3	4	4	4	3	3	3	
8	4	5	5	5	5	5	4	4	3	
9	3	4	3	5	5	5	4	3	4	
10	3	3	3	5	4	4	4	4	4	
11	3	4	4	4	4	4	3	3	3	
12	4	4	4	5	5	5	3	3	3	
13	2	2	3	3	3	5	5	4	3	
14	3	3	4	2	4	4	4	4	4	
15	3	2	5	5	5	5	5	5	3	
16	4	3	3	5	5	5	5	5	5	
17	5	4	4	5	3	3	3	4	5	
18	4	3	3	4	4	4	3	4	3	
19	5	5	5	5	5	5	4	4	4	
20	4	4	4	5	5	5	4	3	3	
21	4	4	4	4	4	5	4	4	3	
22	4	4	4	5	5	5	4	4	4	
23	3	2	3	3	2	3	3	3	3	
24	2	2	3	5	4	5	3	3	2	
25	4	4	4	4	4	4	4	4	3	
26	4	4	4	4	4	4	4	4	4	
27	4	4	4	4	5	4	4	4	4	
28	4	4	4	5	5	4	4	5	4	
29	3	2	2	5	5	5	3	4	4	
30	4	5	4	5	5	5	5	5	5	
31	2	2	4	5	4	5	3	3	3	
32	4	4	4	4	4	4	4	3	4	
33	4	3	4	5	5	5	4	4	3	
34	3	2	4	5	4	5	3	4	3	
35	4	4	4	5	4	5	4	4	4	
36	4	4	5	4	4	4	5	5	4	
37	4	5	5	4	5	5	4	4	5	
38	4	2	4	4	4	5	4	4	3	
39	3	3	3	4	2	4	3	2	2	
40	4	4	4	4	4	5	2	3	3	
	3,89									
	0,85									
	Aut	Rel	Com							
Gem	3,6	4,4	3,7							
Standaard	0,9	0,7	0,8							

Effectgrootte scaffolding

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,8	4,3	3,8	3,7
Standaarddeviatie	1	0,7	0,9	0,9
Groepsgrootte	25	25	42	41
	Effectgrootte	0,63		

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	4,3	4,3	3,7	3,9
Standaarddeviatie	0,7	0,7	0,9	0,9
Groepsgrootte	25	25	41	40
	Effectgrootte	-0,24		

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-na meting volleybal controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,8	4,3	3,8	3,9
Standaarddeviatie	1	0,7	0,9	0,9
Groepsgrootte	25	25	42	41
	Effectgrootte	0,42		

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,8	4,3	3,8	4
Standaarddeviatie	1	0,7	0,9	0,6
Groepsgrootte	25	25	26	25
	Effectgrootte	0,31		

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2			
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting		
Gemiddelde	4,3	4,3	4	3,9		
Standaarddeviatie	0,7	0,7	0,6	0,8		
Groepsgrootte	25	25	25	26		
	Effectgrootte	0,15				

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. *Organizational Research Methods* 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,8	4,3	3,8	3,9
Standaarddeviatie	1	0,7	0,9	0,8
Groepsgrootte	25	25	26	26
	Effectgrootte	0,41		

Effectgrootte basisbehoeften

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,3	3,5	3,5	3,2	
Standaarddeviatie	0,9	1	0,9	1	
Groepsgrootte	25	25	42	41	
	Effectgrootte	0,55			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,5	3,9	3,2	3,6	
Standaarddeviatie	1	0,9	1	0,9	
Groepsgrootte	25	25	41	40	
	Effectgrootte	0,00			

Effectgrootte voor-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,3	3,9	3,5	3,6	
Standaarddeviatie	0,9	0,9	0,9	0,9	
Groepsgrootte	25	25	42	40	
	Effectgrootte	0,55			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,3	3,5	3,8	3,9	
Standaarddeviatie	0,9	1	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	26	25	
	Effectgrootte	0,12			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,5	3,9	3,9	3,8	
Standaarddeviatie	1	0,9	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	25	26	
	Effectgrootte	0,54			

Effectgrootte voor-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (autonomie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,3	3,9	3,8	3,8	
Standaarddeviatie	0,9	0,9	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	26	26	
	Effectgrootte	0,69			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	4,6	4,5	4,3	4,1	
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,8	1	
Groepsgrootte	25	25	42	41	
	Effectgrootte	0,12			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	4,5	4,5	4,1	4,4	
Standaarddeviatie	0,7	0,7	1	0,7	
Groepsgrootte	25	25	41	40	
	Effectgrootte	-0,33			

Effectgrootte voor-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	4,6	4,5	4,3	4,4	
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,8	0,7	
Groepsgrootte	25	25	42	40	
	Effectgrootte	-0,25			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	4,6	4,5	4,1	4,3
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,6	0,6
Groepsgrootte	25	25	26	25
Effectgrootte		-0,42		

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	4,5	4,5	4,3	4,2
Standaarddeviatie	0,7	0,7	0,6	0,6
Groepsgrootte	25	25	25	26
Effectgrootte		0,15		

Effectgrootte voor-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (relatie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	4,6	4,5	4,1	4,2
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,6	0,6
Groepsgrootte	25	25	26	26
Effectgrootte		-0,28		

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,6	3,6	3,5	3,5	
Standaarddeviatie	0,8	0,8	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	42	41	
	Effectgrootte	0,00			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte tussen-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,6	3,9	3,5	3,7	
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	41	40	
	Effectgrootte	0,12			

Effectgrootte voor-na meting controlegroep Aan Zet vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2		
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting	
Gemiddelde	3,6	3,9	3,5	3,7	
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,8	0,8	
Groepsgrootte	25	25	42	41	
	Effectgrootte	0,12			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Effectgrootte voor-tussen meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,6	3,6	3,6	3,6
Standaarddeviatie	0,8	0,8	1	0,7
Groepsgrootte	25	25	26	25
Effectgrootte	0,00			

Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

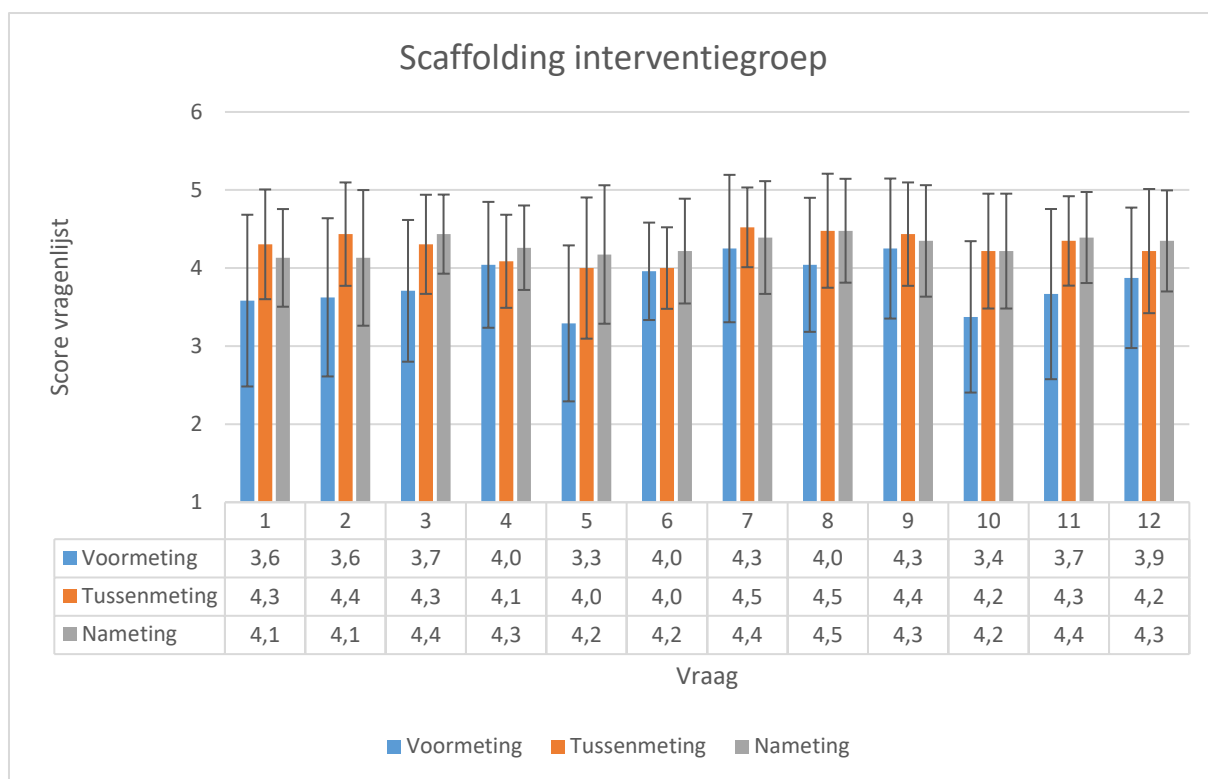
Effectgrootte tussen-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,6	3,9	3,6	3,6
Standaarddeviatie	0,8	0,7	0,7	0,9
Groepsgrootte	25	25	25	26
Effectgrootte	0,39			

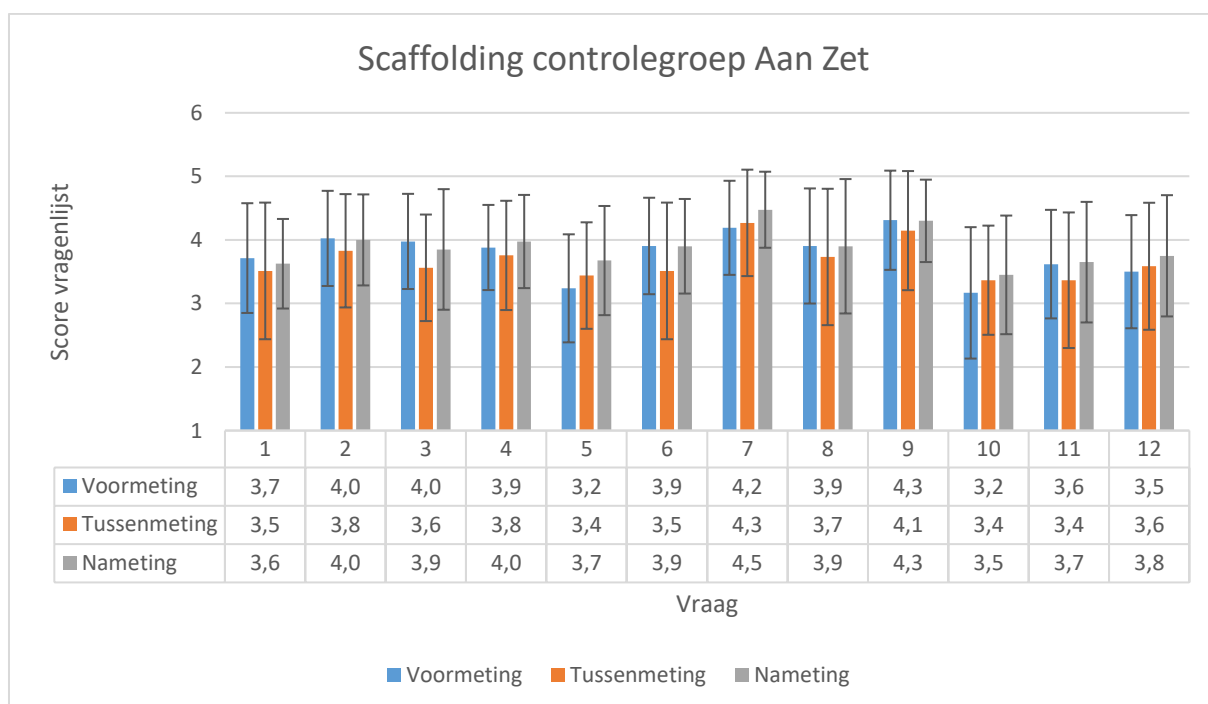
Effectgrootte voor-na meting controlegroep reguliere klas vergeleken met de interventiegroep (competentie)

	Groep 1		Groep 2	
	Voormeting	Nameting	Voormeting	Nameting
Gemiddelde	3,6	3,9	3,6	3,6
Standaarddeviatie	0,8	0,7	1	0,9
Groepsgrootte	25	25	26	26
Effectgrootte	0,33			

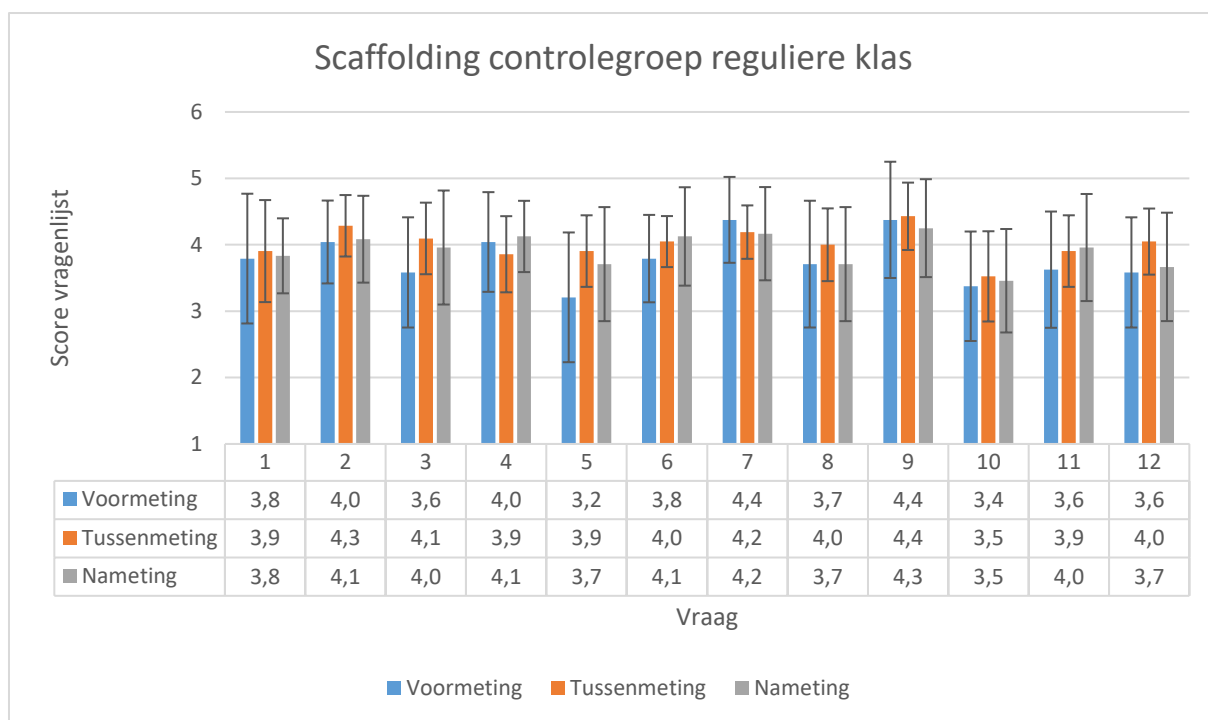
Bron voor berekening effectgrootte: Morris, S.B. (2008) Estimating effect sizes from pretest-posttest-control group designs. Organizational Research Methods 11(2), 464-386

Gemiddelde en standaarddeviatie per vraag van de vragenlijst SAFL-Q

Gemiddelde en standaarddeviatie per vraag van de vragenlijst SAFL-Q

Gemiddelde en standaarddeviatie per vraag van de vragenlijst SAFL-Q

Reflectieverslag

Tijdens je onderzoek werk je aan de volgende competenties met onderliggende indicatoren uit het competentieprofiel:

Interpersoonlijk competent

Binnen het leerarrangement praktijkonderzoek ben ik op eigen initiatief bij de sectie LO van het Udens College gaan vragen waar zij op dit moment mee bezig waren en hoe er op dit moment werd beoordeeld. Ik had op internet de missie en de visie van de school gelezen en las dat ze vorig jaar bij een aantal klassen met nieuw onderwijs waren gestart. Peter Versantvoort vertelde dat zij bij die klassen gingen starten met een portfolio. Dit leek mij erg interessant om iets mee te gaan doen. Alleen op een gegeven moment kwam ik niet verder, want ik vond het een beetje saai om twee klassen met en zonder portfolio met elkaar te vergelijken. Tineke heeft uiteindelijk de doorslag gegeven om te onderzoeken op welke wijze het portfolio het beste toegepast kan worden. Vervolgens heb ik een onderzoeksvraag bedacht die later nog twee keer is bijgeschaafd. Ik kan complexe vraagstukken helder, eenduidig en gestructureerd uitdrukken en weet deze naar verwachtingen en doelen te vertalen. Gedurende het onderzoek wissel ik kennis en expertise uit met de vaksectie, omdat ik dit leuk en leerzaam vind. Tijdens de lessen zie je en merk je bepaalde dingen op en die wil je graag delen met anderen. Bijvoorbeeld wanneer je ziet dat de interventielessen daadwerkelijk baat hebben.

Ook heb ik geleerd om kritisch naar je product en naar het product van anderen te kijken. Je geeft de ander feedback in de hoop dat hij of zij daar iets meedoet en zijn product er beter van wordt. De gekregen feedback die jijzelf krijgt lees je grondig door en probeer je toe te passen. Het praktijkonderzoek is echt een proces, omdat je er een langere tijd mee bezig bent. Iedere les en ieder moment dat je er aan werkt, leer je weer nieuwe dingen. Al moet ik wel zeggen dat het meer werk was, dan ik van te voren had gedacht. Een kennistoets is iets eenvoudiger.

Vakinhoudelijk en didactisch competent

Toen ik hoorde welke onderwerpen er allemaal waren, waar je uit kon kiezen, was het voor mij al snel duidelijk. Ik wil graag mijn praktijkonderzoek over beoordelen doen. Dit is iets wat de laatste tijd heel erg speelt. Heel veel scholen willen over naar iets nieuws en af van de oude manier van beoordelen. Toevallig was dat ook het geval op mijn stageschool. Twee docenten hebben de gehele zomer aan een portfolio gewerkt, zodat een aantal klassen na de Kerst hier mee konden gaan beginnen. Ik ben me toen veel gaan verdiepen in de literatuur en heb verschillende onderzoeken gelezen over beoordelen. Vervolgens ben ik gaan kijken of het portfolio wat zij hebben ontwikkelt wel werkt en of de manier waarop zij het portfolio toepassen tegemoet komt aan de psychologische basisbehoeften van de leerlingen. Ik heb meerdere klassen bij dit onderzoek betrokken waardoor de kwaliteit van het onderzoek naar een hoger niveau wordt getild. Daarnaast heeft dit onderzoek ook echt een bijdrage geleverd aan de situatie op het Udens College en aan de toekomstplannen over het werken met een portfolio.

Verder heb ik niet een nieuw product ontwikkelt, maar wel een bestaand product geïnnoveerd. Er is immers al zoveel onderzoek bekend over beoordelen dat het lastig is om iets nieuws te ontwikkelen.

Ook ben ik benieuwd of het werken met een portfolio ook bij andere onderwijsinstellingen toepasbaar is, omdat havo/vwo leerlingen over het algemeen goed zelfstandig te kunnen werken. Het onderzoek is wel een beetje gericht op mijn stageschool, omdat ik hun portfolio heb gebruikt. Maar de wijze waarop je het portfolio of een bepaald beoordelingsformulier kan toepassen, is wel toepasbaar voor meerdere scholen. Het Udens College weet nu beter op welke wijze ze verder willen met beoordelen en denk nu over een portfolioapp. Er zullen dus nog bepaalde aspecten veranderd of ontwikkeld moeten worden om tot een goede manier van beoordelen te komen.

Competent in reflectie en ontwikkeling

Gedurende dit leerarrangement heb ik de kans gekregen om aan mijn eigen ontwikkeling te werken. Ik heb zelf mijn stageschool en onderwerp mogen kiezen om mijn competenties en capaciteiten als docent LO te verbeteren. Na het uitvoeren van dit onderzoek is door de docenten van Udens College ook besloten om het portfolio aan te passen of in ieder geval niet meer verder te gaan met de oude. Ook besprak ik elke les met mijn stagebegeleider na, want hier leer je heel veel van. Samen kom je tot nieuwe inzichten en bespreek je de dingen die goed gingen of dingen die misschien iets beter kunnen. Ik heb een fijne samenwerking ervaren met de collega's van het Udens College en voelde mij ook echt een collega. We hebben samen een groepsapp en ze hebben gevraagd of ik volgend jaar wil komen werken. Tot slot heb ik hen wat bij kunnen leren over het onderwerp motiverend beoordelen. Het onderzoek is uiteindelijk best groot geworden, omdat ik graag een echte bijdrage wilden leveren aan mijn stageschool en aan de slag te gaan met iets waar de sectie ook echt iets aan zou hebben. Daarom heb ik ervoor gekozen om meerdere klassen te gebruiken en het onderzoek toe te passen binnen twee domeinen.

Een minder sterk punt van mij is dat ik graag dingen uitstel en door persoonlijke redenen is het mij niet altijd gelukt om bepaalde dingen op tijd in te leveren. Daarnaast ben ik best wel perfectionistisch en wil ik geen half werk leveren waardoor sommige dingen langer hebben geduurd dan nodig. Ook ben ik erachter gekomen dat beoordelen onbewust toch best veel tijd kost. Ondanks dat de leerlingen de beoordeling grotendeels al zelf hebben ingevuld.

Vervolgstappen voor jezelf als docent LO

Het lijkt mij wel gaaf om zelf een portfolio te ontwikkelen met goede, eenduidige en duidelijke criteria voor de leerlingen. Een portfolio dat makkelijk toepasbaar is in de les en niet te veel kost, want het mag niet ten koste gaan van de beweegtijd. Ik merk zelf dat ik heel veel dingen probeer toe te passen die wij zelf ook op school krijgen. Bijvoorbeeld pistes bij turnen en een meerkamp bij atletiek. Hier wil ik vooral mee door blijven gaan. Ook het implementeren van een lessenreeks, want ik merk echt dat leerlingen dan stappen maken en beter worden. En dat is gaaf om te zien.